



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต  
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร  
ปีการศึกษา 2565  
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

นวัตกรรมริมฟุตบอล



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต  
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร  
ปีการศึกษา 2565  
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

AN INNOVATION FOOTPATH



A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)  
Graduate School, Silpakorn University  
Academic Year 2022  
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	นวัตกรรมริมฟุตบอล
โดย	นายภานนท์ สุชาติานนท์
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ดร. ธีรพล หอสง่า

---

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย (ผู้รักษาการแทน)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต นีรัตย์)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ถนอมจิตร ชุ่มวงศ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(อาจารย์ ดร. ธีรพล หอสง่า)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

(รองศาสตราจารย์ จักรพันธ์ วิลานีนกุล)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ศาสตราจารย์ อริยะ กิตติเจริญวิวัฒน์)

620120022 : ทศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : นวัตกรรมริมฟุตบาท, หาบเร่แผงลอย, การจับของพื้นที่, ประติมากรรมสำเร็จรูป

นาย ภาณุ นที สุชาตานนท์: นวัตกรรมริมฟุตบาท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก :  
อาจารย์ ดร. ธีรพล หอสง่า

การสร้างสรรคผลงานวิทยานิพนธ์ “นวัตกรรมริมฟุตบาท” ข้าพเจ้ามีความสนใจถึงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางสัญจรด้วยทางเท้าเป็นหลักความไม่ปลอดภัยในการใช้ทางเท้าหรือปัจจัยอื่น ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้คนในการเลือกที่จะไม่ใช้ทางเท้า ในการสัญจร รวมไปถึงนวัตกรรมต่าง ๆ ที่พ่อค้าแม่ค้าได้ปรับประยุกต์ในการจัดสรรพื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัด สำหรับการประกอบอาชีพขายของหาบเร่ริมทางเท้า

โดยมุ่งหวังให้ผู้ชมเกิดองค์ความรู้ และตระหนักถึงปัญหาจากการใช้พื้นที่บนทางเท้าที่ผิดประเภท ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้งานรวมถึงการสัญจรที่เป็นปัญหาในวงกว้าง อีกทั้งยังต้องการใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารผ่านการเลือกนำเสนอของ เครื่องใช้มาปรับประยุกต์ เพื่อเชื่อมโยงกับการประกอบอาชีพของพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่แผงลอย และบ่งบอกถึงนวัตกรรมริมฟุตบาทของประเทศไทย

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมจากวัสดุสำเร็จรูปที่มาจากสิ่งของที่ใช้ในการประกอบอาชีพของพ่อค้าหาบเร่แผงลอย การประยุกต์เครื่องมือทำมาหากินในพื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดไม่ว่าจะเป็นบนถนน ทางเท้า ตรอก ซอย ต่างๆ การดัดแปลงสิ่งของเหล่านี้จึงส่งผลให้เกิดสภาพแวดล้อมของพื้นที่ทางเท้าที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทยจนได้ชื่อว่าเป็นเมืองแห่ง “Street food”

620120022 : Major (VISUAL ARTS)

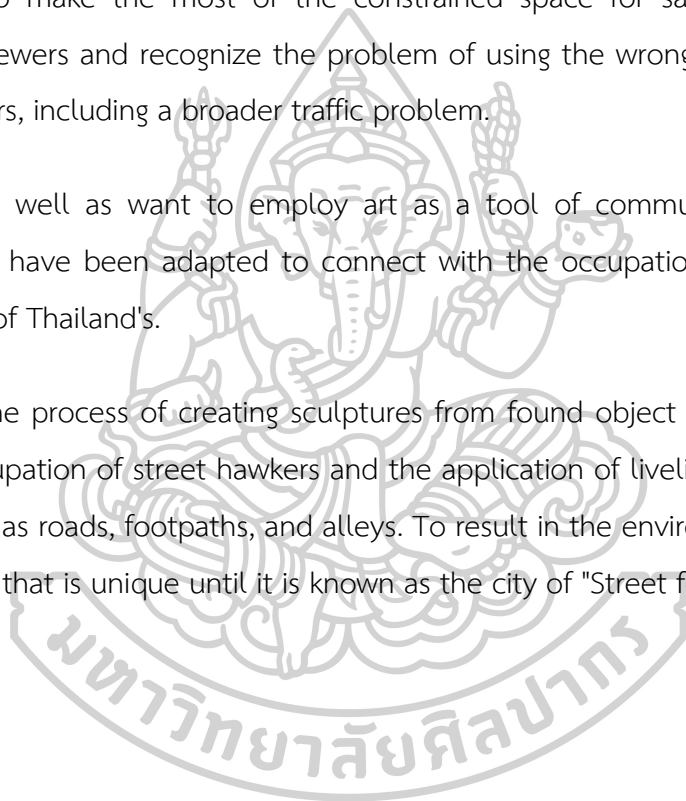
Keyword : An Innovation Footpath, Hawker stall, Space reservation, Found object art

MR. PANON SUCHATANON : AN INNOVATION FOOTPATH THESIS ADVISOR :  
TEERAPON HOSANGA, Ph.D.

Creation of thesis work I am interested in the causes of journey affecting traffic on foot. Unsafe footpaths or other factors affect people's decisions on footpath use for commuters. Along with the innovations that merchant owners have adopted to make the most of the constrained space for sales on footpaths. to educate viewers and recognize the problem of using the wrong footpath space that affects users, including a broader traffic problem.

As well as want to employ art as a tool of communication pass things, Appliances have been adapted to connect with the occupation of hawkers and an indication of Thailand's.

The process of creating sculptures from found object by the material used in the occupation of street hawkers and the application of livelihood tools in limited areas such as roads, footpaths, and alleys. To result in the environment on the street innovation that is unique until it is known as the city of "Street food"



## กิตติกรรมประกาศ

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด "นวัตกรรมริมฟุตบอล" สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา พี่ชาย พี่สาวของข้าพเจ้าที่เป็นแรงผลักดันเสมอมา ให้การสนับสนุนทั้งกำลังร่างกายแรงใจ และทรัพย์ให้ได้ศึกษามาโดยตลอด

ขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร. อธิพล หอสง่า และ คณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาประติมากรรม ที่คอยให้คำปรึกษา อบรมสั่งสอน ชี้แนะแนวทางที่ดีในการพัฒนาผลงานศิลปะตลอดการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

ขอบคุณทางโรงเรียนเปรมประวัฒนาที่ให้โอกาสและทรัพย์เพื่อนำมาพัฒนาผลงานวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุก ๆ คนที่คอยให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำตลอดการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ขอขอบคุณทุกแรงใจของผู้คนที่ได้เข้าชมผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าในนิทรรศการ “นวัตกรรมริมฟุตบอล” ที่หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในการพัฒนาตนเองและดำเนินงานในวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณรถยนต์ของข้าพเจ้าที่พาไปยังทุกที่และคอยขนผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าและยังเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของข้าพเจ้า ในท้ายที่สุดขอขอบคุณตัวเองที่ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคแม้ว่าจะมีเรื่องมาคอยขัดขวางชักเท้าให้แต่ก็ยิ่งผ่านไปได้ด้วยดี จนสำเร็จลุล่วงเป็นผลงานวิทยานิพนธ์ “นวัตกรรมริมฟุตบอล”



นาย ภาณุ นธ์ สุชาติตานนท์

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญรูปภาพ.....	ด
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ.....	1
1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 สมมุติฐานของการศึกษา.....	3
1.3.1 สมมุติฐานเชิงความคิด.....	3
1.3.2 สมมุติฐานเชิงรูปแบบ.....	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.4.1 ขอบเขตทางด้านเนื้อหา.....	4
1.4.2 ขอบเขตด้านรูปแบบ.....	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
1.5.1 ทาบเร่ - แผงลอย (Hawker stall).....	4
1.5.2 นวัตกรรม (Innovation).....	4
1.5.3 ฟุตบาท และบาทวิถี.....	4
1.6 คำสำคัญ.....	5
1.7 ขั้นตอนของการศึกษา.....	5



1.8 เวลาที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.9 วิธีการศึกษา.....	5
1.10 แหล่งข้อมูล.....	6
1.10.1 จากการลงพื้นที่สำรวจ.....	6
1.10.2 จากการสอบถามผู้คนในบริเวณพื้นที่ที่มีการสำรวจ.....	6
1.10.3 หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระและวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์...6	
1.10.4 สืบค้นจากทางอินเทอร์เน็ต.....	6
1.11 อุปกรณ์ในการค้นคว้า.....	6
1.11.1 ภาคเอกสารประกอบด้วย.....	6
1.11.2 ภาคปฏิบัติงาน.....	6
1.12 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการวิจัย.....	7
1.13 การเสนอผลงาน.....	7
1.13.1 บทความ.....	7
1.13.2 เอกสารประกอบวิทยานิพนธ์จำนวน 5 เล่ม.....	7
1.13.3 การจัดแสดงนิทรรศการเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์.....	7
1.13.4 ผลงานจำนวน 5 - 7 ชิ้น.....	7
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทางเท้า.....	8
2.1.1 ความหมายของพื้นที่ทางเท้า.....	8
2.1.2 ความสำคัญของพื้นที่ทางเท้า.....	8
2.1.3 ประเภทของทางเดินเท้า.....	9
2.1.3.1 ทางเดินเท้าขนานไปกับแนวถนน.....	9
2.1.3.2 ทางเท้าชนิดที่เป็นทางลัด.....	9
2.1.3.3 ทางเท้าระหว่างอาคารหรือลานเดินเท้า.....	10

2.1.3.4	ทางเท้าชั่วคราว .....	10
2.1.4	องค์ประกอบของทางเท้า .....	10
2.1.4.1	ความกว้างของทางเท้า.....	10
2.1.4.2	ความต่อเนื่องของทางเดินเท้า.....	11
2.1.4.3	สภาพแวดล้อมของทางเดินเท้า.....	11
2.1.4.4	ความปลอดภัยในการเดินเท้า .....	11
2.1.5	สรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทางเท้า.....	12
2.2	ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการกีดขวางบนทางเท้า.....	12
2.2.1	การขายของบนทางเท้า .....	12
2.2.2	พฤติกรรมการณ์ขนถ่ายสินค้าและผู้โดยสารบนทางเท้า .....	13
2.2.3	พฤติกรรมการณ์มีอาณาเขตครอบครอง .....	13
2.2.4	รถจักรยานยนต์ .....	14
2.2.5	ทางเดินบุคคลพิการที่ไม่อำนวยความสะดวก .....	14
2.2.6	สรุปจากปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการกีดขวางบนพื้นที่ทางเท้า .....	14
2.3	หลักเกณฑ์และแนวทางในการจัดระเบียบหาบเร่ - แผงลอย .....	14
2.3.1	ลักษณะของแผงค้าและการตั้งวาง .....	15
2.3.2	พื้นที่บนทางเท้าที่ห้ามตั้งวางแผงค้าโดยเด็ดขาด.....	15
2.3.3	ข้อห้ามที่จะต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด .....	15
2.3.4	ศึกษาจากเทคนิคและวิธีการในการประกอบการร้านค้า และการปรับประยุกต์สิ่งของ เครื่องใช้ในการประกอบอาชีพบริเวณพื้นที่ทางเท้า .....	16
2.4	ข้อมูลภาคสนามจากการสำรวจพื้นที่ทางเท้า.....	17
2.4.1	กรณีพื้นที่ศึกษา.....	17
2.4.2	ข้อมูลภาคสนาม .....	19

2.4.2.1 การนำยางรถมาผูกติดกันเพื่อจุดประสงค์ในการสร้างอาณาเขตในที่นี้อาจจะ เป็นการห้ามนำรถจอด .....	19
2.4.2.2 การนำเก้าอี้มาติดป้ายข้อความห้ามจอดแสดงถึงการหวงห้ามบนพื้นที่ สาธารณะ .....	20
2.4.2.3 การนำถังน้ำเปล่ามาเขียนข้อความแสดงถึงสัญลักษณ์ในการหวงห้ามการจอด รถ.....	21
2.4.2.4 การปรับประยุกต์สิ่งของที่มีการเปลี่ยนฟังก์ชันการใช้งานที่ต่างไปจากเดิม ให้ เกิดการใช้งานในจุดประสงค์ใหม่จากวัสดุเหลือใช้.....	22
2.4.2.5 รถเข็นชาเลี้ยงที่สามารถบรรทุกของได้เป็นจำนวนมาก.....	23
2.4.2.6 การตัดแปลงรูปลักษณะของแผงกันจราจรหรือวัสดุอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับร้านค้า ของตนเอง .....	24
2.4.2.7 การประยุกต์สิ่งของเครื่องใช้สำเร็จรูปมาตัดแปลงเป็นพัดลมดูดควัน .....	25
2.4.2.8 การจัดเก็บสิ่งของของร้านค้าหาบเร่ – แผงลอยด้วยการคลุมด้วยผ้าใบและรัด ด้วยยางยึดรัดของ.....	26
2.4.2.9 การนำร่มผ้าใบในการขายของมาผูกยึดกับโครงของเสาป้ายจราจร.....	27
2.4.2.10 การนำสิ่งของต่าง ๆ มาใช้เป็นสัญลักษณ์ทางจราจร .....	28
2.4.2.11 การนำโคมไฟมาแขวนตามโครงของร้านค้าในช่วงเวลากลางคืน .....	29
2.4.2.12 การตัดแปลงท่อประปาให้กลายเป็นแผงกันจราจร.....	30
2.4.3 สรุปข้อมูลภาคสนาม .....	31
2.5 กรอบแนวคิดทฤษฎีทางศิลปะที่ใช้ศึกษา .....	33
2.5.1 ศิลปะในรูปแบบวัสดุสำเร็จรูป (Found object art).....	33
2.5.2 ศิลปะการจัดวาง (Installation Art).....	36
2.5.3 วัฒนธรรมทางสายตา (Visual Culture).....	37
2.6 ศิลปินศึกษา .....	39
2.6.1 Michael Johansson .....	39

2.6.2 Vincent Ganivet.....	41
2.6.3 Matias Faldbakken.....	42
2.6.5 Christo and Jeanne - Claude .....	44
2.6.5 สรุปการวิเคราะห์ศิลปศึกษา.....	46
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานและขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ .....	49
3.1 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1.....	50
3.1.1 การประมวลความคิด : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 .....	50
3.1.1.1 สื่อและรูปแบบในการนำเสนอที่เป็นไปได้ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 .....	50
3.1.1.2 วิเคราะห์สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 150	
3.1.2 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 .....	52
3.1.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1.....	53
3.1.3.1 ภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 .....	53
3.1.3.2 ภาพร่าง 3 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 .....	54
3.1.3.3 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 .....	55
3.2 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2.....	56
3.2.1 การประมวลความคิด : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 .....	56
3.2.1.1 สื่อและรูปแบบในการนำเสนอที่เป็นไปได้ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 .....	57
3.2.1.2 วิเคราะห์สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้ .....	57
3.2.2 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 .....	58
3.2.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2.....	59
3.2.3.1 ภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	59
3.2.3.2 ภาพร่าง 3 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 .....	60
3.2.3.3 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 .....	61
3.3 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3.....	62

3.3.1 การประมวลความคิด : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 .....	62
3.3.1.1 สื่อและรูปแบบในการนำเสนอที่เป็นไปได้ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 .....	62
3.3.2 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 .....	63
3.3.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3.....	64
3.3.3.1 ภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3.....	64
3.3.3.2 ภาพร่าง 3 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3.....	65
3.3.3.3 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 .....	66
3.4 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 - 5 .....	68
3.4.1 การประมวลความคิด : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 - 5 .....	68
3.4.1.1 สื่อและรูปแบบในการนำเสนอที่เป็นไปได้ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 - 5...68	
3.4.1.2 วิเคราะห์จากสื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 - 5.....	69
3.4.2 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 และ 5 .....	71
3.4.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 และชั้นที่ 5 .....	72
3.4.3.1 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4.....	72
3.4.3.2 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5.....	73
3.5 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6.....	75
3.5.1 การประมวลความคิด : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6 .....	75
3.5.1.1 สื่อและรูปแบบในการนำเสนอที่เป็นไปได้ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6 .....	75
3.5.2 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6 .....	77
3.5.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6.....	77
3.5.3.1 ขั้นตอนการได้มาของภาพร่าง 2 มิติ ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6 .....	77
3.5.3.2 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6.....	78
3.6 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7.....	80

3.6.1 การประมวลความคิด : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7 .....	80
3.6.2 สื่อและรูปแบบในการนำเสนอที่เป็นไปได้ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7 .....	80
3.6.2.1 สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7 .....	80
3.6.2.2 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7 .....	81
3.6.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7 .....	81
3.6.3.1 ขั้นตอนการได้มาของภาพร่าง 2 มิติ ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6 .....	81
บทที่ 4 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ .....	84
4.1 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 .....	84
4.1.1 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 .....	85
4.1.1.1 วิเคราะห์กายภาพ (Formal Analysis) .....	85
4.1.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท (Content Analysis) .....	86
4.1.1.3 ผลงานให้ผลทางด้านความรู้สึก .....	86
4.1.1.4 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชั้นที่ 1 .....	86
4.2 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 .....	88
4.2.1 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 .....	89
4.2.1.1 วิเคราะห์กายภาพ (Formal Analysis) .....	89
4.2.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท (Content Analysis) .....	90
4.2.1.3 ผลงานให้ผลทางด้านความรู้สึก .....	90
4.2.1.4 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชั้นที่ 2 .....	90
4.3 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 .....	92
4.3.1 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 .....	94
4.3.1.1 วิเคราะห์กายภาพ (Formal Analysis) .....	94
4.3.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท (Content Analysis) .....	94
4.3.1.3 ผลงานให้ผลทางด้านความรู้สึก .....	95

4.3.1.4	สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 3 .....	95
4.4	ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4.....	96
4.4.1	วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4 .....	97
4.4.1.1	วิเคราะห์กายภาพ (Formal Analysis).....	97
4.4.1.2	วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท (Content Analysis) .....	98
4.4.1.3	ผลงานให้ผลทางด้านความรู้สึก.....	98
4.4.1.4	สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 4 .....	98
4.5	ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5.....	100
4.5.1	วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 5 .....	102
4.5.1.1	วิเคราะห์กายภาพ (Formal Analysis).....	102
4.5.1.2	วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท (Content Analysis) .....	102
4.5.1.3	ผลงานให้ผลทางด้านความรู้สึก.....	103
4.5.1.4	สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 5 .....	103
4.6	ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6.....	104
4.6.1	วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6 .....	106
4.6.1.1	วิเคราะห์กายภาพ (Formal Analysis).....	106
4.6.1.2	วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท (Content analysis).....	106
4.6.1.3	ผลงานให้ผลทางด้านความรู้สึก.....	107
4.6.1.4	สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 6 .....	107
4.7	ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 7.....	108
4.7.1	วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 7 .....	109
4.7.1.1	วิเคราะห์กายภาพ (Formal Analysis).....	109
4.7.1.2	วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท (Content analysis).....	110
4.7.1.3	ผลงานให้ผลทางด้านความรู้สึก.....	110

4.7.1.4	สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 7 .....	111
4.8	สรุปท้ายบท.....	113
บทที่ 5	สรุปการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ .....	114
5.1	สรุปการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	114
5.2	ข้อเสนอแนะ .....	115
	รายการอ้างอิง.....	116
	ประวัติผู้เขียน .....	118





## สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางสรุปข้อมูลภาคสนาม.....	32
ตารางที่ 2 ตารางสรุปการวิเคราะห์ศิลปินศึกษา .....	47
ตารางที่ 3 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 1.....	87
ตารางที่ 4 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 2.....	91
ตารางที่ 5 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 3.....	96
ตารางที่ 6 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 4.....	99
ตารางที่ 7 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 5.....	103
ตารางที่ 8 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 6.....	107
ตารางที่ 9 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 7.....	111



## สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ภาพมาตรฐานการออกแบบทางเท้า .....	11
ภาพที่ 2 การกำหนดขอบเขตพื้นที่วิจัย โดยกำหนดระยะทาง 5.00 km ด้วย google map.....	18
ภาพที่ 3 การนำยางรถมาผูกติดกันเพื่อจุดประสงค์ในการสร้างอาณาเขตในที่นี้อาจจะเป็นการห้ามนำรถจอด .....	19
ภาพที่ 4 การนำเก้าอี้มาติดป้ายข้อความห้ามจอดแสดงถึงการหวงห้ามบนพื้นที่สาธารณะ .....	20
ภาพที่ 5 ภาพการนำถังน้ำเปล่ามาเขียนข้อความแสดงถึงสัญลักษณ์ในการหวงห้ามการจอดรถ .....	21
ภาพที่ 6 การปรับประยุกต์สิ่งของที่มีการเปลี่ยนฟังก์ชันการใช้งานที่ต่างไปจากเดิม ให้เกิดการใช้งานในจุดประสงค์ใหม่จากวัสดุเหลือใช้.....	22
ภาพที่ 7 ภาพรถเข็นซาเล้งที่สามารถบรรทุกของได้เป็นจำนวนมาก .....	23
ภาพที่ 8 การดัดแปลงรูปลักษณะของแผงกันจราจรหรือวัสดุอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับร้านค้าของตนเอง .....	24
ภาพที่ 9 ภาพการประยุกต์สิ่งของเครื่องใช้สำเร็จรูปมาดัดแปลงเป็นพัดลมดูดควัน .....	25
ภาพที่ 10 ภาพการจัดเก็บสิ่งของของร้านค้าหาบเร่ - แผงลอยด้วยการคลุมด้วยผ้าใบและรัดด้วยยางยึดรัดของ.....	26
ภาพที่ 11 การนำร่มผ้าใบในการขายของมาผูกยึดกับโครงของเสาป้ายจราจร.....	27
ภาพที่ 12 ภาพการนำสิ่งของต่าง ๆ มาใช้เป็นสัญลักษณ์ทางจราจร.....	28
ภาพที่ 13 ภาพการนำโคมไฟมาแขวนตามโครงของร้านค้าในช่วงเวลากลางคืน .....	29
ภาพที่ 14 การดัดแปลงท่อประปาให้กลายเป็นแผงกันจราจร.....	30
ภาพที่ 15 Marcel Duchamp, Bicycle Wheel, 1951 (Third version, after lost original of 1913) .....	35
ภาพที่ 16 Marcel Duchamp, Fountain, 1964 (fifth version, after lost original of 1917)..	35
ภาพที่ 17 Hans Haacke, Germanie, 1993, Installation Art.....	37

ภาพที่ 18 Yayoi Kusama, Dots Obsession, 2003, Installation Art.....	37
ภาพที่ 19 ผลงาน “Tower” ปี 2013 Blue, grey and black bags, boxes and ordinary items. ขนาด 0.47 x 0.47 x 1.1 m.....	40
ภาพที่ 20 ผลงาน “Tube” ปี 2013 Yellow and orange bags, boxes and ordinary items..	40
ภาพที่ 21 “Wheels” ปี 2009 concrete, belt ขนาด 180 x 180 x 30 in 457.2 x 457.2 x 76.2 cm.....	42
ภาพที่ 22 ผลงาน Catène de containers ปี 2017 38 painted maritime containers.....	42
ภาพที่ 23 ชื่อผลงาน Locker Sculpture #4 ปี 2013 Metal locker cabinets and lever straps .....	43
ภาพที่ 24 ชื่อผลงาน Untitled (Newspaper rack #2) ปี 2010 Nine newspaper racks, steel band, blue lever strap ขนาด 135 x 100 x 50 cm 53 1/8 x 39 3/8 x 19 5/8 in .....	44
ภาพที่ 25 Wrapped Supermarket Cart (ค.ศ. 1963).....	45
ภาพที่ 26 Christo and Jeanne-Claude: Wrapped Reichstag, Berlin 1971-95.....	46
ภาพที่ 27 แสดงการวิเคราะห์สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1...50	
ภาพที่ 28 วิเคราะห์สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1.....	51
ภาพที่ 29 วิเคราะห์สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1.....	51
ภาพที่ 30 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 .....	52
ภาพที่ 31 ภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 .....	53
ภาพที่ 32 ภาพร่าง 3 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์แบบที่ 2.....	54
ภาพที่ 33 ขั้นตอนการการสร้างสรรค์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 .....	55
ภาพที่ 34 ผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1.....	56
ภาพที่ 35 วิเคราะห์สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2.....	57
ภาพที่ 36 วิเคราะห์สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2.....	58
ภาพที่ 37 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 .....	58
ภาพที่ 38 ภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 .....	59

ภาพที่ 39 ภาพร่าง 3 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์แบบที่ 2 .....	60
ภาพที่ 40 ขั้นตอนการการสร้างสรรค์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 .....	61
ภาพที่ 41 ผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2.....	61
ภาพที่ 42 สิ่งประดิษฐ์แสงในช่วงเวลากลางคืน .....	62
ภาพที่ 43 การแขวนไฟตามโครงของร้านค้าในช่วงเวลากลางคืน.....	63
ภาพที่ 44 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 .....	63
ภาพที่ 45 ภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 .....	64
ภาพที่ 46 ภาพร่าง 3 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3.....	65
ภาพที่ 47 ขั้นตอนการการสร้างสรรค์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 .....	66
ภาพที่ 48 ผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3.....	67
ภาพที่ 49 ภาพจำลองที่อธิบายถึงการนำเอาวัสดุมาวางตามทางเท้าที่ผิดกฎหมาย .....	68
ภาพที่ 50 ภาพการวิเคราะห์จากสื่อที่เป็นไปได้ในการนำเสนอในผลงานชั้นที่ 4 .....	69
ภาพที่ 51 ภาพการวิเคราะห์จากสื่อที่เป็นไปได้ในการนำเสนอในผลงานชั้นที่ 4 .....	70
ภาพที่ 52 ภาพการวิเคราะห์จากสื่อที่เป็นไปได้ในการนำเสนอในผลงานชั้นที่ 5 .....	70
ภาพที่ 53 ภาพการวิเคราะห์จากสื่อที่เป็นไปได้ในการนำเสนอในผลงานชั้นที่ 5 .....	71
ภาพที่ 54 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 และ 5 .....	71
ภาพที่ 55 ภาพขั้นตอนการสร้างภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 .....	72
ภาพที่ 56 ขั้นตอนการสร้างภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5.....	73
ภาพที่ 57 ภาพขั้นตอนการประกอบท่อ PVC เข้ากับกระถางต้นไม้ด้วยวิธีการเทปูนซีเมนต์เพื่อเพิ่ม ความมั่นคงและแข็งแรง.....	74
ภาพที่ 58 ผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 และชั้นที่ 5 .....	74
ภาพที่ 59 ภาพการจำกัดพื้นที่ด้วยเสาจราจรเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้รถเข็นผู้พิการ.....	75
ภาพที่ 60 ภาพการกำหนดทิศทางจากภาพถ่ายภาคสนาม .....	76
ภาพที่ 61 ภาพการเว้นช่องไฟของตัววัสดุจากข้อมูลภาคสนาม .....	76

ภาพที่ 62	สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6 .....	77
ภาพที่ 63	ภาพการนำสื่อวัสดุสองความหมายมาเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	77
ภาพที่ 64	ภาพจำลองหาความเป็นไปได้ของการจัดวางวัสดุในผลงานชั้นที่ 6 .....	78
ภาพที่ 65	ภาพการนำผลงานชั้นที่ 6 นำมาจัดวางบนพื้นที่บริบทจริง.....	79
ภาพที่ 66	ผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6.....	79
ภาพที่ 67	ภาพการจัดวางสิ่งของที่มีลักษณะที่ต่างก็นำมาวางไว้อยู่บนรถเข็นที่ลักษณะฐานที่ไม่มั่นคง .....	80
ภาพที่ 68	สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7 .....	81
ภาพที่ 69	การกำหนดเส้นของภาพรวมของผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7 .....	81
ภาพที่ 70	ภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7 .....	82
ภาพที่ 71	ผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7 .....	83
ภาพที่ 72	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1.....	84
ภาพที่ 73	ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 .....	85
ภาพที่ 74	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2.....	88
ภาพที่ 75	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2.....	89
ภาพที่ 76	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3.....	92
ภาพที่ 77	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3.....	93
ภาพที่ 78	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4.....	96
ภาพที่ 79	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4.....	97
ภาพที่ 80	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5.....	100
ภาพที่ 81	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 5.....	101
ภาพที่ 82	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6.....	104
ภาพที่ 83	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 6.....	105
ภาพที่ 84	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7 .....	108

ภาพที่ 85 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7.....	109
ภาพที่ 86 โปสเตอร์งานแสดงผลงานวิทยานิพนธ์ “นวัตกรรมริมฟุตบาท” จัดแสดงที่ People’s Gallery,ห้อง P3 Bacc หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร.....	112
ภาพที่ 87 บรรยากาศนิทรรศการ “นวัตกรรมริมฟุตบาท” จัดแสดงที่ People’s Gallery, ห้อง P3 Bacc หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร.....	112



## บทที่ 1

### บทนำ

เมื่อใดที่ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเดินบนพื้นที่ทางเท้าผ่านเขตการค้าในกรุงเทพมหานคร เช่น ย่านชุมชนวังหลัง ตลาดคลองถม โป้เบ๊ เป็นต้น ข้าพเจ้ามักสังเกตเห็นร้านค้าแผงลอย ตั้งร้านอยู่อย่างหนาแน่น และสังเกตพบว่าวิธีการตั้งร้านของร้านค้าเหล่านั้นประกอบขึ้นด้วยการปรับประยุกต์สิ่งของเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น โต๊ะพับ เก้าอี้ ภาชนะพลาสติก รมร้านค้า ผ้าใบ ข้าพเจ้ารู้สึกประหลาดใจและประทับใจกับวิธีการประยุกต์ใช้ของพ่อค้าแม่ค้า และเกิดการตั้งคำถามกับความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อการดัดแปลงข้าวของ สุนทรียะบางอย่างที่ข้าพเจ้าสัมผัสได้คืออะไร ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงเป็นที่มาของการค้นคว้าสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ ในหัวข้อ “นวัตกรรมริมฟุตบาท”

#### 1.1 ที่มาและความสำคัญ

หาบเร่ - แผงลอยและการค้าบนทางเท้านั้นเป็นประเด็นที่มีการถกเถียงกันในปัจจุบัน เนื่องจากการนำพื้นที่สาธารณะมาใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ทำให้มีการกีดขวางทางเท้าจนผู้สัญจรไม่ได้รับความสะดวก และยังส่งผลต่อทัศนียภาพของเมืองที่ไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยตลอดจนเกิดปัญหามลภาวะในพื้นที่อย่างปัญหาขยะมูลฝอยต่าง ๆ ขณะเดียวกันในอีกมุมหนึ่งนั้นมีการมองหาบเร่ - แผงลอยและการค้าบนทางเท้าว่าเป็นรูปแบบการค้าที่มีบทบาททางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ จากการช่วยลดค่าครองชีพของผู้มีรายได้น้อยถึงปานกลาง และเป็นจุดเด่นในทางยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของเมืองอีกทั้งยังเป็นรูปแบบวิถีชีวิตของคนไทยมาแต่อดีตที่ทำให้เกิดความสะดวกในการดำรงชีวิตรวมไปถึงการทำให้พื้นที่สาธารณะถูกใช้สอยอย่างเต็มที่

การค้าขายแบบหาบเร่ - แผงลอยริมฟุตบาทนั้นก่อให้เกิดปัญหาการทำผิดกฎหมาย การที่ผู้ประกอบการบางรายสามารถเข้าถึงพื้นที่ประกอบการค้าในพื้นที่ที่ไม่ใช่จุดผ่อนผันโดยการใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์กับนักการเมืองท้องถิ่นและผู้มีอิทธิพล ผู้ค้าขายเข้าครอบครองพื้นที่ฟุตบาทและถนนสาธารณะเพื่อประกอบกิจกรรมการค้าของตน โดยพยายามวางสินค้าของตนบนฟุตบาทบ้างเพื่อเสนอขายสินค้าและกีดกันคู่แข่ง การค้าแบบหาบเร่ในพื้นที่การประในกรุงเทพฯส่วนใหญ่เป็นการกอบกิจกรรมการค้าโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นซึ่งถือว่าเป็นผู้ปฏิบัติผิดกฎหมายและละเมิดสิทธิประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม

ผู้ค้าแผงลอยมีความต้องการที่จะใช้พื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยการนำวัสดุสิ่งของใกล้ตัวนำมาดัดแปลงเปลี่ยนรูปลักษณ์ เปลี่ยนหน้าที่การใช้งาน จึงเกิดออกมาเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่อยู่ตามบริเวณริมฟุตบาท เช่น การจัดเก็บด้วยการคลุมผ้าใบและนำสายรัดรวบไว้ด้วยกันเพื่อปิดร้านจนเกิดเป็นกองวัตถุปริศนา, การตั้งร้านค้าที่มีการตั้งโต๊ะเก้าอี้ไว้เป็นแนวยาวเพื่อให้

ลูกค้านั่งได้เยอะในพื้นที่แคบ การนำยางรถมาทำเป็นกรวยจราจร การนำเก้าอี้มาวางบนถนนเพื่อห้ามจอด เป็นต้น

จากปัจจัยที่มีไม่เหมือนกันของพื้นที่ ผู้ค้าแต่ละคนจึงมีการดัดแปลงประกอบวัสดุที่ความหลากหลายกันไปตามพื้นที่และบริบทรอบข้าง จากการศึกษาพบว่า อีกปัจจัยสำคัญในการปรับเปลี่ยนประยุกต์ของสิ่งของที่ใช้ในการประกอบกิจการร้านค้านั้นก็คือการลดต้นทุนในการประกอบอาชีพบนทางเท้าในพื้นที่สาธารณะซึ่งช่วยให้พ่อค้าแม่ค้าไม่ต้องลงทุนเพิ่มในการซื้อของมาใช้ใหม่ ส่งผลให้เกิดความหลากหลายของลักษณะ และบรรยากาศของพื้นที่ทางเท้า

การปรับเปลี่ยนหน้าที่และการใช้งานของสิ่งของให้สอดคล้องกับข้อบังคับ หรือข้อจำกัดในการจัดระเบียบ รวมทั้งการประหยัดต้นทุน จึงทำให้เกิดการประยุกต์สร้างสรรค์เกิดเป็นนวัตกรรม เข้าไปแทรกอยู่บนทางเท้าอย่างประณีประนอมให้อึดต่อข้อจำกัดของการใช้งานบนพื้นที่ทางเท้า

การแสดงออกของผ่านสิ่งของพ่อค้าแม่ค้าแสดงให้เห็นถึงการปรับตัวอย่างมีความถ้อยทีถ้อยอาศัยเพื่อให้ออกมาใช้งานในพื้นที่ทางเท้าที่มีข้อจำกัด การจัดการกับวัสดุอย่างประณีประนอมจึง ส่งผลต่อบรรยากาศและความรู้สึกของผู้ที่ผ่านไปมาและสร้างความประหลาดใจต่อวัสดุที่ผู้ค้านำมาใช้

ในวิทยานิพนธ์นี้จะศึกษาหลักการการสร้างสรรค์ประติมากรรมจากวัสดุสำเร็จรูป ที่แสดงความพยายามต่อสู้ของคนที่มีความอดทนในสังคมน้อย การถูกกดทับจากกฎระเบียบทางสังคม ทำให้เกิดรูปแบบการต่อสู้ระหว่างคนที่ไม่มีอำนาจต่อรองอย่างพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ กับกฎหมายซึ่งเป็นการต่อสู้ในลักษณะเจียมเนื้อเจียมตัว เกิดเป็นผลผลิตจากความคิดสร้างสรรค์ภายใต้ข้อจำกัด และแรงกดดัน

ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมภายใต้หัวข้อ นวัตกรรมริมฟุตบาทของข้าพเจ้า จะเป็นการนำเอาข้อมูลการสำรวจทางเท้า ซึ่งมุ่งเน้นไปที่ข้อมูลทางด้านกายภาพของวัตถุที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวันของการประกอบอาชีพในลักษณะค้าขายแบบหาบเร่ - แผงลอยบนทางเท้า มาสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรมที่นำเสนอแนวคิดการนำเสนอรูปแบบด้วยวัสดุสำเร็จรูป (Found object art) ที่มุ่งเน้นในการนำเสนอวัสดุสิ่งของที่ใช้ในการประกอบอาชีพบนพื้นที่ทางเท้า ด้วยกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานทางประติมากรรม

## 1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมที่แสดงให้เห็นถึงนวัตกรรมบนทางเท้าในการปรับเปลี่ยนประยุกต์สิ่งของเครื่องใช้ในรูปแบบถ้อยทีถ้อยอาศัยระหว่างพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ และ พื้นที่ทางเท้า

1.2.2 สร้างสรรค์หลักการนำเสนอบรรยากาศของพื้นที่ทางเท้าผ่านผลงานศิลปะในรูปแบบวัสดุสำเร็จรูป (Found object art)



1.2.3 สร้างสรรค์ประติมากรรมเพื่อแสดงให้เห็นถึงการต่อสู้ที่มีอำนาจน้อยที่ถูกกดทับจากระเบียบทางสังคม

### 1.3 สมมุติฐานของการศึกษา

การสร้างสรรคผลงานประติมากรรมภายใต้หัวข้อ นวัตกรรมริมฟุตบาท มีสมมุติฐานในเชิงความคิดและรูปแบบ ดังต่อไปนี้

#### 1.3.1 สมมุติฐานเชิงความคิด

พื้นที่ทางเท้าที่มีการประกอบการค้าขายหาบเร่ - แผงลอยที่อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายที่บีบบังคับการใช้งานพื้นที่ทางเท้าในการประกอบอาชีพของพ่อค้าแม่ค้าด้วยสภาวะความกดดันจากข้อบังคับต่าง ๆ ของผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าที่คอยกดทับผู้ที่ไม่มีความอำนาจ จึงได้มีการขัดแย้งผ่านตัวแทนอย่างวัสดุสิ่งของที่พ่อค้าแม่ค้าใช้ในการประกอบอาชีพ จึงส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของพื้นที่ทางเท้า

#### 1.3.2 สมมุติฐานเชิงรูปแบบ

ผลงานประติมากรรมสำเร็จรูป ซึ่งได้รับอิทธิพลจากพ่อค้าแม่ค้าผู้ซึ่งประกอบอาชีพค้าขายหาบเร่ - แผงลอยริมฟุตบาท ทั้งในด้านการเลือกใช้วัสดุในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมและรูปแบบการประกอบสร้างรูปทรงวัตถุ ด้วยแนวคิดวิธีการดังนี้

ประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป ที่แสดงให้เห็นถึงการซ้อนทับของทัศนธาตุจากสิ่งของของที่พ่อค้าแม่ค้าเลือกนำมาใช้ในการประกอบกิจการร้านค้าบนพื้นที่ทางเท้า เพื่อแสดงถึงบรรยากาศโดยรวม

ประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป ที่แสดงถึงรูปร่างของวัตถุที่มีการผสมผสานกันระหว่างพื้นที่สาธารณะ และ พื้นที่การค้าขายที่แสดงให้เห็นกิจกรรมที่มีการพึ่งพาอาศัยกัน

ประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป ที่ใช้คุณสมบัติจากตัววัสดุที่มีที่มาจากวัตถุของสิ่งของที่ใช้ในการประกอบอาชีพบนพื้นที่ทางเท้า เพื่อสร้างบรรยากาศที่สอดคล้องกับการปรับประยุกต์สิ่งของของพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่

### 1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยคือ การปรับประยุกต์สิ่งของที่พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ใช้ในการประกอบอาชีพบริเวณพื้นที่ทางเท้าที่ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศและสภาพแวดล้อมโดยรวมของสภาพแวดล้อมของเมือง โดยมุ่งเน้นไปที่ตัววัสดุที่มีความหลากหลายของสีและหน้าที่การใช้งานที่มีการเปลี่ยนแปลงหน้าที่เพื่อสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตบริเวณบนพื้นที่ทางเท้า

#### 1.4.1 ขอบเขตทางด้านเนื้อหา

1.4.1.1 ศึกษาจากบทความหรือผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมริมทาง (Street culture)

1.4.1.2 ศึกษาจากวรรณกรรม เชิงพหุวัฒนธรรม (Subculture)

1.4.1.3 ศึกษาจากบทความและงานวิจัยการพัฒนาเมือง

1.4.1.4 ศึกษาจากสิ่งของเครื่องใช้ที่พ่อค้าแม่ค้าเลือกนำมาปรับประยุกต์บนบริเวณพื้นที่ทางเท้า

#### 1.4.2 ขอบเขตด้านรูปแบบ

1.4.2.1 ศึกษาจากผลงานของศิลปินที่ทำงานเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต และ รูปแบบของการนำเสนอของผลงาน

1.4.2.2 ศึกษาจากผลงานของศิลปินที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมกับผลงานศิลปะ

1.4.2.3 ศึกษาจากลักษณะการปรับประยุกต์ของสิ่งของเครื่องมือประกอบอาชีพ โดยการสำรวจเรื่อง วัสดุ หน้าที่การใช้งานที่มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดระเบียบบนพื้นที่ทางเท้า

### 1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

#### 1.5.1 ทาบเร่ - แผงลอย (Hawker stall)

ทาบเร่ - แผงลอย (Hawker stall) หมายถึง รูปแบบการค้าที่ไม่อยู่กับที่ เป็นธุรกิจขนาดย่อมหรือขนาดจิ๋ว (Micro-enterprise) ที่ใช้พื้นที่ข้างทางทาง เช่น ริมถนน ตรอก ซอก ซอย ทางเท้าในการประกอบการค้า

#### 1.5.2 นวัตกรรม (Innovation)

นวัตกรรม (Innovation) หมายถึง การนำสิ่งใหม่ ๆ อาจเป็นแนวความคิด หรือ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัย และได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานได้ด้วย

#### 1.5.3 ฟุตบาท และบาทวิถี

ฟุตบาท และ บาทวิถี หมายถึง ทางที่ทำไว้ให้คนเดิน ซึ่งหมายถึงเฉพาะถึงทางเดินซึ่งยกขึ้นเป็นขอบขนานไปกับถนนเท่านั้น

## 1.6 คำสำคัญ

- 1.6.1 นวัตกรรมริมฟุตบาท (An Innovation Footpath)
- 1.6.2 ประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป (Found object art)
- 1.6.3 ทาบเร่ - แผงลอย (Hawker stall)

## 1.7 ขั้นตอนของการศึกษา

- 1.7.1 ทำการทดลองและความเข้าใจจากข้อมูลที่ได้ทั้งจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาที่พบเจอเกี่ยวกับระบบสาธารณสุขปโภคในกรุงเทพมหานคร
- 1.7.2 รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล
- 1.7.3 สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อออกแบบทำการวาดแบบร่าง 2 มิติ และทำแบบจำลอง 3 มิติ โดยยังยึดอยู่บนพื้นฐานจากข้อมูลเบื้องต้น
- 1.7.4 นำแบบร่างออกสำรวจ แบบสอบถามกับผู้มีส่วนร่วม
- 1.7.5 สรุปผลการสำรวจ ออกแบบผลงานจากผลสรุป
- 1.7.6 สร้างสรรค์ผลงาน
- 1.7.7 เผยแพร่ และทำการทดสอบจากนิทรรศการ และผู้มีส่วนร่วม
- 1.7.8 วิเคราะห์และสรุปผล

## 1.8 เวลาที่ใช้ในการวิจัย

เวลาที่ใช้ในการวิจัยประมาณ 1 ปี คาดว่าจะเริ่มงานวิจัย ตั้งแต่เดือน มีนาคม พ.ศ. 2565 ถึง เดือน เมษายน พ.ศ. 2565 และเสนอนิทรรศการ ภายในเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2565

## 1.9 วิธีการศึกษา

- 1.9.1 ศึกษาข้อมูลทางกายภาพของพื้นที่ทางเท้า จากงานวิจัยหรือบทความที่เกี่ยวข้องและปัจจัยปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับพื้นที่ทางเท้า เพื่อนำมาวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับการทำผลงานสร้างสรรค์
- 1.9.2 ลงพื้นที่สำรวจและสังเกตการณ์ ปัญหาโดยรอบบนพื้นที่ทางเท้า ปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการใช้งานบนพื้นที่ทางเท้า บริบทโดยรอบของพื้นที่ทางเท้า โดยการบันทึกข้อมูลเป็นรูปถ่ายของพื้นที่โดยรอบและจดบันทึกว่าเกิดปัญหาอะไรของที่ส่งผลต่อการใช้งานภายในพื้นที่ทางเท้า

1.9.3 จัดบันทึกรูปแบบของปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้งานด้วยทางเท้า ทั้งจากการลงพื้นที่ด้วยตัวเองและจากการสัมภาษณ์ผู้คนที่เกี่ยวกับทัศนคติของแต่ละคนอันเนื่องมาจากผลกระทบของปัญหาของการใช้ทางเท้า

1.9.4 นำข้อมูลมาวิเคราะห์สร้างสมมุติฐานและความเป็นได้ในการเลือกใช้สื่อที่จะแสดงออกให้สอดคล้องกับนวัตกรรมที่เดินขึ้นบนทางเท้าในบริเวณชุมชนวังหลัง เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

## 1.10 แหล่งข้อมูล

### 1.10.1 จากการลงพื้นที่สำรวจ

การเก็บข้อมูลกรณีศึกษาของข้าพเจ้าเองที่จังหวัดกรุงเทพมหานครโดยแบ่งออกเป็น 3 พื้นที่สำรวจ ดังนี้

1.10.1.1 พื้นที่บริเวณโรงพยาบาลศิริราช

1.10.1.2 พื้นที่ที่มีผู้คนหนาแน่นมาก บริเวณชุมชนตลาดวังหลังจนถึงท่าเรือข้ามฟากวังหลัง

1.10.1.3 พื้นที่ที่มีผู้คนหนาแน่นรองลงมา บริเวณชุมชนตลาดวังหลังจนถึงชุมชนวัดระฆัง

### 1.10.2 จากการสอบถามผู้คนในบริเวณพื้นที่ที่มีการสำรวจ

1.10.3 หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระและวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

1.10.4 สืบค้นจากทางอินเทอร์เน็ต

## 1.11 อุปกรณ์ในการค้นคว้า

ในการสร้างสรรค์ในโครงการวิจัยข้าพเจ้าได้แบ่งอุปกรณ์ในการใช้วิจัยเป็น 2 หมวดดังนี้

### 1.11.1 ภาคเอกสารประกอบด้วย

- คอมพิวเตอร์และพรินเตอร์
- หนังสือ บทความทางศิลปะ
- เอกสารอ้างอิง
- สื่อสิ่งพิมพ์ในการจัดแสดง และเผยแพร่ผลงาน

### 1.11.2 ภาคปฏิบัติงาน

- อุปกรณ์ปฏิบัติงานในสตูดิโอ

- วัสดุในการสร้างสรรค์ผลงาน

### 1.12 ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการวิจัย

ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการวิจัยประมาณ 80,000 – 100,000 บาท

### 1.13 การเสนอผลงาน

1.13.1 บทความ

1.13.2 เอกสารประกอบวิทยานิพนธ์จำนวน 5 เล่ม

1.13.3 การจัดแสดงนิทรรศการเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์

1.13.4 ผลงานจำนวน 5 - 7 ชิ้น



## บทที่ 2

### การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยและสร้างสรรค์ผลงานนี้ มีข้อมูลทางเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เป็นส่วนในการวิเคราะห์เพื่อนำไปวิจัยต่อยอดและสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ รวมไปถึงกรณีศึกษาผลงานสร้างสรรค์ของศิลปินที่มีความเชื่อมโยงกับนวัตกรรมริมฟุตบาท ตลอดจนทฤษฎีทางศิลปะและแนวทางศิลปะที่เกี่ยวข้อง โดยแยกข้อมูลทั้งหมดเป็น 5 ประเภท คือ 1) ทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่ทางเท้า 2) ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการกีดขวางบนทางเท้า 3) หลักเกณฑ์และแนวทางในการจัดระเบียบหาบเร่ - แผงลอย 4) ข้อมูลภาคสนามจากการสำรวจพื้นที่ทางเท้า 5) กรอบแนวความคิดทางศิลปะที่ใช้ศึกษา และ 6) ศิลปินศึกษา

#### 2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทางเท้า

##### 2.1.1 ความหมายของพื้นที่ทางเท้า

ทางเท้ามีมาตรฐานความกว้างขึ้นอยู่กับการใช้ประโยชน์ที่ดิน เช่น ย่านการค้า ความกว้างของทางเท้าต้องไม่น้อยกว่า 3.00 - 5.00 เมตร ย่านที่อยู่อาศัยความกว้างของทางเท้าต้องไม่น้อยกว่า 1.50 - 2.50 เมตร ความกว้างของทางเท้าที่ดีจะต้องกำหนดโดยความหนาแน่นของผู้ใช้ทางเท้า และต้องมีความกว้างสำหรับการวางสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น เพื่อการสัญจรที่สะดวกของผู้ใช้ทางเท้า มีการแบ่งพื้นที่ทางเท้าเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) พื้นที่สำหรับตั้งอุปกรณ์ประกอบถนน (Curb Zone / Furniture Zone) เป็นพื้นที่สำหรับกันชนให้คนเดินเท้ากับถนน อาจมีการติดตั้งเสาไฟฟ้า ตู้โทรศัพท์สาธารณะ หรือปลูกต้นไม้ มีความกว้าง 0.60 - 1.20 เมตร 2) พื้นที่ทางเดินเท้า (Path Zone) มีความกว้างมากกว่า 1.50 เมตร เพื่อการเดินเท้าที่สะดวกและไร้สิ่งกีดขวาง 3) พื้นที่ด้านหน้าอาคาร (Building Zone) เป็นพื้นที่สร้างหน้าอาคาร<sup>1</sup>

##### 2.1.2 ความสำคัญของพื้นที่ทางเท้า

ทางเท้ามีบทบาทที่สำคัญต่อเมือง เนื่องจากทำหน้าที่หลักเป็นเส้นทางสำคัญของเมือง เชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของเมืองเข้าด้วยกันทำให้ผู้คนสามารถเข้าถึงส่วนต่าง ๆ ของเมืองได้ง่าย เช่นเดียวกับถนนในเมืองที่มีการพัฒนาทางเดินเท้าที่ดีจะมีระบบทางเดินที่เชื่อมต่อบริเวณสาธารณะทั้งหมดของเมือง ส่งผลให้คนในชุมชนสามารถเดินทางจากที่พักอาศัย ยังส่วนต่าง ๆ ของ

<sup>1</sup> ณิชนันท์ บุญอ่อน, (2562), การพัฒนาทางเท้าเพื่อกรุงเทพมหานครเมืองน่าอยู่, วชิรเวชสารและวารสารเวชศาสตร์เขตเมือง, เข้าถึงเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/VMED/article/view/204712/142614>

เมืองเช่น สวนสาธารณะ ตลาด ร้านค้า หรือแม้แต่ที่ทำงานได้สะดวก ทางเดินทางยังเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางสังคมและเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการบันเทิง งานแสดง งานวิชาการ หรือแม้กระทั่งการจับจ่ายใช้สอยบริการและสินค้าในบริเวณทางเดินเท้า ในระบบชุมชนเมืองทางเท้าจัดเป็นที่ว่างในชุมชนเมือง (Urban space) ประเภทหนึ่ง โดยเฉพาะในย่านที่พักอาศัยที่มีการจราจรเบาบางทางเท้ามักทำหน้าที่เป็นพื้นที่หลักของการจัดกิจกรรมทางสังคม เช่น การพบปะพูดคุยของคนในชุมชน ส่วนในเขตเมืองทางเดินเท้าถูกใช้เป็นที่พักผ่อนของประชาชน ซึ่งในบริเวณแออัดหนาแน่นได้มีการจัดเก้าอี้นั่งพักผ่อน ต้นไม้ บริเวณหน้าร้านค้า สภาพแวดล้อมของเมืองมีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตและพฤติกรรมของคนเมือง และการออกแบบถนน ที่ส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่หลายทำทำให้เมืองมีชีวิตชีวาเพิ่มขึ้นอีกด้วย<sup>2</sup>

### 2.1.3 ประเภทของทางเดินเท้า

โดยทั่วไปลักษณะของทางเท้าที่มีความปลอดภัยต่อการเดินเท้าคือทางเท้าที่แยกออกจากหรือเส้นทางการจราจรของรถยนต์อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามลักษณะทางเดินเท้ายังคงมีความหลากหลายโดยส่วนใหญ่เป็นเส้นที่ออกแบบให้ขนานไปกับถนน (Sidewalk) ซึ่งมีการแบ่งส่วนการใช้พื้นที่ออกจากถนนและแบบที่ใช้ร่วมกับถนนในลักษณะของไหล่ทาง (Shoulder) นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งทางเท้าตามลักษณะการใช้ประโยชน์หรือการให้บริการโดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ดังนี้

#### 2.1.3.1 ทางเดินเท้าขนานไปกับแนวถนน

เป็นทางเท้าที่อยู่ขนานสองข้างทางแนวถนนในเขตเมือง ส่วนใหญ่เป็นทางเท้าในถนนสายหลักและสายรองที่อยู่ในเขตชุมชนหนาแน่นและมักมีการสัญจรหนาแน่น เนื่องจากเป็นทางเท้าให้บริการกับคนจำนวนมากจึงมักใช้วัสดุโครงสร้างที่แข็งแรง เช่น คอนกรีตหรือหิน การแถมเท้าออกจากถนนมักใช้การสร้างแนวกันชนที่นิยมมากที่สุดคือการยกระดับผิวทางเท้าให้สูง ถนนและอาจใช้ไม้ประดับหรือปลูกต้นไม้เพื่อทำให้แนวกันชนมีความชัดเจนมากขึ้น

#### 2.1.3.2 ทางเท้าชนิดที่เป็นทางลาด

เป็นทางเท้าที่มักจะรู้จักกันเฉพาะกลุ่มหรือประชาชนในพื้นที่ใช้ในการลัดเลาะไปตาม ตรอก ซอย ด้านหลังของอาคาร หรือริมแม่น้ำ ซึ่งทางเท้าเหล่านี้อาจได้รับการส่งเสริมให้ระบบทางเท้าของเมืองและปรับปรุงสภาพแวดล้อมสองข้างทางเป็นการช่วยสร้างโครงข่ายทางเท้า ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ช่วยเพิ่มความคล่องตัวและความปลอดภัยให้กับระบบการสัญจรของเมืองได้

<sup>2</sup> ณิชันทน์ บุญอ่อน, (2562), การพัฒนาทางเท้าเพื่อกรุงเทพมหานครเมืองน่าอยู่, วชิรเวชสารและวารสารเวชศาสตร์เขตเมือง, เข้าถึงเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2564, เข้าถึงได้จาก <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/VMED/article/view/204712/142614>

### 2.1.3.3 ทางเท้าระหว่างอาคารหรือลานเดินเท้า

เป็นทางเท้าที่คนสามารถเดินติดต่อกันได้ตลอดโดยไม่มีการสัญจรทางรถเข้าไปยุ่งเกี่ยว หรือในบางแห่งมีการสัญจรทางรถอยู่ข้าง แต่ก็มีการใช้บริเวณของถนนเป็นทางเดิน บริเวณดังกล่าวมักเป็นบริเวณย่านพาณิชยกรรมและมีบรรยากาศในเชิงนั้นหนาแน่นการด้วย และอาจใช้ ทางลัดจากทางเดินตามแนวถนนในเมืองด้วย

### 2.1.3.4 ทางเท้าชั่วคราว

เป็นการปิดถนนบางสายในวันพิเศษเพื่อใช้เป็นทางเดินเท้าหรือเพื่อกิจกรรมนั้นหนาแน่นการบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่จะใช้เพื่อประกอบพระราชพิธีและพิธีกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการจัด งานในเทศกาลต่าง ๆ ของชุมชน ซึ่งได้แก่ ถนนในเขตชั้นในตัวไป

## 2.1.4 องค์ประกอบของทางเท้า

### 2.1.4.1 ความกว้างของทางเท้า

ขนาดของความกว้างของทางเท้าเพียงพอกับปริมาณผู้สัญจร ขนาดของทางเท้าขึ้นอยู่กับปริมาณของผู้สัญจรในเส้นทางนั้นโดยปกติเกณฑ์ที่มาตรฐานสากลระบุทางเท้าในย่านการค้าและย่านธุรกิจซึ่งมีผู้สัญจรไปมาหนาแน่นให้มีความ กว้างอย่างน้อยที่สุด 3.00 เมตร และทางเท้าในบริเวณอื่นในระดับรองลงไปมีความกว้างประมาณ 2.00 เมตร ซึ่งความกว้างนี้เป็นเกณฑ์ขนาดพื้นที่ซึ่งใช้เพื่อการสัญจรทางเท้า ตัวเลขมาตรฐาน เป็นตัวเลขที่ใช้กับสภาพการณ์ทั่ว ๆ ไป ไม่สามารถนำไปใช้ได้ในทุกกรณี เช่น กรณีที่เป็นย่านการค้าสำคัญ มีปริมาณคนมากเป็นพิเศษจำเป็นต้องใช้ขนาดทางเท้าที่กว้างยิ่งขึ้นไปอีก ต้นไม้ และสิ่งอำนวยความสะดวกบางประเภท เช่น ถังขยะ ตู้โทรศัพท์ เป็นต้นไม่รวมกิจกรรมที่อาจเกิดขึ้นบนทางเท้า ยกเว้นการรอรถโดยสารประจำทาง มาตรฐานความกว้างทางเดินเท้าของกรมทางหลวงในย่านชุมชน ให้ถือตามกำหนดในรูปแบบมาตรฐาน (Ultimate Design) ของเขตต่าง ๆ ในกรณีที่เขตทางแคบจนไม่สามารถก่อสร้าง ทางเท้าตามมาตรฐานได้ ให้ลดความกว้างทางเดินเท้า แต่ต้องไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร และในกรณี ที่ต้องขยายความกว้างทางเดินเท้าให้มากกว่าที่กำหนดในมาตรฐานตามปริมาณคนเดินเท้าและมี พื้นที่พอให้ขยายได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า และจากการศึกษาการ ปรับปรุงฟื้นฟูสภาพผิวจราจรและความปลอดภัยในกรุงเทพมหานคร<sup>3</sup>

<sup>3</sup> ศันสนีย์ แสงศิลา, (2555), พฤติกรรมการเดินทางเพื่อเข้ามาใช้งานรถไฟฟ้า ของชุมชนรอบสถานีรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน, (ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร), 8 – 16.



#### 2.1.4.2 ความต่อเนื่องของทางเดินเท้า

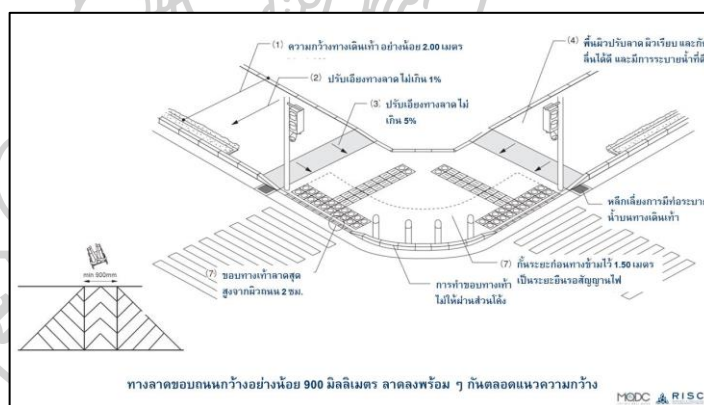
ทางเดินต้องมีความสมบูรณ์ต่อเนื่อง และสามารถทำให้คนเดินไปถึงจุดหมายได้ โดยไม่มีอุปสรรคสิ่งกีดขวาง มีพื้นผิวราบเรียบ ไม่เปลี่ยนระดับโดยไม่จำเป็น

#### 2.1.4.3 สภาพแวดล้อมของทางเดินเท้า

ทางเดินเท้าควรมีบรรยากาศในการช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดของบรรยากาศเมืองและช่วยทำให้เมืองสวยงามมีชีวิตชีวา โดยอาจมีการเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น มีบริเวณที่นั่งพัก มีบริเวณแผงลอย รถเข็นขายอาหาร เครื่องดื่มในบางจุด โดยจัดสภาพแวดล้อมนั้นให้ร่มรื่นสะอาดสวยงามไปพร้อม ๆ กับคำนึงถึง ประโยชน์ในเชิงการสัญจรทางเท้า<sup>4</sup>

#### 2.1.4.4 ความปลอดภัยในการเดินเท้า

การเดินเท้าต้องคำนึงทั้งความปลอดภัยในการเดิน เท้าจากการสัญจรประเภทอื่น และในแง่ของ สวัสดิภาพในการเดินเท้า เช่น ในบริเวณที่ข้ามซึ่งเป็นจุดระหว่างผู้สัญจรกับยานพาหนะ ต้องมีระบบควบคุมหรือวิธีป้องกันไม่ให้เกิดความสับสนและเกิดอันตราย<sup>5</sup>



ภาพที่ 1 ภาพมาตรฐานการออกแบบทางเท้า

ที่มา <https://www.facebook.com/Thailand.Infra/photos/>

<sup>4</sup> ศันสนีย์ แสงศิลา, (2555), พฤติกรรมการเดินทางเพื่อเข้ามาใช้งานรถไฟฟ้า ของชุมชนรอบสถานีรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน, (ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร), 8 – 16.

<sup>5</sup> เรื่องเดียวกัน, 8 – 16.

### 2.1.5 สรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทางเท้า

สรุปจากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบของพื้นที่ทางเท้าจำเป็นต้องคำนึงถึง ผู้คนที่สัญจรเป็นหลัก จากนั้นจึงคำนึงถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เป็นลำดับถัดไป ทางเท้าแต่ละประเภทย่อมเกิดจากปัจจัยที่ต่างกันตามบริบทของพื้นที่ ทั้งนี้คุณสมบัติของทางเท้าที่ดีควรต้องครอบคลุมการสัญจรของผู้ใช้งานทั่วไป เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการสัญจร และส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของเมืองอีกด้วย

นอกจากนี้ในสภาพความเป็นจริงขององค์ประกอบของพื้นที่ทางเท้ายังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการออกแบบทางเท้าอีก ไม่ว่าจะเป็น ร้านค้าหาบเร่ - แผงลอย กั้นสาดที่ยื่นออกมาจากชายคาของบ้าน การสร้างพื้นที่จับจองการใช้พื้นที่ทางเท้าองค์ประกอบเหล่านี้จึงเป็นสาเหตุหลักที่ส่งผลให้เกิดการกีดขวางบนทางเท้า

## 2.2 ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการกีดขวางบนทางเท้า

ปัญหาของคนใช้ทางเท้าส่วนใหญ่มักเกิดจากมีสิ่งกีดขวางที่อยู่บนทาง เช่น ทางเท้าแคบ ทางเท้ามีสิ่งกีดขวาง ที่สามารถพบได้บนทางเท้าทั่วไป คือ เส้าไฟฟ้า ร้านค้าหาบเร่ - แผงลอย รถจักรยานยนต์ หรือแม้แต่ทางเดินของบุคคลพิการที่ไม่อำนวยความสะดวก ฯลฯ ปัจจุบันทั้งทางเท้าและอุปกรณ์ประกอบถนน (Street Furniture) ไม่สามารถใช้อำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่ต้องการใช้ระบบสาธารณูปโภคได้อย่างเท่าที่ควร เนื่องจากปัจจัยจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ดังที่กล่าวไปข้างต้น ส่งผลให้เกิดการกีดขวางของผู้ใช้ทางเท้าในการสัญจร อีกทั้งปัญหาการดูแลรักษาสิ่งของสาธารณูปโภคที่ไม่ทั่วถึง ทำให้เกิดปัญหาตามมา ทั้งด้านสุขลักษณะและสุขภาวะทางจิตใจของผู้ใช้อาศัยและสัญจรไปมาในบริเวณดังกล่าว จากที่กล่าวมาข้างต้นข้าพเจ้าจึงยกตัวอย่างปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการกีดขวางบนทางเท้ามาทั้งหมดดังนี้<sup>6</sup>

### 2.2.1 การขายของบนทางเท้า

นอกจากร้านค้าหาบเร่ - แผงลอยแล้ว เจ้าของอาคารร้านค้าข้างทางมักจะเอาสิ่งของมาวางขายบนทางเท้าเช่นกัน ทำให้พื้นที่บนทางเท้าไม่มีที่ว่างเพียงพอและปลอดภัยในการเดิน แม้ว่าร้านค้าหาบเร่ - แผงลอยจะเป็นภาพลักษณะเฉพาะของพื้นที่ทางเท้าของกรุงเทพมหานคร และทำให้ถนนทางเท้ามีชีวิตและสีสันแต่ต้องคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยของทางเท้าที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการสัญจรด้วย การจัดระเบียบทางเท้าจึงต้องจำเป็นต้องให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกำหนด

<sup>6</sup> ศันสนีย์ แสงศิลา, (2555), พฤติกรรมการเดินทางเพื่อเข้ามาใช้งานรถไฟฟ้า ของชุมชนรอบสถานี

รถไฟฟ้าขนส่งมวลชน, (ปริญญาหมาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร), 8 - 16.

ขอบเขตทางเท้าให้มีความกว้างเพียงพอในการสัญจรเพื่อให้ผู้ที่สัญจรไปมาได้เดินอย่างสะดวกและปลอดภัย<sup>7</sup>

### 2.2.2 พฤติกรรมการขนถ่ายสินค้าและผู้โดยสารบนทางเท้า

การขนถ่ายสินค้าและผู้โดยสารบนทางเท้าก็เป็นอุปสรรคหนึ่งที่เกิดขวางทางสัญจรของประชาชน การแก้ปัญหาควรพิจารณา การจอดรถโดยสาร และรถสินค้า เช่น จัดที่จอดรถเพื่อขนถ่ายโดยเฉพาะ หรือจัดเวลาที่เหมาะสมในช่วงเวลาที่มีผู้สัญจรบนทางเท้าน้อยกว่าปกติ การจอดรถบนทางเท้าแม้จะเป็นรถจักรยานยนต์ ก็ต้องจัดอยู่ในบริเวณที่จัดเฉพาะ ไม่ควรล้ำออกมาอยู่ในเขตที่เกิดขวางทางเท้า ทางล้อเลื่อน และเก้าอี้ล้อเลื่อนของคนพิการเป็นต้น<sup>8</sup>

### 2.2.3 พฤติกรรมการมีอาณาเขตครอบครอง

พฤติกรรมการมีอาณาเขตครอบครองในการออกแบบและวางแผนสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การมีอาณาเขตครอบครองของบุคคลย่อมหมายความว่าบุคคลไม่ต้องการล่วงล้ำไปในอาณาเขตครอบครองของตนเอง โดยเฉพาะบุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีความต้องการภาวะเป็นส่วนตัว บทบาททางสังคมของแต่ละบุคคลได้กำหนดขอบเขตครอบครองไว้ หรืออีกนัยหนึ่งคือ อาณาเขตครอบครองของบุคคลขึ้นอยู่กับบทบาททางสังคมของบุคคลอื่น โดยผู้บุกรุกไม่ได้มีบทบาทหรือหน้าที่เกี่ยวข้องกับอาณาเขตดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดสภาพแวดล้อมให้มีอาณาเขตที่ชัดเจน หรือมีทางเข้าออกที่สามารถควบคุมได้ ในการออกแบบและการวางแผนสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ย่อมต้องคำนึงถึงบทบาทของบุคคล หรือ กลุ่มบุคคลที่สัมพันธ์กับอาณาเขตใช้สอยต่าง ๆ ต้องพิจารณาว่าอาณาเขตใดที่ครอบครองโดยบุคคลหรือกลุ่มใดโดยเฉพาะ และควรจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพอย่างไร เพื่อไม่ให้เกิดการล่วงล้ำบุคคลอื่น นอกจากนี้ การยึดครองอาณาเขตสาธารณะมักเกิดขึ้นในบริเวณที่ติดต่อกับอาณาเขตส่วนตัวที่ปรากฏให้เห็นและเป็นที่ไม่อาจแก้ไขได้ง่ายก็คือ การยึดครองบริเวณพื้นที่ทางเท้าหน้าร้านของตน โดยที่เจ้าของร้านคิดว่าตนยังมีสิทธิในบริเวณหน้าร้าน ทั้งนี้เป็นไปตามความรู้สึกทางจิตวิทยาเกี่ยวกับการมีอาณาเขตครอบครอง อย่างไรก็ตามอาจแก้ปัญหาได้ ด้วยการจัดให้มีอาณาเขตกึ่งส่วนตัวอยู่ระหว่างกลาง ดังที่ได้ปรากฏเป็นที่วางที่ให้เว้นไว้หน้าอาคารพาณิชย์ที่ขออนุญาตปลูกสร้าง จึงนับเป็นการแก้ปัญหาการยึดครองอาณาเขตสาธารณะที่เป็นผลพลอยได้จากเทศบัญญัติที่มุ่งเสริมสร้างให้มีที่โล่งสาธารณะในชุมชนหนาแน่น<sup>9</sup>

<sup>7</sup> ศันสนีย์ แสงศิลา, (2555), พฤติกรรมการเดินทางเพื่อเข้ามาใช้งานรถไฟฟ้า ของชุมชนรอบสถานี

รถไฟฟ้าขนส่งมวลชน, ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิสถาปัตยกรรม ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร), 8 – 16.

<sup>8</sup> เรื่องเดียวกัน, 8 – 16.

<sup>9</sup> เรื่องเดียวกัน, 8 – 16.

#### 2.2.4 รถจักรยานยนต์

ปัจจุบันภาพของรถจักรยานยนต์วิ่งบนทางเท้า หรือการจอดรถบนทางเท้าเป็นภาพที่เรามักพบเห็นอย่างชินตา ซึ่งแท้จริงแล้วเรื่องดังกล่าวถือเป็นเรื่องผิดกฎหมาย มีความผิดตาม พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ตำรวจจราจรจะทำงานร่วมกับเทศกิจ ถ้าหากพบผู้กระทำผิดจะมีโทษปรับ 1,000 บาท เพื่อให้ผู้กระทำผิดเกรงกลัวกฎหมายมากขึ้น แต่ก็ยังมีผู้ฝ่าฝืนอยู่ดี จนเมื่อวันที่ 27 พ.ย. 2561 เกิดเหตุมอเตอร์ไซด์ชนเด็กนักเรียนหญิงชั้น ม.5 บนทางเท้าบริเวณปากซอยลาดพร้าว 69 จนได้รับบาดเจ็บ ซึ่งเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันเนืองนิจ ทำให้เกิดแนวคิดจะเพิ่มค่าปรับเป็น 3,000 บาท เพื่อให้ประชาชนเกรงกลัวมากขึ้นและไม่กล้ากระทำผิด<sup>10</sup>

#### 2.2.5 ทางเดินบุคคลพิการที่ไม่อำนวยความสะดวก

ทางสำหรับคนตาบอดเรียกที่ว่า “เบรลล์บล็อก” ไม่สามารถใช้งานได้จริง ไม่ว่าจะเป็นการวางบล็อกผิด วางให้เดินไปในทางที่มีสิ่งกีดขวาง เช่น เส้าไฟ ใต้สะพานลอย ป้ายต่าง ๆ ซึ่งปัญหานี้ก็อาจเกิดจากการควบคุมการก่อสร้างที่ไม่ดีพอ ไม่มีความเข้าใจในสัญลักษณ์ จึงทำให้คนพิการต้องเผชิญกับความเสี่ยงเป็นอย่างมากในการสัญจรบนทางเท้า<sup>11</sup>

#### 2.2.6 สรุปรูปจากปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการขีดขวางบนพื้นที่ทางเท้า

สรุปรูปจากการปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการขีดขวางบนพื้นที่ทางเท้าทำให้รับรู้ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดผลกระทบของการใช้งานบนทางเท้า ทำให้ทราบถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบให้เกิดการกีดขวางบนพื้นที่ทางเท้าที่นอกเหนือจากการค้าขายของพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ - แผงลอยบนทางเท้า ไม่ว่าจะเป็นปัญหาจากพฤติกรรมของการครอบครองพื้นที่ ที่ลูกค้าพื้นที่ของตนเองออกมาบนพื้นที่สาธารณะ หรือจะเป็นการขีดมอเตอร์ไซด์อยู่บนทางเท้า เป็นต้น

### 2.3 หลักเกณฑ์และแนวทางในการจัดระเบียบหาบเร่ - แผงลอย

เป็นหลักเกณฑ์และแนวทางในการจัดระเบียบหาบเร่ - แผงลอย ซึ่งสามารถสรุปประเด็นสำคัญของหลักเกณฑ์ เงื่อนไขในการค้าขาย และการจัดระเบียบหาบเร่ - แผงลอย ตามประกาศกรุงเทพมหานคร ดังกล่าวได้ดังนี้

<sup>10</sup> workpoint TODAY, (2562), “ทางเท้ากรุงเทพฯ” หลายสิ่งที่คุณต้องเผชิญ เมื่อก้าวเดินสัญจร, เข้าถึงเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2565, เข้าถึงได้จาก <https://workpointtoday.com/ทางเท้ากรุงเทพฯ-หลายสิ่ง/>

<sup>11</sup> เรื่องเดียวกัน.

### 2.3.1 ลักษณะของแผงค้าและการตั้งวาง

- ให้จัดวางแผงค้าได้เพียงฝั่งเดียว ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ เว้นแต่จุดที่เคยผ่อนผันด้านซิดอาคาร หน้าร้านค้าให้เปลี่ยนการตั้งวางเป็นด้านซิดถนน และจะต้องเหลือพื้นที่ว่างสำหรับสัญจร กว้างไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร รวมทั้งต้องจัดให้มีที่ว่างใช้เป็นทางเข้า-ออก ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ด้วย

- ผู้ค้าแต่ละรายมีพื้นที่ตามที่มีการใช้ค้าขายจริง แต่ต้องไม่เกิน 2.00 ตารางเมตร

- ระดับความสูงของพื้นที่แผงค้าประเภทเดียวกันต้องสูงเท่ากัน (ประมาณ 0.80 - 0.90 เมตร) และให้ตั้งวาง แขนง สินค้าที่ขายได้เฉพาะบนแผงค้าและส่วนประกอบของแผงค้าเท่านั้น และห้ามวางสินค้าแบไว้กับพื้นทางเท้าโดยเด็ดขาด

- พื้นที่ตอนบนของแผงค้าให้มีหลังคาหรือร่มขนาดที่เหมาะสมได้แต่ต้องโปร่งถ่ายเทอากาศได้ดีและห้าม เพิ่มเติมเสริมแต่งด้วยวัสดุสิ่งใด ๆ ที่ดูแล้วทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ยกเว้นการบังแดดและกันฝนเป็น ครั้งคราวเท่านั้น และเมื่อหมดความจำเป็นต้องปลดออกทันที

- ร่มหรือหลังคาต้องใช้วัสดุเดียวกันทั้งจุด

### 2.3.2 พื้นที่บนทางเท้าที่ห้ามตั้งวางแผงค้าโดยเด็ดขาด

- ป้ายและศาลาที่ปักผู้โดยสาร เว้นระยะห่างก่อนถึงและหลังป้ายช่วงละไม่น้อยกว่า 10.00 เมตร

- ทางขึ้นลงสะพานลอยคนเดินข้าม เว้นระยะไม่น้อยกว่า 5.00 เมตร

- ทางเท้าบริเวณข้ามถนนที่มีทางม้าลาย

- บริเวณโดยรอบตู้โทรศัพท์ตู้ไปรษณีย์และห้องสุขาสาธารณะ

- ช่องทางเข้า - ออกของอาคารที่ประชาชนใช้สอย

### 2.3.3 ข้อห้ามที่จะต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด

- ห้ามแขวน ผูก ตอก เกี้ยวผ้าใบ หลอดไฟหรือสิ่งอื่นใดกับต้นไม้หรือเครื่องหมายจราจร

- ห้ามตั้งวางสะสมอุปกรณ์สินค้าเกินความจำเป็น

- ห้ามทำเพิงพักถาวรหรือกึ่งถาวรเพื่อทำการค้าหรือเก็บอุปกรณ์

- ห้ามนำรถยนต์ รถจักรยานยนต์รถเข็น กล่องใส่สินค้า จอดหรือวางบนทางเท้าหรือผิวจราจรหลังแผงค้า

- ต้องเก็บสินค้าและอุปกรณ์แผงค้าทันทีหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาผ่อนผันหรือเลิกทำการค้า

- ห้ามมิให้บุคคลอื่นทำการค้าแทนโดยเด็ดขาด ไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น ยกเว้นผู้ช่วยผู้ค้าที่เป็นทายาทโดยธรรม เฉพาะบิดา มารดา บุตรหรือภรรยาเท่านั้น หากตรวจสอบพบว่ามีการฝ่าฝืนจะยกเลิกการอนุญาตให้ทำการค้าทันที ผู้ประกอบอาหาร ปรง หุง ต้ม ไม่อนุญาตให้ตั้งโต๊ะบริการลูกค้า

ในช่วงเวลากลางวัน เว้นแต่เป็นบริเวณที่จำหน่ายสินค้าประเภทอาหารด้วยกันทั้งหมดในช่วงเวลา 11.00 - 13.30 น. โดยผู้ค้า 1 ราย จะตั้งโต๊ะ เก้าอี้บริการ ลูกค้าไม่เกิน 2 ชุด ( 1 ชุด มีโต๊ะ 1 ตัว เก้าอี้ 4 ตัว) หรืออาจจะจัดให้มีเก้าอี้ส่วนกลางของผู้ค้าโดยส่วนรวม แต่ต้องยึด หลักเกณฑ์เว้น ช่องทางสัญจรบนทางเท้าไม่น้อยกว่า 1.00 เมตร ผู้ประกอบอาหาร ปรง หุงต้ม ตั้งโต๊ะบริการลูกค้าใน ช่วงเวลากลางคืนในจุดที่กำหนดให้สามารถกระทำได้ในระหว่าง เวลา 19.00 - 02.00 น. โดยผู้ค้า 1 รายจะตั้งโต๊ะ เก้าอี้ได้จำนวนไม่เกิน 2 ชุด ( 1 ชุด มีโต๊ะ 1 ตัว เก้าอี้ 4 ตัว)<sup>12</sup>

สรุปการศึกษาจากข้อมูลทางเอกสารหลักเกณฑ์และแนวทางในการจัดระเบียบหาบเร่ - แฉง ลอย

จากการได้รับรู้ถึงข้อมูลของการจัดวางร้านค้าบริเวณพื้นที่ทางเท้าทำให้ได้ทราบถึงข้อเสียของการมีหาบเร่ - แฉงลอยที่เป็นปัญหาเด่นชัดที่สุดคือ ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ของบ้านเมือง เนื่องจากการตั้งวางสินค้าสิ่งของบนทางเท้าในที่สาธารณะซึ่งกีดขวางเส้นทางการสัญจร ของประชาชน ทำให้ไม่ได้รับความสะดวกและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เกิดเป็นภาพลักษณ์ของเมืองที่ไร้ระเบียบไม่สวยงาม และยังทำให้พื้นที่ดังกล่าวสกปรกเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนทั่วไป อีกทั้งการตั้งวางสินค้าดังกล่าวจะเป็นการปฏิบัติที่ ผิดกฎหมายของบ้านเมืองแล้ว ยังเป็นการเอาเปรียบผู้ทำ การค้าอื่นในระบบที่ถูกต้องตามกฎหมายซึ่ง เสีย ค่าเช่าร้าน ค่าภาษีให้รัฐ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ทำให้ต้นทุนของสินค้าสูงกว่าเมื่อเทียบกับสินค้าของ ผู้ค้า หาบเร่ - แฉงลอย

#### 2.3.4 ศึกษาจากเทคนิคและวิธีการในการประกอบการร้านค้า และการปรับประยุกต์สิ่งของ เครื่องใช้ในการประกอบอาชีพบริเวณพื้นที่ทางเท้า

จากข้อมูลเชิงประจักษ์ทำให้เห็นถึงลักษณะการประกอบบนพื้นที่บนทางเท้าที่มีอยู่อย่าง จำกัดตามประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง หลักเกณฑ์เงื่อนไขการค้าขายในพื้นที่ผ่อนผัน จึงทำให้มีการ ใช้สอยของพื้นที่ทางเท้าให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ค้าขายให้ได้มากที่สุด จึงเป็นต้นเหตุสำคัญในการปรับ ประยุกต์สิ่งของเครื่องใช้ในพื้นที่ยังเท้า การดัดแปลงสิ่งของที่มีต้นทุนที่ต่ำเพื่อเป็นการลดต้นทุนใน การประกอบอาชีพ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าได้รับรู้ถึงหลักการและวิธีการต่าง ๆ รวมไปถึงการ ปรับประยุกต์สิ่งของในการประกอบอาชีพบนพื้นที่ทางเท้าโดยสามารถแบ่งได้ดังนี้

<sup>12</sup> workpoint TODAY, (2562), “ทางเท้ากรุงเทพฯ” หลายสิ่งที่ประชาชนต้องเผชิญ เมื่อก้าวเดินสัญจร, เข้าถึงเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2565, เข้าถึงได้จาก <https://workpointtoday.com/ทางเท้ากรุงเทพฯ-หลาย ลี/>

- วิธีการจัดเก็บอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบร้านค้าในลักษณะต่าง ๆ ทั้งการซ้อน, การคลุม, การพับ, การเก็บ, การยึด เป็นการจัดการที่ง่ายต่อการเคลื่อนย้ายและสะดวกต่อการกางออกมาเป็นร้านค้า

- การปรับประยุกต์สิ่งของที่มีหน้าที่การใช้งานไปจากเดิม ให้เกิดการใช้งานในรูปแบบใหม่ จากวัสดุเหลือใช้

- การนำเก้าอี้พลาสติก เส้าปูน กระถางต้นไม้ หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ที่นอกเหนือจากกรวยจราจรมาทับซ้อนกันไปในลักษณะต่าง ๆ ทั้งมีการเทินกันเพื่อเอาไว้วางสิ่งของ และ เทินกันเอาไว้สร้างเป็นสัญลักษณ์ใหม่ในบริเวณนี้เป็นการกันที่บริเวณพื้นที่จอดรถ หรือ พื้นที่สำหรับในการหวงห้าม

- การดัดแปลงรูปลักษณ์ของแผงกันจราจรหรือวัสดุอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับร้านค้าของตนเอง

สรุปจากการศึกษาเทคนิคและวิธีการในการประกอบการร้านค้า และการปรับประยุกต์สิ่งของเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพบริเวณพื้นที่ทางเท้า

สรุปการวิเคราะห์รูปแบบ และ เทคนิควิธีการในการปรับประยุกต์สิ่งของเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพบริเวณพื้นที่ทางเท้าของพ่อค้าแม่ค้า ข้าพเจ้าได้นำเทคนิคต่าง ๆ ในการสร้างรูปโดยการอ้างอิงมาจากหลักการต่าง ๆ และ มาปรับประยุกต์ใช้กับการสร้างรูปทรงในผลงานวิทยานิพนธ์ และปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอใหม่ให้สอดคล้องกับแนวคิดในการสร้างสรรค์

## 2.4 ข้อมูลภาคสนามจากการสำรวจพื้นที่ทางเท้า

### 2.4.1 กรณีพื้นที่ศึกษา

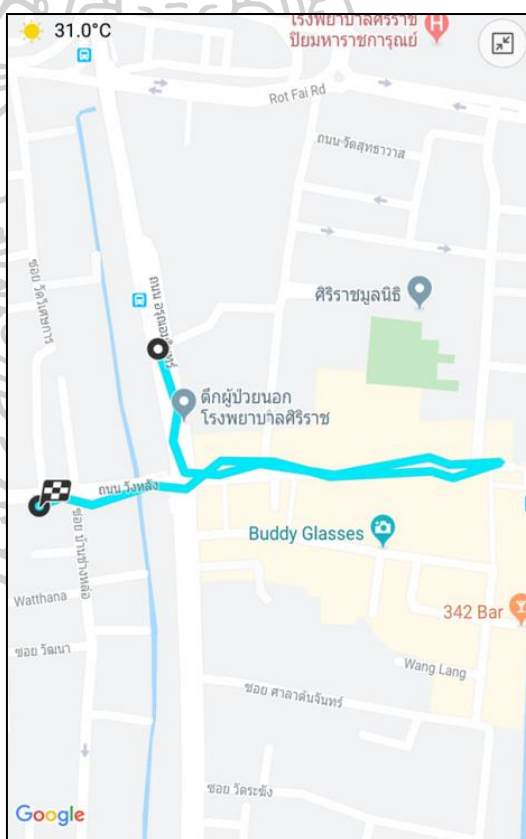
ข้าพเจ้าได้สำรวจพื้นที่บริเวณชุมชนวังหลังซึ่งมีสถานที่สำคัญอยู่ด้วยกัน 4 แห่ง คือ โรงพยาบาลศิริราช สถานีรถไฟบางกอกน้อย ท่าเรือวังหลัง และตลาดวังหลัง นอกจากภายในชุมชนแล้ว ภายในเขตบางกอกน้อยยังมีสถานที่สำคัญอีก เช่น วัดวัดระฆังโฆสิตารามอยู่ในชุมชนวัดระฆัง วัดอมรินทร์าราม เป็นต้น

ชุมชนวังหลังถือว่าเป็นชุมชนหนึ่งที่มีผู้คนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นเมื่อเทียบกับขนาดของพื้นที่มีคนพลุกพล่านตลอดเวลาโดยเฉพาะช่วงเวลา 7.00 น. ถึง 10.00 น. เป็นต้นไป โดยส่วนใหญ่คนที่มาอาศัยอยู่ในชุมชนวังหลังจะเป็นคนต่างถิ่นเข้ามาอาศัยและทำการค้าอยู่ในตรอกวังหลัง

การคมนาคมภายในชุมชนวังหลัง ชุมชนวังหลังมีตรอกซอยมากมาย เชื่อมต่อกันด้วยถนนปูนซีเมนต์ขนาดกว้างประมาณ 4 เมตร ส่วนซอยเล็ก ๆ จะมีขนาดไม่ถึง 4 เมตร ตามขนาดความกว้างของซอยดังนั้นการเดินทางภายในชุมชนจึงจะใช้การเดินเท้าเป็นหลัก

ส่วนการคมนาคมภายนอกชุมชนก็มีความสะดวก เพราะชุมชนวังหลังนั้นตั้งอยู่ใจกลางของกรุงเทพมหานคร ถ้าจะเดินทางไปฝั่งธนบุรีก็สามารถขึ้นรถประจำทางหรือแท็กซี่ก็ได้ หรือหากจะไปฝั่งพระนครก็สามารถนั่งเรือข้ามฟากจากท่าศิริราช - วังหลัง ไปขึ้นที่ท่าช้าง - ท่าพระจันทร์ แล้วต่อรถประจำทางที่สนามหลวงซึ่งสามารถไปได้หลายสาย ข้อมูลดังกล่าวถือเป็นข้อดีของชุมชนวังหลังเพราะทำให้ผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณนั้นควรมีสาธารณูปโภคที่ดีที่สามารถครอบคลุมทุกการสัญจรได้ ซึ่งถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งที่ทุกคนควรได้รับ

ในการสำรวจพื้นที่ครั้งนี้ข้าพเจ้าได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาเกี่ยวกับระบบสาธารณูปโภค พื้นที่ศึกษาคือ บริเวณโรงพยาบาลศิริราช - ชุมชนวังหลัง เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยกำหนดขอบเขตจากการใช้ Application google map เป็นเครื่องมือในการวิจัยทำให้สามารถทราบถึงจุดเริ่มต้นจนถึงจุดหมาย



ภาพที่ 2 การกำหนดขอบเขตพื้นที่วิจัย โดยกำหนดระยะทาง 5.00 km ด้วย google map  
ที่มา google map



ภาพแผนที่ในการลงพื้นที่สำรวจเพื่อหาชนิดกรรมต่าง ๆ ที่พ่อค้าแม่ค้าได้มีการดัดแปลงโดยมีการกำหนดระยะทางอย่างชัดเจนเพื่อให้ได้กรอบของการเดินทางสำรวจ ข้าพเจ้ามุ่งเน้นไปถึงตัววัสดุที่มีการปรับประยุกต์ของพ่อค้าแม่ค้าที่มีการค้าขายบนพื้นที่ทางเท้ารวมถึงสิ่งของต่าง ๆ ที่ถูกดัดแปลงของเจ้าของพื้นที่บริเวณนี้เพื่อเป็นการสร้างอาณาเขตบริเวณของตน

เมื่อกำหนดพื้นที่ในการสำรวจอย่างชัดเจนแล้วข้าพเจ้าจึงได้มีการถ่ายรูปบรรยากาศสภาพแวดล้อม รวมไปถึงสิ่งของวัสดุต่าง ๆ ที่ได้มีการดัดแปลงเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลหาความเป็นได้ในการนำมาสร้างสรรค์ผลงานจากภาพถ่ายในการลงสำรวจภาคสนามได้ดังนี้

#### 2.4.2 ข้อมูลภาคสนาม

การเก็บข้อมูลภาคสนามจากสิ่งของที่ถูกดัดแปลงอยู่ตามพื้นที่ทางเท้าที่มีหน้าที่การใช้งานที่แตกต่างกันออกไป ข้าพเจ้าจึงได้ลงสำรวจในพื้นที่กรณีศึกษาย่านชุมชนวังหลัง และพื้นที่ที่มีการค้าขายขายเร่อยู่อย่างหนาแน่นในกรุงเทพมหานคร เพื่อหาหลักการและวิธีการในการดัดแปลงสิ่งของจนเกิดเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถพบเห็นได้ตามพื้นที่ทางเท้า เพื่อนำมาต่อยอดเป็นผลงานสร้างสรรค์ภายใต้หัวข้อ “นวัตกรรมริมฟุตบาท”

##### 2.4.2.1 การนำยางรถมาผูกติดกันเพื่อจุดประสงค์ในการสร้างอาณาเขตในที่นี้อาจจะเป็นการห้ามนำรถจอด



ภาพที่ 3 การนำยางรถมาผูกติดกันเพื่อจุดประสงค์ในการสร้างอาณาเขตในที่นี้อาจจะเป็นการห้ามนำรถจอดที่มา ผู้วิจัย

### วิเคราะห์กายภาพ

การวิเคราะห์สิ่งประดิษฐ์จากข้อมูลภาคสนามเป็นภาพการนำเอาขลุ่ยลมมอเตอร์ไซค์สามวงนำมาผูกติดกันด้วยเชือกหลายสี การวางขลุ่ยลมมอเตอร์ไซค์เป็นฐานและนำล้ออีกสองวงมาประกบมุมเข้าด้วยกันในลักษณะรูปทรงสามเหลี่ยมการนำเชือกมาผูกกันด้วยวิธีการไขว้กันไปมา

### วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท

จากการสำรวจวิธีการนี้เป็นที่นิยมของทั้งตัวพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ หรือแม่กระทั่งเจ้าของพื้นที่บริเวณริมทางเท้าอันเนื่องมาจากตัววัสดุอย่างขลุ่ยลมที่ไม่สามารถนำมาใช้ได้แล้วมีราคาถูกหรือสามารถนำไปใช้ได้เลยโดยไม่ต้องเสียเงิน การสร้างสัญลักษณ์ผ่านตัวแทนของวัสดุที่เป็นขลุ่ยลมนี้เป็นที่เข้าใจกันอย่างทั่วถึงเมื่อถูกนำไปวางเอาไว้อยู่บนริมถนน เพื่อบอกจุดประสงค์ของการหวงห้าม ในที่นี้จะเป็นการห้ามจอดรถ

#### 2.4.2.2 การนำเก้าอี้มาติดป้ายข้อความห้ามจอดแสดงถึงการหวงห้ามบนพื้นที่สาธารณะ



ภาพที่ 4 การนำเก้าอี้มาติดป้ายข้อความห้ามจอดแสดงถึงการหวงห้ามบนพื้นที่สาธารณะ  
ที่มา ผู้วิจัย

### วิเคราะห์กายภาพ

การวิเคราะห์จากสิ่งประดิษฐ์จากข้อมูลภาคสนาม เป็นภาพของการนำเก้าอี้พลาสติกที่สามารถพบเห็นได้ตามบริเวณพื้นที่ทางเท้าอันเนื่องเป็นสิ่งของจำเป็นที่พ่อค้าแม่ค้าเลือกใช้ในการ

ประกอบอาชีพ การนำเก้าอี้พลาสติกที่มีขาเก้าอี้ทั้ง 4 ขา หรือ 5 ขา นำมาเทินกันเก้าอี้สองตัว ในที่นี้ส่วนใหญ่จะนำเอามาเป็นฐานเพื่อเอาไว้วางสิ่งของหรือบางพื้นที่จะมีการติดป้ายข้อความที่อาจจะเป็นตัวพ่อค้าแม่ค้า หรือ แม่กระทั่งคนที่เป็นเจ้าของพื้นที่บริเวณนี้โดยส่วนใหญ่จะมีข้อความว่า “ห้ามจอด มีรถเข้า - ออก”, “กรุณาอย่าจอดรถขวางทางเข้า - ออกร้าน”

#### วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท

การนำวัสดุอย่างเก้าอี้และมีการติดข้อความข้อห้ามเป็นการย้าเตือนของหน้าที่ของเก้าอี้ที่มีการเปลี่ยนไปจากเดิม เมื่อนำมาติดป้ายข้อความหรือด้วยวิธีการเอาส่วนบนของการนำมาเทินกันเก้าอี้สองตัวมาซ้อนกันให้เกิดความสูงของตัววัสดุมากยิ่งขึ้นเพื่เน้นไปถึงจุดประสงค์ของการจับจองพื้นที่ที่อยู่บริเวณทางเท้า

#### 2.4.2.3 การนำถังน้ำเปล่ามาเขียนข้อความแสดงถึงสัญลักษณ์ในการหวงห้ามการจอดรถ



ภาพที่ 5 ภาพการนำถังน้ำเปล่ามาเขียนข้อความแสดงถึงสัญลักษณ์ในการหวงห้ามการจอดรถที่มา ผู้วิจัย

#### วิเคราะห์กายภาพ

การวิเคราะห์หนึ่งสิ่งประดิษฐ์จากข้อมูลภาคสนาม เป็นการนำแกลลอนใส่น้ำที่มีขนาดเท่ากันนำมาวางเรียงกันเป็นแนวยาวด้วยวิธีการแบ่งช่องว่างระหว่างตัวแกลลอนที่มีขนาดเท่ากัน และมีการเขียนข้อความลงไปในตัววัสดุเพื่อให้คนเข้าได้ผ่านตัวอักษรข้อและข้อจำกัด

### วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท

การนำสิ่งของเหล่านี้เพื่อจุดประสงค์ของการสร้าง และขยายอาณาเขตของพื้นที่ของตนโดยเจตนาของผู้ที่นำวัสดุมาวางตรงนี้เพื่อเป็นการบ่งบอกถึงพื้นที่หวงห้าม ในบริบทนี้จะเป็นการห้ามจอดรถขวางประตูทางเข้าบ้านของตน

2.4.2.4 การปรับประยุกต์สิ่งของที่มีการเปลี่ยนฟังก์ชันการใช้งานที่ต่างไปจากเดิม ให้เกิดการใช้งานในจุดประสงค์ใหม่จากวัสดุเหลือใช้



ภาพที่ 6 การปรับประยุกต์สิ่งของที่มีการเปลี่ยนฟังก์ชันการใช้งานที่ต่างไปจากเดิม ให้เกิดการใช้งานในจุดประสงค์ใหม่จากวัสดุเหลือใช้  
ที่มา ผู้วิจัย

### วิเคราะห์กายภาพ

การวิเคราะห์สิ่งประดิษฐ์จากข้อมูลภาคสนามภาพนี้ เป็นภาพการนำล้อแม่เหล็กของรถยนต์ที่ผ่านการใช้งานมาแล้วหรือไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้ อีกด้วยวิธีการนำมาเชื่อมเข้าด้วยกันกับขาที่สร้างมาจากโครงเหล็ก และมีการตัดเหล็กเส้นเอาไว้ส่วนบน

### วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท

เพื่อสร้างจุดประสงค์ในการใช้งานใหม่ในที่นี้เป็นการสร้างเตาถ่าน การที่ผู้ประดิษฐ์สร้างขึ้นมาจากวัสดุที่เป็นล้อแม่เหล็กที่เป็นวัสดุที่สร้างขึ้นมาจากเหล็กซึ่งมีความทนทานความร้อนดังนั้นจึงสามารถตอบโจทย์วัตถุประสงค์ของการใช้งานได้ และยังมีราคาถูกสามารถจับต้องได้

#### 2.4.2.5 รถเข็นซาเล้งที่สามารถบรรทุกของได้เป็นจำนวนมาก



ภาพที่ 7 ภาพรถเข็นซาเล้งที่สามารถบรรทุกของได้เป็นจำนวนมาก  
ที่มา ผู้วิจัย

#### วิเคราะห์กายภาพ

การวิเคราะห์สิ่งประดิษฐ์จากข้อมูลภาคสนามภาพนี้ เป็นภาพการนำเอาสิ่งของที่ในการประกอบร้านค้าทั้งหมดรวมเอาไว้ในรถเข็น (ซาเล้ง) ซึ่งภายในประกอบไปด้วยถังพลาสติกขนาด 200 ลิตร ถึงแก๊ง, เตา อุปกรณ์ในการทำอาหาร โต๊ะพับสแตนเลส และเก้าอี้พลาสติกหลากหลายสี โดยส่วนใหญ่ที่พ่อค้าแม่ค้าเลือกนำเก้าอี้พลาสติกมาใช้นั้นอันเนื่องมาจากราคาถูก และยังสามารถนำมาซ้อนกันเป็นจำนวนมาก ๆ ได้

#### วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท

ในส่วนเนื้อหาของนวัตกรรมนี้จะเห็นได้ว่าสิ่งของทั้งหมดนี้หน้าที่การใช้งานนั้นจะต้องการความมั่นคงทั้งหมดเมื่อได้ถูกการนำมาประกอบสร้างเป็นร้านค้าทั้งแล้วสามารถขยายตัวออกจากรถเข็นสร้างเป็นอาณาเขตของร้านค้าได้อย่างกว้างแต่เมื่อร้านค้านั้นถูกเก็บแล้ววัสดุอุปกรณ์ทั้งหมดนั้นจะถูกกลับมารวมอยู่ภายในรถเข็นเช่นเดิม

#### 2.4.2.6 การดัดแปลงรูปลักษณะของแผงกั้นจราจรหรือวัสดุอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับ ร้านค้าของตนเอง



ภาพที่ 8 การดัดแปลงรูปลักษณะของแผงกั้นจราจรหรือวัสดุอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับร้านค้าของตนเอง  
ที่มา ผู้วิจัย

#### วิเคราะห์กายภาพ

การวิเคราะห์สิ่งประดิษฐ์จากข้อมูลภาคสนามภาพนี้ เป็นภาพการผสมผสานของสัญลักษณ์ที่คนทั่วไปสามารถรับรู้ได้ก็คือแผงกั้นจราจรที่มีล้อเลื่อน และสัญลักษณ์ห้ามจอดในส่วนตรงกลางและประกอบไปด้วยข้อความ “ที่ส่วนบุคคลมีรถเข้า - ออก” เพื่อให้คนรับรู้ถึงจุดประสงค์ในข้อห้าม นำมาผสมผสานกับร้านค้าของตนเองซึ่งในภาพนี้จะสามารถเห็นได้ถึงการโครงเหล็กมาดัดเป็นรูปพื้นจึงทำให้สามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจนว่าพื้นที่ตรงนี้ที่มีการถูกสร้างข้อจำกัดนั้นเป็นคลินิกทันตกรรม

#### วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท

ในส่วนของเนื้อหาของสิ่งประดิษฐ์ขั้นนี้ผู้ที่สร้างสรรค์แผงกั้นดังกล่าวนี้จะมีการเปลี่ยนสีของแผงกั้นจราจรซึ่งจากเดิมนั้นจะเป็นสีขาว - แดง เปลี่ยนมาเป็นขาวม่วงเพื่อให้สอดคล้องกับการที่คลินิกทันตกรรมนี้มีการตกแต่งคลินิกด้วยสีม่วง และแผงกั้นนี้ยังมีการประกอบล้อเลื่อนด้วยกันอีก 4 ล้อเพื่อให้สะดวกต่อการนำมาปิดกั้นบริเวณอาณาเขตในส่วนของพื้นที่คลินิก

#### 2.4.2.7 การประยุกต์สิ่งของเครื่องใช้สำเร็จรูปมาดัดแปลงเป็นพัดลมดูดควัน



ภาพที่ 9 ภาพการประยุกต์สิ่งของเครื่องใช้สำเร็จรูปมาดัดแปลงเป็นพัดลมดูดควัน  
ที่มา ผู้วิจัย

##### วิเคราะห์กายภาพ

การวิเคราะห์สิ่งประดิษฐ์จากข้อมูลภาคสนามภาพนี้ กายภาพของสิ่งของประกอบไปด้วย โตะพับ สแตนเลส เต้าถ่าน โคร่งเหล็ก แผ่นฟิวเจอร์บอร์ด พัดลมดูดอากาศ แผ่นสังกะสีแบบเรียบ การนำวัสดุดังกล่าวมาประยุกต์เป็นแทนพัดลมดูดควันในการย่าง วัสดุที่พ่อค้าแม่ค้าเลือกนำมาใช้นั้น เป็นวัสดุที่มีราคาถูกสามารถหาซื้อได้ทั่วไป และมีน้ำหนักที่เบาเหมาะแก่การขนย้าย โดยพ่อค้าเลือกการใช้แผ่นฟิวเจอร์บอร์ดนำมาประกบเอาไว้สองฝั่งของตัวเต้านั้นเพื่อเป็นการบังลม และการประกอบตัวแผ่นสังกะสีแบบเรียบเป็นลักษณะทรงกระบอกเพื่อเป็นการส่งตัวควันให้ลอยออกไปไม่มารบกวนพื้นที่รอบ ๆ ของทางเท้า

##### วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท

เหตุที่พ่อค้าแม่ค้าเลือกนำเอาสิ่งของที่มีราคาถูกมาประกอบเป็นพัดลมดูดอากาศนั้นเพื่อเป็นการลดต้นทุนในการประกอบอาชีพในพื้นที่บริเวณทางเท้า ซึ่งการจะหาพัดลมดูดอากาศที่เป็นกิจลักษณะนั้นอาจจะเป็นเรื่องยากของปัจจัยหลายอย่างของตัวพ่อค้าแม่ค้าอันเนื่องมาจากพื้นที่ทางเท้านั้นเป็นพื้นที่สาธารณะเป็นพื้นที่ประกอบการแบบชั่วคราวการนำเอาพัดลมดูดอากาศที่ได้

มาตรฐานนั้นจะเป็นเรื่องยากในการขนย้าย และมีราคาที่สูงซึ่งไม่สอดคล้องกับปัจจัยของตัวพ่อค้าแม่ค้า และในส่วนของพื้นที่สาธารณะ

#### 2.4.2.8 การจัดเก็บสิ่งของของร้านค้าหาบเร่ – แฉงลอยด้วยการคลุมด้วยผ้าใบและรัดด้วยยางยืดรัดของ



ภาพที่ 10 ภาพการจัดเก็บสิ่งของของร้านค้าหาบเร่ - แฉงลอยด้วยการคลุมด้วยผ้าใบและรัดด้วยยางยืดรัดของ  
ที่มา ผู้วิจัย

#### วิเคราะห์กายภาพ

การวิเคราะห์สิ่งประดิษฐ์จากข้อมูลภาคสนามภาพนี้ กายภาพของสิ่งของที่ประกอบไปด้วยผ้าใบลูซิทสีฟ้า กระดาษลัง สายรัดตะขอ สายรัดที่ทำมาจากยางในของรถมอเตอร์ไซด์ บรรยากาศของพื้นที่ทางเท้า ภาพถ่ายนี้แสดงถึงการจัดเก็บของร้านค้าให้อยู่ในกลุ่มก้อนเดียวกันจึงเกิดเป็นรูปทรงปริศนาที่ไม่สามารถเห็นภายในได้

#### วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท

สิ่งของมีการเก็บร้านพร้อมที่จะขยายตัวออกมาหลายมาเป็นร้านค้าบนทางเท้า การจัดเก็บของร้านค้าให้อยู่ในมุมเหลือพื้นที่ว่างให้สามารถใช้สอยได้เพียงเล็กน้อย การจัดเก็บดังกล่าวนี้มีลักษณะที่ไม่ตายตัวซึ่งแล้วแต่อุปกรณ์ของพ่อค้าแม่ค้า จากการลงพื้นที่ภาคสนามสำรวจจะพบเห็นสิ่ง



ที่เหมือนกันของพ่อค้าแม่ค้านั้นก็คือการพยายามจำกัดสิ่งของวัสดุของตนให้รวบรวมกันให้ได้มากที่สุด และมีการรัดด้วยสายรัดเป็นจำนวนมาก ๆ เพื่อป้องกันจากการถูกลักขโมยในเวลาที่ยังไม่ได้ตั้งร้าน

#### 2.4.2.9 การนำร่มผ้าใบในการขายของมาผูกยึดกับโครงของเสาป้ายจราจร



ภาพที่ 11 การนำร่มผ้าใบในการขายของมาผูกยึดกับโครงของเสาป้ายจราจร  
ที่มา ผู้วิจัย

#### วิเคราะห์กายภาพ

การวิเคราะห์สิ่งประดิษฐ์จากข้อมูลภาคสนามภาพนี้ กายภาพของภาพนี้ประกอบไปด้วยร่มของร้านค้าจำนวนหลายคัน เสาป้ายจราจรที่มีสัญลักษณ์คนเดินเท้า โช้ กายภาพของสิ่งของดังกล่าวมีรูปลักษณะที่มีความคล้ายกันซึ่งมีลักษณะฐานฐานที่มีลักษณะเป็นแนวตั้ง โดยพ่อค้าแม่ค้าเลือกนำมาผูกยึดติดกับเสาป้ายจราจรอันเนื่องมีฐานฐานที่มีความมั่นคงแข็งแรง จึงเลือกเอามาเป็นหลักในการมาผูกติดกันเอาไว้ในช่วงเวลาที่มีการเก็บร้าน ก่อนที่จะนำออกมาจากเสาเพื่อประกอบการร้านค้า

#### วิเคราะห์กายภาพ

พ่อค้าแม่ค้านั้นได้มีการถ้อยที่ถ้อยอาศัยระหว่างพื้นที่ของตนเองในที่นี้เป็นส่วนของร่ม กับพื้นที่สาธารณะคือป้ายจราจร ซึ่งจากการได้ลงพื้นที่สำรวจสามารถพบเห็นวิธีการแบบนี้ของพ่อค้า

แม่ค้าได้ทั่วไปอันเนื่องมาจากบนพื้นที่ทางเท้าที่พ่อค้าแม่ค้าได้มีการตั้งร้านค้าขึ้นจะมีป้ายจราจรต่าง ๆ จำนวนมากซึ่งเอื้อต่อประโยชน์ของการตั้งร้านของตนในพื้นที่ทางเท้า

#### 2.4.2.10 การนำสิ่งของต่าง ๆ มาใช้เป็นสัญลักษณ์ทางจราจร



ภาพที่ 12 ภาพการนำสิ่งของต่าง ๆ มาใช้เป็นสัญลักษณ์ทางจราจร  
ที่มา ผู้วิจัย

#### วิเคราะห์กายภาพ

การวิเคราะห์สิ่งประดิษฐ์จากข้อมูลภาคสนาม กายภาพของสิ่งของที่มีความคล้ายคลึงด้วยวิธีการที่พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่เลือกนำมาเอาวัสดุที่มีรูปร่างและรูปทรงที่เป็นทรงกระบอกไม่ว่าจะเป็นกระถางต้นไม้ หรือจะเป็นถังเปล่ารวมไปถึงวิธีการที่พ่อค้าแม่ค้าเลือกนำปูนซีเมนต์เทลงไปวัสดุ จากนั้นจึงนำท่อพีวีซีมาตั้งเป็นแกนกลางของตัววัตถุ และจะมีการติดป้ายที่มีตัวอักษรเพื่อบ่งบอกถึงจุดประสงค์ถึงข้อห้ามบนพื้นที่ทางเท้าเช่นคำว่า “ห้ามจอด”, “พื้นที่ส่วนบุคคลห้ามจอด” หรือคำว่า “มีรถเข้า - ออก กรุณาอย่าจอดปิดทาง” เป็นต้น

#### วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท

จากภาพถ่ายสามารถวิเคราะห์ได้ถึงปัจจัยที่มีอยู่อย่างจำกัดของพ่อค้าแม่ค้าดังนั้นส่วนมากจึงเลือกเป็นวัสดุมือสองที่หมดหน้าที่การใช้งานแล้วนำมาดัดแปลงออกมาเป็นสัญลักษณ์ทางจราจรซึ่งในความเป็นจริงนั้นควรที่จะเป็นกรวยจราจรที่มีหน้าตาที่ชัดเจนของตัววัสดุ แต่ด้วยปัจจัยทางด้าน

การเงินหรือการใช้พื้นที่สาธารณะนั้นไม่สามารถนำเอากรวยจราจรมาวางไว้ได้อย่างเปิดเผย นี่เลยเป็นวิธีการที่นิยมของพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป

#### 2.4.2.11 การนำโคมไฟมาแขวนตามโครงของร้านค้าในช่วงเวลากลางคืน



ภาพที่ 13 ภาพการนำโคมไฟมาแขวนตามโครงของร้านค้าในช่วงเวลากลางคืน  
ที่มา ผู้วิจัย

#### วิเคราะห์กายภาพ

การวิเคราะห์สิ่งประดิษฐ์จากข้อมูลภาคสนาม กายภาพของภาพนี้ประกอบไปด้วยร้านค้าบนทางเท้า ร่มพับ เก้าอี้ที่นำเอามาวางของใช้ โดยพ่อค้าแม่ค้าจะทำการติดตั้งโคมไฟเอาไว้ตามโครงของร้านค้าเพื่อเป็นการส่องแสงสว่าง สายไฟที่มีการห้อยลงมาจากโครงของร้านที่มีขนาดสูงต่ำที่ไม่เท่ากัน หลอดไฟที่เลือกนำมาใช้ก็มีคุณสมบัติที่ต่างกันออกไป มีทั้งแบบ warm light หลอดไฟ led สายไฟที่มีการจัดเก็บไปกับตัวโครงของร้านค้า

#### วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท

พ่อค้าแม่ค้าใช้ความแข็งแรงของโครงสร้างร้านค้าในการแขวนโคมไฟที่ใช้ประกอบการร้านค้า ในช่วงเวลากลางคืน แสงไฟที่สะท้อนกันระหว่างวัตถุสิ่งของส่งผลให้เกิดเงาของวัตถุที่มีการทับซ้อนกันอย่างหลากหลาย และการติดไฟเพื่อเป็นการส่องไปในอาหารยังเป็นช่วยให้อาหารดูน่ารับประทานยิ่งขึ้นอีกด้วย

#### 2.4.2.12 การดัดแปลงท่อประปาให้กลายเป็นแผงกั้นจราจร



ภาพที่ 14 การดัดแปลงท่อประปาให้กลายเป็นแผงกั้นจราจร  
ที่มา ผู้วิจัย

##### วิเคราะห์กายภาพ

การวิเคราะห์สิ่งประดิษฐ์จากข้อมูลภาคสนาม ภาพถ่ายของสิ่งประดิษฐ์นี้เป็นการประกอบของตัววัสดุที่เป็นท่อประปาให้กลายเป็นลักษณะของแผงกั้นจราจรอันเนื่องมาจากท่อประปานั้นเป็นลักษณะรูปร่างของตัววัสดุเป็นทรงกระบอกซึ่งมีความคล้ายเคียงกับแผงกั้นจราจรการดัดแปลงรูปร่างของตัวท่อด้วยวิธีการนำข้อต่อมาต่อเข้าด้วยกันให้เป็นสี่เหลี่ยมที่มีความเป็นแผงและการติดขาตั้งเอาไว้ทั้งสองฝั่งเพื่อความมั่นคง จากการสำรวจกายภาพของภาพถ่ายนี้จะเห็นได้ว่าผู้ที่นำมาท่อมาดัดแปลงนั้นยังมีการติดป้ายเพื่อให้คนที่มีส่วนร่วมของพื้นที่ทางเท้าตรงนี้สามารถรับรู้ได้ถึงวัตถุประสงค์ข้อห้ามในการใช้พื้นที่ตรงนี้ได้อีกด้วย

##### วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท

จากการสำรวจกายภาพจะเห็นได้ถึงเนื้อหาและบริบทของการนำมาท่อมาดัดแปลงนั้นยังมีการติดป้ายเพื่อให้คนที่มีส่วนร่วมของพื้นที่ทางเท้าตรงนี้สามารถรับรู้ได้ถึงวัตถุประสงค์ข้อห้ามในการใช้พื้นที่ตรงนี้ได้อีกด้วย การที่พ่อค้าแม่ค้าเลือกนำวัสดุที่เป็นท่อประมาดัดแปลงรูปลักษณะให้กลายเป็นแผงกั้นจราจรนั้นอันเนื่องมาด้วยตัววัสดุนั้นที่มีราคาถูกและมีน้ำหนักที่เบาเหมาะแก่การ

นำมาวางอยู่บริเวณทางเท้า ซึ่งถ้านำเอาแผงกันจราจรจริง ๆ มาวางไว้ตรงนี้ก็ยังไม่เหมาะต่อปัจจัยดังกล่าววิธีการดังกล่าวนี้จึงเป็นที่นิยมสามารถพบเห็นได้ทั่วไปตามพื้นที่ทางเท้า

ในผลงานสร้างสรรค์นี้ข้าพเจ้าได้นำทฤษฎีของรูปทรงที่ทับซ้อนเข้าด้วยกัน (Overlapping Form) มาใช้ในประเด็นการที่พ่อค้าแม่ค้าได้มีการจัดเก็บร้านค้าหรือจะเป็นการประกอบสร้างของร้านค้า การเลือกวัสดุสิ่งของนำมาทับซ้อนกันจนเกิดเป็นสภาพแวดล้อมของพื้นที่ทางเท้าที่ถูกแทรกซึมด้วยสิ่งของเครื่องใช้ ๆ ต่างจนเกิดเป็นนวัตกรรมที่สามารถพบเห็นได้ตามทางเท้า

### 2.4.3 สรุปข้อมูลภาคสนาม

#### ตารางสรุปข้อมูลภาคสนาม

นวัตกรรมจากข้อมูลภาคสนามขั้นที่	รูปแบบ	หลักการ	เนื้อหาและบริบท
	ยางรถ 3 เส้น, เชือก	การนำยางรถมาผู้อาไว้เข้าด้วยกันในลักษณะรูปทรงสามเหลี่ยม	การสร้างสัญลักษณ์ใหม่จากวัสดุเหลือใช้เพื่อจุดประสงค์การหวงห้าม
	เก้าอี้พลาสติกม้ายืด ข้อความ	การนำเก้าอี้มาวางทับซ้อนกัน และติดป้ายบอกข้อห้าม	รูปทรงที่ทับซ้อนเข้าด้วยกันสร้างเป็นสัญลักษณ์ของการหวงห้าม
	แกลลอนใส่น้ำ	การนำแกลลอนมาวางเป็นแนวยาว	การขยายตัวของอาณาเขตจากสิ่งของ
	ล้อแม่กรดยนต์	การตัดแปลงหน้าที่การใช้งานเดิม	รูปร่างและรูปทรงของวัตถุที่มีเหมือนกับเตาถ่าน
	รถเข็นขายของ	การจัดเก็บสิ่งของจำนวนมากบนรถเข็นคันเดียว	รูปทรงของสิ่งของที่มาทับซ้อนกัน

	แผงกั้นจราจรรูปฟัน	การตัดโครงสร้างของแผงกั้นจราจรเป็นรูปฟัน	การเปลี่ยนภาพลักษณ์ของแผงกั้นจราจรให้สอดคล้องกับร้านค้า
	พดลมตุตควัน	การสร้างพดลมตุตควันจากสิ่งของราคาถูก	การดัดแปลงสิ่งของให้มีภาพลักษณ์การใช้งานให้เหมือนที่ตุตควัน
	การจัดเก็บร้านค้าหาบเร่	การรวบรวมสิ่งของเอาไว้ด้วยวิธีการคลุม การรัด	สิ่งของที่ถูกรวมกันในลักษณะที่เป็นก้อน พร้อมทั้งจะขยายตัวออกมาเป็นร้าน
	ร่มพับ, เสาจราจร	การนำร่มพับมาผูกกันไว้กับป้ายจราจร	สิ่งของจากร้านค้าที่มีการลูกล้าป้ายจราจร
	สิ่งของ, ปูนซีเมนต์	การนำของใช้ทั่วไปมาเทปูนซีเมนต์	การสร้างภาพลักษณ์ใหม่ของวัสดุเพื่อบ่งบอกถึงข้อห้าม
	โคมไฟร้านค้าหาบเร่	การแขวนไฟไว้ตามโครงของร้านค้า	การประกอบการร้านค้าในช่วงเวลากลางคืน
	ท่อพีวีซี	การนำท่อพีวีซีมาทำเป็นแผงกั้น	สร้างความหมายใหม่ให้ท่อพีวีซีเพื่อบ่งบอกจุดประสงค์ถึงข้อห้าม

ตารางที่ 1 ตารางสรุปข้อมูลภาคสนาม

ที่มา ผู้วิจัย

สรุปจากข้อมูลภาคสนาม จากการลงพื้นที่ภาคสนามบริเวณพื้นที่ทางเท้าทำให้ข้าพเจ้าได้สังเกตเห็นถึงรูปแบบของการปรับประยุกต์สิ่งของที่มีอยู่อย่างหลากหลาย การดัดแปลงสิ่งของในลักษณะชั่วคราว หรือแม้กระทั่งการดัดแปลงในลักษณะถาวร สิ่งของดังกล่าวมีวัสดุที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็น ภาชนะพลาสติก โครงเหล็ก ท่อพีวีซี กระจกตันไม้ เป็นต้น การนำสิ่งของมาใช้ในพื้นที่ที่มีบริบทต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของผู้ใช้

นอกจากสิ่งของที่เหลือพ่อค้าหาบเร่ - แผงลอยเลือกนำมาดัดแปลงแล้วนั้น วิธีการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การนำสิ่งของมาเทินกัน การซ้อนกันของวัสดุ การตัด การจัดวาง การผูก เป็นต้น วิธีการดังกล่าวมีความหลากหลายไม่ตายตัวแล้วแต่ความชำนาญ และประสบการณ์ของพ่อค้าแม่ค้า บางพื้นที่มีการขวางด้วยป้ายจราจรบนทางเท้า แต่พ่อค้าแม่ค้าก็เลือกที่จะโครงสร้างของเสามาทำเป็นโครงของร้านไปด้วย

จากการรับรู้ข้อมูลภาคสนามภาคสนามนั้นเป็นส่วนสำคัญในการทำงานวิทยานิพนธ์เป็นอย่างมาก การรับรู้เทคนิคและวิธีการ รวมไปถึงบริบทของพื้นที่จึงสามารถนำมาต่อยอดเป็นผลงานวิทยานิพนธ์โดยผ่านหลักการและวิธีการทางศิลปะ

## 2.5 กรอบแนวคิดทฤษฎีทางศิลปะที่ใช้ศึกษา

### 2.5.1 ศิลปะในรูปแบบวัสดุสำเร็จรูป (Found object art)

ช่วงปี ค.ศ. 1912 วงการศิลปะสมัยใหม่ได้รู้จักวัสดุสำเร็จรูปและวัสดุเหลือใช้จากผลงานศิลปะของ Marcel Duchamp ศิลปินในกลุ่มดาดา (Dada) โดย Duchamp นำวัตถุธรรมดาสามัญที่พบเห็นได้ในชีวิตประจำวันมากำหนดบทบาทหน้าที่ใหม่ในฐานะวัตถุทางศิลปะ เช่น ผลงานชื่อ “Bicycle Wheel” เกิดจากการประกอบกันของล้อจักรยานและเก้าอี้ไม้ธรรมดา หรือผลงานชื่อ “Fountain” ที่เป็นเพียงโถปัสสาวะของผู้ชายตั้งให้ผิดด้านแล้วเขียนคำว่า “R.Mutt” ลงไป ถึงแม้ว่าความตั้งใจที่แท้จริงของศิลปินในกลุ่มดาดา โดยเฉพาะ Duchamp คือ การสร้างสรรค์งานศิลปะที่มีจุดหมายเพื่อต่อต้านโลกศิลปะในขณะนั้น นำมาซึ่งความขัดแย้งและถกเถียงกันอย่างมากมาย

Duchamp เน้นให้เห็นถึงการใช้พหุปัญญาในการแสดงออกทางศิลปะโดยเสนอความคิดที่ว่า วัตถุทั้งหลายที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันของเรา ไม่ว่าจะเป็นวัสดุสำเร็จรูปหรือวัสดุเหลือใช้แล้วนั้นสามารถนำมาสร้างเป็นงานศิลปะได้โดยความหมายดั้งเดิมในตัวของมันจะถูกเปลี่ยนไปและทำหน้าที่เป็น สื่อ หรือตัวนำความคิดซึ่งมิได้มีความหมายที่สัมพันธ์กับประโยชน์ทางการใช้สอยอีกต่อไป แต่ วัสดุนั้นคือความคิด ทั้งที่เป็นความคิดของศิลปินและความคิดของผู้ดู นอกจากนี้เขายังได้แสดงทัศนะว่า ผลงานศิลปะควรมีสาระสำคัญที่พิเศษนอกเหนือไปจากการสร้างสรรค์ซึ่งต้องใช้เพียงแค่มือที่ศิลปินต่าง ๆ ได้ปฏิบัติกันจนมาเป็นประเพณีนิยมเท่านั้น ศิลปะไม่ควรถูกกำหนดให้อยู่ภายใต้

กฎเกณฑ์หรือธรรมเนียมแน่นอนตายตัว ความสำคัญของงานศิลปะควรจะอยู่ที่ความตั้งใจและความคิด ศิลปินมากกว่ามากกว่าความรู้สึกในเรื่องของความงามตามหลักเกณฑ์ทางสุนทรียศาสตร์ ศิลปินที่มีชื่อเสียงระดับโลกท่านอื่น ๆ ต่างก็สร้างสรรค์ศิลปะ ในลักษณะของศิลปะเพื่อศิลปะ (Art for Art's Sake) แต่สำหรับ Duchamp นั้นมีความเห็นว่า การสร้างสรรค์ศิลปะเป็นการแสดงออกทางความคิด (Art as Idea)<sup>13</sup>

ข้าพเจ้าสนใจในความคิดของ Duchamp ที่นำเอาวัตถุที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในชีวิตประจำวันนำมาสร้างบทบาทและหน้าที่ใหม่ให้ต่างไปจากเดิม การให้ผู้ชมตีความจากผลงานของศิลปินได้แตกต่างกันออกไป จากความสนใจดังกล่าวซึ่งมีความสอดคล้องกับเหล่าพ่อค้าแม่ค้าหาเร่ที่มีการนำวัสดุสิ่งของทั่วไปนำมาจัดการให้เกิดเป็นภาพลักษณ์การใช้งานใหม่

ในผลงานสร้างสรรค์นี้ข้าพเจ้าได้นำทฤษฎีของศิลปะในรูปแบบวัสดุสำเร็จรูป (Found object art) มาใช้ในประเด็นการปรับประยุกต์สิ่งของเครื่องใช้ที่ทำให้เกิดเป็นนวัตกรรมใหม่ โดยการใช้วัสดุต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบการร้านค้าที่สามารถพบเจอได้ทั่วไปตามพื้นที่ทางเท้า ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ Duchamp ในการแสดงออกทางผลงานศิลปะจากการนำวัสดุสิ่งของที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันนำมาสร้างเป็นงานศิลปะได้โดยความหมายดั้งเดิมในตัวของมันจะถูกเปลี่ยนไป เช่นเดียวกับนวัตกรรมต่าง ๆ ที่ถูกดัดแปลงผ่านผลงานสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า



<sup>13</sup> สุชาติ สุธาภิบาล, (2562), การสร้างสรรค์งานศิลปะร่วมสมัยด้วยวัตถุสำเร็จรูปและวัสดุในชีวิตประจำวัน (คริสต์ทศวรรษที่ 1960 - 1990), (ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาทฤษฎีศิลป์ ภาควิชาทฤษฎีศิลป์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร), 17 - 20.





ภาพที่ 15 Marcel Duchamp, Bicycle Wheel, 1951 (Third version, after lost original of 1913)  
ที่มา [http://www.moma.org/learn/moma\\_learning/marcel-duchamp-bicycle-wheel-newyork-1951-third-version-after-lost-original-of-1913](http://www.moma.org/learn/moma_learning/marcel-duchamp-bicycle-wheel-newyork-1951-third-version-after-lost-original-of-1913)



ภาพที่ 16 Marcel Duchamp, Fountain, 1964 (fifth version, after lost original of 1917)  
ที่มา <http://www.sfmoma.org/explore/collection/artwork/25853>

### 2.5.2 ศิลปะการจัดวาง (Installation Art)

ความเป็นมาของศิลปะจัดวางเริ่มแรกปรากฏให้เห็นตั้งแต่คริสต์ทศวรรษ 1950 เริ่มเป็นที่นิยมในช่วงคริสต์ทศวรรษต่อมา ศิลปะประเภทนี้เป็นรูปแบบ 3 มิติ ซึ่งมักถ่ายทอดในลักษณะการจัดวางด้วยวัตถุ หรือเป็นการประกอบขึ้นมาใหม่ ผลงานอาจติดตั้งถาวรหรือแบบชั่วคราว โดยงานศิลปะจัดวางเป็นได้ทั้งรูปแบบของประติมากรรม งานสื่อผสม หรือการจัดวางข้าวของต่าง ๆ ติดตั้งได้ทั้งภายในนิทรรศการ อาคารหอศิลป์ ตลอดจนผลงานที่นำไปติดตั้งผลงานภายนอกอาคาร หรือในพื้นที่สิ่งแวดล้อม<sup>14</sup>

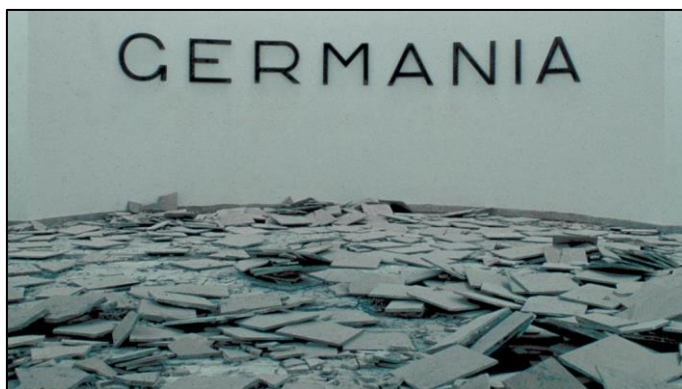
คำว่า “จัดวาง” (Installation) โดยทั่วไปหมายถึงมีการจัดวาง หรือติดตั้งสิ่งของต่าง ๆ ภายในพื้นที่สำหรับศิลปะจัดวาง เป็นงานที่ทำให้คนดูได้มีประสบการณ์ร่วมกับผลงานในความหมายที่ลึกซึ้งมาคือ รูปแบบผลงานศิลปะที่สร้างขึ้นเฉพาะพื้นที่ แบบถาวร และไม่ถาวรหรือเป็นการเสื่อมสภาพตามกาลเวลา ตามแต่ความตั้งใจของศิลปิน พื้นที่จึงมีความสำคัญต่อด้านสุนทรียภาพ และการนำเสนอผลงานศิลปะจัดวางอย่างมาก วัตถุประสงค์ของงานศิลปะจัดวางอาจเป็นลักษณะของรูปแบบ 3 มิติ ที่ต่างจากงานประติมากรรมอย่างสิ้นเชิง โดยงานประติมากรรมเป็นเพียงผลงานที่เห็นได้รอบด้านเท่านั้น มิได้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของพื้นที่ แต่ในขณะที่เดียวกันศิลปะจัดวางมีการใช้วัตถุแทรกแซงเข้าไปมีบทบาทของพื้นที่ เพื่อให้มีบทบาทสำคัญต่อภาพรวมของผลงาน และให้ผู้ชมเข้ามามีส่วนร่วมสามารถเกิดประสบการณ์ต่อผลงานได้ ดังนั้น ศิลปะจัดวางรูปแบบใหม่นี้มุ่งเน้นเสริมสร้างความหมายอย่างแท้จริงด้วยตัววัตถุที่สะท้อนออกมาในรูปแบบสมัยใหม่ โดยไม่มีข้อจำกัดในการนำเสนอ และขึ้นอยู่กับรูปแบบ เทคนิควิธีการของศิลปินแต่ละคน<sup>15</sup> อย่างไรก็ตามผลงานศิลปะจัดวางสามารถเคลื่อนย้ายนำไปจัดแสดงที่อื่นได้เช่นกัน

จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลภาคสนามข้าพเจ้าได้สังเกตหลักการและวิธีการจัดวางวัสดุสิ่งของในรูปแบบที่หลากหลาย การนำของใช้มาวางบนพื้นที่สาธารณะด้วยวิธีการต่าง ๆ ของพ่อค้าแม่ค้าจึงสอดคล้องกับหลักการ ศิลปะการจัดวาง (Installation Art)

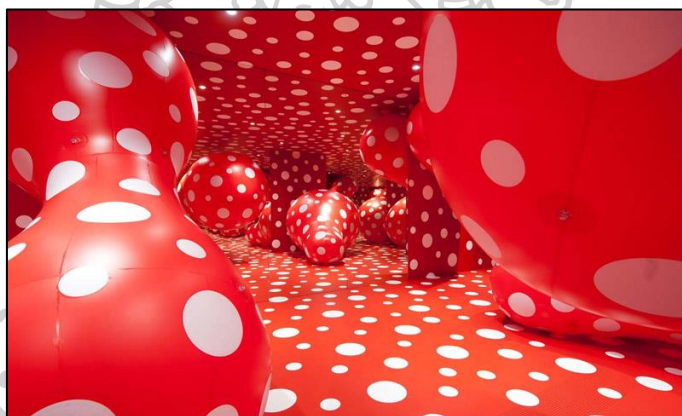
ข้าพเจ้าได้นำทฤษฎีของศิลปะการจัดวาง (Installation Art) มาใช้ในประเด็นของการสร้างพื้นที่ การจับจองพื้นที่การขยายตัวของอาณาเขตจากการนำสิ่งของที่ผ่านการประดิษฐ์ขึ้นมาของพ่อค้าแม่ค้า จากประเด็นดังกล่าวนี้ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้งานบนทางเท้า ข้าพเจ้าจึงได้นำทฤษฎีของศิลปะจัดวางเลือกมานำเสนอผ่านผลงานสร้างสรรค์ในวิทยานิพนธ์

<sup>14</sup> Mark Rosenthal, (2546), **Understanding Installation Art: From Duchamp to Holzer**, London: Prestel Publishing, 23.

<sup>15</sup> Mark Rosenthal, (2546), **Understanding Installation Art: From Duchamp to Holzer**, London: Prestel Publishing, 25 - 26.



ภาพที่ 17 Hans Haacke, Germanie, 1993, Installation Art  
ที่มา <https://www.frieze.com/article/gregor-muir-hans-haackes-germania-pavilion-45th-venice-biennale>



ภาพที่ 18 Yayoi Kusama, Dots Obsession, 2003, Installation Art  
ที่มา <https://play.qagoma.qld.gov.au/looknowseeforever/works/dots/>

### 2.5.3 วัฒนธรรมทางสายตา (Visual Culture)

“วัฒนธรรมทางสายตา” (visual culture) ถือเป็นคำใหม่และศาสตร์ใหม่ซึ่งผู้คนส่วนใหญ่ยังไม่รู้จัก แม้ว่าตลอด 2 ทศวรรษที่ผ่านมา สังคมไทย จะเต็มไปด้วยการแพร่กระจายของวัฒนธรรมภาพก็ตาม โดยผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ทัศนศิลป์ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ ภาพโฆษณา ตลอดจนถึงภาพบนจอคอมพิวเตอร์ และภาพถ่าย เป็นต้น ท่ามกลางสังคมข้อมูลข่าวสารเหล่านี้ ภาพทั้งหลายต่างสื่อสารอยู่รายรอบตัวเราทุก ๆ วัน เราสามารถเรียกสิ่งเหล่านี้ได้ว่า “วัฒนธรรมทางสายตา” (visual culture) และเราจำเป็นต้องเรียนรู้ด้วยความฉลาดผ่านการรับรู้ทางสายตา (intelligence of visual

perception) ในการบริโภคข้อมูลและการเรียนรู้เพื่อที่จะอ่านภาพเหล่านี้ (visual literacy) ระดับที่ลึกซึ้ง เพื่อนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องตามเป้าหมายผู้ส่งสาร<sup>16</sup>

แนวคิดวัฒนธรรมทางสายตา (visual culture) ที่มีอยู่รอบตัว จำเป็นต้องศึกษาหลักการบางอย่างที่ช่วยในการศึกษาภาพและเครื่องหมายที่เราเจอ เรียกว่า “หลักสัญศาสตร์” (semiotics) มาเป็นเครื่องมือในการจำแนกข้อมูลที่อยู่รอบตัวเรา ได้เป็น 3 แบบ คือ ภาพเหมือน (icon) ดัชนี (index) สัญลักษณ์ (symbol)

- ไอคอน (Icon) คือภาพที่นำเสนอออกมาอย่างตรงไปตรงมา ภาพถ่ายข้อเท็จจริงต่าง ๆ

- ดัชนี (Index) คือภาพที่บ่งบอกถึงบางสิ่งบางอย่าง เช่นภาพรอยเท้าสัตว์บ่งชี้ถึงสัตว์ตัวนั้น

- สัญลักษณ์ (Symbol) คือภาพที่มีความหมายต่างไปจากตัวมันเอง หรือใช้แทนค่าความหมายใหม่ เช่น ภาพดอกกุหลาบหมายถึงความรัก<sup>17</sup>

ในการสื่อสารผู้ส่งสารจะใช้ข้อมูลภาพเหล่านี้ ไอคอน ดัชนี และสัญลักษณ์ สื่อสารถึงผู้ดูอยู่ตลอดเวลา สารที่ต้องการการอ่าน วิเคราะห์ตีความมากกว่าการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมา ต้องอาศัยแนวคิด ความเข้าใจทางวัฒนธรรม และบริบทของประวัติศาสตร์เข้ามามีส่วนช่วยในการทำความเข้าใจเป็นส่วน ๆ เช่น ตัวข้อมูล บริบท รวมถึงผู้รับสาร วัฒนธรรมทางสายตาจึงเป็นเครื่องมือหนึ่ง ที่ช่วยในการมองเห็นความจริงผ่านโลกของดวงตามาช่วยในการรับรู้ของโลกในการอ่านภาพเพื่อให้รู้และเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง<sup>18</sup>

ข้าพเจ้าได้นำทฤษฎีของแนวคิดวัฒนธรรมทางสายตา (Visual Culture) คือสภาพแวดล้อมและบรรยากาศของพื้นที่ทางเท้าที่เกิดจากการนำสิ่งของของพ่อค้าแม่ค้าบริเวณพื้นที่ทางเท้า พื้นที่ที่มีการค้าขายและผู้คนที่เลือกมาใช้สอยเป็นจำนวนมาก ๆ ของพื้นที่สามารถบ่งบอกได้ถึงความแออัดของผู้คน และในประเด็นของการนำเอาสิ่งของที่เป็นส่วนหนึ่งในการประกอบอาชีพนำมาดัดแปลงปรับประยุกต์จนเกิดเป็นสัญลักษณ์ใหม่ อาทิเช่น การนำเก้าอี้มาตั้งเอาไว้ตรงส่วนของถนนหรือริมขอบฟุตบาท หน้าที่ของการใช้งานที่ควรจะเป็นของตัวเก้าอี้หนึ่งควรที่จะเอาไว้นั่ง แต่ในบริบทดังกล่าวเก้าอี้

<sup>16</sup> ชนิกิตต์ ธนะสุข, (2565), การพัฒนารูปแบบตัวอักษรไทยจากวัฒนธรรมทางสายตาในจังหวัดปัตตานี

**The Development of Thai Font Forms Visual Communication in Pattani Provinces,** วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ปีที่ 9 ฉบับที่ 1, เข้าถึงเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2565, เข้าถึงได้จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/hssnsru/article/view/258956>

<sup>17</sup> เรื่องเดียวกัน. 153 - 165

<sup>18</sup> เรื่องเดียวกัน. 153 - 165

นั้นได้สร้างหน้าที่การใช้งานใหม่ไปจากเดิมนั้นคือเป็นเครื่องหมายทางจรรยาบรรณที่สามารถบ่งบอกถึงจุดประสงค์ของการหวงห้าม

## 2.6 ศิลปินศึกษา

### 2.6.1 Michael Johansson

ในงานศิลปะของเขา มักใช้สิ่งของมือสองและสิ่งที่เกิดขึ้นทุกวันมาทำเป็นงานศิลปะ เขาไปที่ร้านขายของกระจุกกระจิกและร้านขายของมือสองเพื่อค้นหาโทรทัศน์เก่า วิทยุทรานซิสเตอร์ เครื่องบันทึกวิดีโอ และอุปกรณ์และสิ่งของอื่น ๆ อย่างละเอียด จากนั้นจึงจัดการแยกสิ่งของเหล่านั้นตามสีและนำวัตถุเหล่านั้นมารวมกันเป็นวัตถุใหม่ขึ้นเดียวงานศิลปะของเขา มักถูกอธิบายว่าเป็น “เต – ตริสในชีวิตจริง” เขาสร้างงานประติมากรรมเหล่านี้ไม่ใช่เพื่อแสดงนิทรรศการในพิพิธภัณฑ์ทั่วโลกเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการแสดงในที่สาธารณะด้วย ไม่ว่าจะเป็นครอกชอกชอยหรือทางเข้าประตู<sup>19</sup>

ในงานของเขา ได้แรงบันดาลใจจากเรื่องบังเอิญในชีวิตประจำวัน เช่น สีสนและลวดลายในสิ่งของที่เหมือนกัน คนสองคนที่เดินผ่านมาใส่ชุดเดียวกัน โรงจอดรถที่เต็มไปด้วยรถสีแดง หรือแม้แต่ในระหว่างการเยี่ยมชมตลาดนัด เขารู้สึกทึ่งกับความเป็นไปได้ที่จะเจอวัตถุที่ซ้ำกันหรือมีลักษณะใกล้เคียงกัน เช่นเดียวกับแนวทางการปฏิบัติในทางศิลปะของเขามุ่งเน้นไปที่หลักการเดียวกัน คือ การนำวัตถุที่มีความยูนิควรรวมเข้าด้วยกันทำให้เกิดงานที่ไม่เหมือนใคร<sup>20</sup>

นอกจากผลงานที่มีอยู่จำนวนหนึ่งแล้ว พิพิธภัณฑ์ยังจัดพื้นที่ 40 ตารางเมตร ที่สร้างขึ้นเพื่อนิทรรศการนี้โดยเฉพาะ สำหรับโปรเจกต์นี้ ทีม Voorlinden ได้ลงเงินตกรให้ตนเองเป็น Michael Johansson และเลือกสิ่งของต่าง ๆ ที่เขาจะใช้เพื่อนำไปสร้างงานศิลปะ นอกจากงานจากศิลปะที่วางอยู่บนชั้นแสดงเพื่อจัดโชว์แล้ว ผู้เข้าชมจะต้องประหลาดใจกับศิลปิน และงานศิลปะที่อยู่รอบพื้นที่ของพิพิธภัณฑ์<sup>21</sup>

<sup>19</sup> Dana Tomić Hughes, (2557), **REAL-LIFE TETRIS SCULPTURES BY MICHAEL JOHANSSON**, เข้าถึงเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2565, เข้าถึงได้จาก <https://www.yellowtrace.com.au/michael-johansson-installation-art/>

<sup>20</sup> เรื่องเดียวกัน.

<sup>21</sup> เรื่องเดียวกัน.



ภาพที่ 19 ผลงาน “Tower” ปี 2013 Blue, grey and black bags, boxes and ordinary items. ขนาด  
0.47 x 0.47 x 1.1 m

ที่มา <https://www.michaeljohansson.com/works/ensemble.html#tube>



ภาพที่ 20 ผลงาน “Tube” ปี 2013 Yellow and orange bags, boxes and ordinary items.  
ขนาด 0.36 x 0.36 x 0.81 m

ที่มา <https://www.michaeljohansson.com/works/ensemble.html#tube>

## 2.6.2 Vincent Ganivet

Vincent Ganivet เกิดในปี 1976 เขาอาศัยและทำงานที่ Ile Saint Denis ประเทศฝรั่งเศส แนวทางในงานศิลปะของเขามุ่งไปที่ความไม่เป็นเหตุเป็นผลและความชั่วคราว เขาสร้างสรรค์งานศิลปะจากสิ่งของในชีวิตประจำวันและปรากฏการณ์ต่าง ๆ ประติมากรรมคอนกรีตขนาดมหึมาของเขา มีการลงรายละเอียดเกี่ยวกับการ การร่อยรั่ว และสิ่งที่คาดว่าจะเกิดในอนาคต โครงสร้างบล็อกของเขาเหมือนกับส่วนโค้งแข็งของวิหารที่กำลังก่อสร้างอยู่โดยไม่มีจุดประสงค์ การเสี่ยงที่จะล่มสลายของวัตถุเหล่านั้น ทำให้พวกเขาได้สัมผัสกับลักษณะของสิ่งที่ไม่จริง และเหลือเชื่อ<sup>22</sup>

Vincent Ganivet สำรวจการรื้อไหลของของเสียในชีวิตประจำวัน และใช้สิ่งเหล่านี้ในการสร้างสรรค์งานศิลปะ โดยอิงจากความไม่เป็นเหตุเป็นผลและความชั่วคราว เช่นเดียวกับอุบายที่ว่าวัตถุต่าง ๆ จบลงด้วยการเปิดเผยชีวิตที่เป็นความลับ โลภก็กลายเป็นความงาม อุบัติเหตุ, บทกวี “น้ำพุ” ของเขาเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยที่กำลังดำเนินอยู่ เมื่อปิดตัวลง น้ำพุดูเหมือนกองจานที่ทิ้งลงในอ่าง แต่ภายใต้แรงดันน้ำ ประติมากรรมที่เปราะบางปรากฏขึ้นอีกครั้งเผยให้เห็นความตึงเครียดและความเปราะบางของช่วงเวลานั้น<sup>23</sup>

Vincent Ganivet ผสมผสานสิ่งของในชีวิตประจำวันและวัสดุในการก่อสร้างเข้ากับการแสดงให้เข้ากับผลงานของเขา เขาได้ใช้ดอกไม้ไฟเพื่อสร้างภาพวาดฝาผนัง เปลี่ยนแหล่งน้ำในบ้านให้เป็นน้ำพุ และสร้างโครงสร้างข่มประตุนขนาดใหญ่ที่สร้างจากอิฐคอนกรีตที่ทำให้เห็นแล้วนึกถึงรูปแบบคลาสสิกของข่มประตู ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสมบูรณ์ของวัสดุก่อสร้างและความไม่คงทนของสิ่งต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์<sup>24</sup>

<sup>22</sup> West Den Haag, (n.d.), **Vincent Ganivet**, เข้าถึงเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2565, เข้าถึงได้จาก <https://www.artsy.net/artist/vincent-ganivet>

<sup>23</sup> เรื่องเดียวกัน.

<sup>24</sup> เรื่องเดียวกัน.



ภาพที่ 21 “Wheels” ปี 2009 concrete, belt ขนาด 180 x 180 x 30 in 457.2 x 457.2 x 76.2 cm  
ที่มา <https://www.artsy.net/artwork/vincent-ganivet-wheel>



ภาพที่ 22 ผลงาน Catène de containers ปี 2017 38 painted maritime containers  
ขนาด 29 m height  
ที่มา <https://publicdelivery.org/vincent-ganivet-containers/>

### 2.6.3 Matias Faldbakken

Matias Faldbakken เกิดในปี 1973 ที่ประเทศเดนมาร์ก เป็นศิลปินและนักเขียนชาวนอร์เวย์ ผลงานของเขามีแหล่งที่มาจากการโฆษณา วรรณกรรม ประวัติศาสตร์ศิลปะ และวัฒนธรรมป๊อป ในขณะที่ทำงานเกี่ยวกับการวาดภาพ ภาพวาด ประติมากรรม และวิดีโอ ในงานศิลปะของเขา Faldbakken ยังเป็นที่รู้จักในระดับสากลจากผลงานงานเขียนของเขา รวมถึงนวนิยาย



เรื่อง The Cocka Hola Company, Mact und Rebel และ Unfun หนังสือเล่มล่าสุดของเขาคือ The Waiter ได้รับการตีพิมพ์ในปี 2018 และเข้าชิงรางวัล Brage Prize อันทรงเกียรติในนอร์เวย์<sup>25</sup>

ผลงานของ Matias Faldbakken นำเสนอผ่านวัสดุสำเร็จรูปที่อยู่ภายในสำนักงาน ไม่ว่าจะเป็น แทนวางหนังสือพิมพ์ ตู้ลิ้นชักเกอร์ โต๊ะทำงาน เป็นต้น ผลงานของ Matias Faldbakken นำเสนอเนื้อหาที่พูดถึงสภาวะความกดดัน ความเครียดของการทำงานเป็นมนุษย์ออฟฟิศ แสดงออกผ่านการตั้งเรียงของสิ่งของในสำนักงาน กานนำสายรัดที่มีความยืดหยุ่นมารัดสิ่งของที่เป็นเหล็กให้เกิดรอยพับ แสดงให้เห็นถึงพลังของความกดดันที่มีอยู่มากภายในสำนักงาน<sup>26</sup>



ภาพที่ 23 ชื่อผลงาน Locker Sculpture #4 ปี 2013 Metal locker cabinets and lever straps  
ขนาด (205 x 250 x 250 cm (80 3/4 x 98 3/8 x 98 3/8 in.)

ที่มา <https://www.simonleegallery.com/artists/66-matias-faldbakken/works/5560/>

<sup>25</sup> SIMONLEE, (n.d.), **Matias Faldbakken**, เข้าถึงเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2565, เข้าถึงได้จาก <https://www.simonleegallery.com/artists/matias-faldbakken/>

<sup>26</sup> เรื่องเดียวกัน.



ภาพที่ 24 ชื่อผลงาน Untitled (Newspaper rack #2) ปี 2010 Nine newspaper racks, steel band, blue lever strap ขนาด 135 x 100 x 50 cm 53 1/8 x 39 3/8 x 19 5/8 in

ที่มา <https://www.simonleegallery.com/artists/66-matias-faldbakken/works/4524/>

### 2.6.5 Christo and Jeanne - Claude

คริสโต หรือในชื่อเต็มว่า คริสโต วลาดีมีรอฟ จาวาเชฟ (Christo Vladimirov Javacheff) ส่วนฌานน์ - โคลด์ หรือในชื่อเต็มว่า ฌานน์ - โคลด์ เดนา เด กีบง (Jeanne-Claude Denat de Guillebon) นอกจากทั้งคู่จะเป็นผู้ลี้ภัยเหมือนกันแล้ว (คริสโตเป็นผู้ลี้ภัยจากบัลแกเรีย ส่วนฌานน์ - โคลด์ เป็นผู้อพยพมาจากโมร็อกโก) ทั้งคู่ยังเกิดในวันเดือนปีเดียวกันอีกด้วย ถึงแม้คริสโต และฌานน์ - โคลด์จะใช้ชีวิตคู่และทำงานศิลปะทั้งหมดร่วมกัน แต่ในช่วงแรกของการทำงาน เครดิตของผลงานทั้งหมดที่พวกเขาทำร่วมกันนั้นใช้ชื่อ “คริสโต” แต่เพียงผู้เดียว จนกระทั่งในช่วงปี ค.ศ. 1994 ที่กระแสเคลื่อนไหวของความเสมอภาคทางเพศเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายไปทั่วโลก พวกเขาจึงเปลี่ยนมาใช้เครดิตร่วมกันว่า “คริสโต และฌานน์ - โคลด์” ซึ่งนับย้อนหลังรวมไปถึงผลงานที่พวกเขาเคยทำมาในยุคก่อนหน้าด้วย ที่น่าสนใจก็คือ เวลาเดินทางโดยสารด้วยเครื่องบิน พวกเขาจะไปกันคนละลำ เพื่อในกรณีที่เครื่องบินของใครเกิดอุบัติเหตุตกจนเสียชีวิต อีกคนก็จะได้สานต่องานของกันและกันได้<sup>27</sup>

ถึงแม้จะมีชื่อเสียงโด่งดังจากการห่อ แต่แรกเริ่มเดิมที คริสโตไม่ได้ทำงานห่อ ๆ แบบนี้มาตั้งแต่ต้นหากแต่ทำงานวาดภาพเหมือนศิลปินทั่วไปนั่นแหละ โดยในช่วงที่คริสโตอพยพไปอยู่ปารีสใหม่ ๆ ในช่วงปี

<sup>27</sup> ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์, (2563), ‘คริสโต’ ศิลปินผู้ห่อโลกให้เป็นศิลปะบนพื้นที่สาธารณะที่ทุกคนชั้นเข้าถึง, เข้าถึงเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2565, เข้าถึงได้จาก <https://thematter.co/thinkers/art-is-not-art/rip-christo-vladimirov-javacheff/114835>

ค.ศ. 1958 เขาหาเลี้ยงตัวเองด้วยการล้างจาน ล้างรถ และวาดภาพเหมือนจริงสไตล์คลาสสิก คริสโตเองก็ได้พบกับฌานน์ - โคลด์ เมื่อเขาถูกว่าจ้างให้ไปวาดภาพเหมือนครอบครัวของฌานน์ - โคลด์ หลังจากนั้นพวกเขาทั้งคู่ก็ตกหลุมรักและตรึงปล้องขึ้นกัน (ในภายหลังคริสโตก็นำภาพเหมือนที่เขาวาดฌานน์ - โคลด์ต่อนั้นมาห่อด้วยเหมือนกัน)<sup>28</sup>

หลังจากอพยพออกมาจากประเทศสังคมนิยม และได้มาเห็นงานศิลปะในโลกเสรีประชาธิปไตยในยุโรปเป็นครั้งแรก คริสโตก็หิบบเอาแรงบันดาลใจจากงานเหล่านั้นนำมาสร้างเป็นผลงานศิลปะหลากหลายสไตล์ ไม่ว่าจะเป็นภาพวาดหุ่นนิ่งและทิวทัศน์ที่ได้แรงบันดาลใจจากงานแบบคิวบิสม์ (Cubism) และโฟวิสม์ (Fauvism) ไปจนถึงภาพวาดลายเส้น, จิตรกรรม และประติมากรรมที่ได้แรงบันดาลใจจากศิลปะแอ็บสแตรคท์ เอ็กซ์เพรสชันนิสม์ (Abstract Expressionism) (ผลงานเหล่านี้เพิ่งจะถูกนำมาจัดแสดงสู่สายตาสาธารณชนเป็นครั้งแรก ที่ศูนย์ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ ฌอร์ช ปงปีดู เมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 2020 ที่ผ่านมานี้เอง)<sup>29</sup>



ภาพที่ 25 Wrapped Supermarket Cart (ค.ศ. 1963)

ที่มา <https://thematter.co/thinkers/art-is-not-art/rip-christo-vladimirov-javacheff/114835>

<sup>28</sup> ภานุ บุญพิพัฒนาพงศ์, (2563), 'คริสโต' ศิลปินผู้ห่อโลกให้เป็นศิลปะบนพื้นที่สาธารณะที่ทุกคนชั้นเข้าถึง , เข้าถึงเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2565, เข้าถึงได้จาก <https://thematter.co/thinkers/art-is-not-art/rip-christo-vladimirov-javacheff/114835>

<sup>29</sup> เรื่องเดียวกัน.



ภาพที่ 26 Christo and Jeanne-Claude: Wrapped Reichstag, Berlin 1971-95

ที่มา <https://thematter.co/thinkers/art-is-not-art/rip-christo-vladimirov-javacheff/114835>

### 2.6.5 สรุปการวิเคราะห์ศิลปินศึกษา

#### ตารางสรุปการวิเคราะห์ศิลปินศึกษา

ศิลปิน	ประเด็นในการนำเสนอ	แนวความคิด	รูปแบบ	วัสดุ
Michael Johansson	การสำรวจของ การทับซ้อนของ สิ่งของที่มี รูปลักษณะที่ เหมือนกัน	เรื่องบังเอิญใน ชีวิตประจำวัน เช่น สีเส้นและ ลวดลายในสิ่งของ ที่เหมือนกัน	ศิลปะจากวัสดุ สำเร็จรูป (Found object art)	สิ่งของมือสองที่ สามารถพบเห็นได้ ในชีวิตประจำวัน
Vincent Ganivet	ความตึงเครียด และความ เปราะบางของ ช่วงเวลานั้น	ความไม่เป็นเหตุ เป็นผลและความ ชั่วคราว	ศิลปะจากวัสดุ สำเร็จรูป (Found object art) ศิลปะกับพื้นที่ (Public art)	อิฐบล็อกคอนกรีต , ตู้คอนเทนเนอร์, สายรัด
Matias Faldbakken	การสำรวจความ กดดันหรือ ความเครียดผ่าน	ความเครียดที่มี แรงกดดัน นำเสนอผ่าน	ศิลปะจากวัสดุ สำเร็จรูป (Found object art)	สิ่งของใน สำนักงานตู้ล็อก เกอร์, แท่นวาง

	สิ่งของใน สำนักงาน	สิ่งของใน สำนักงาน		หนังสือพิมพ์, สาย รัด
Christo and Jeanne - Claude	สร้างความ เปลี่ยนแปลงของ วัตถุหรือ สภาพแวดล้อม ด้วยวิธีการคลุม	ใช้วิธีการห่อการ คลุมที่ดูอาจจะ เลวร้ายมาเปลี่ยน ให้ดูสวยงามตาม บริบทที่ศิลปิน เลือกนำเสนอ	ศิลปะกับพื้นที่ (Land art)	ผ้าขนาดใหญ่, เชือก, สายรัด, พื้นที่

ตารางที่ 2 ตารางสรุปการวิเคราะห์ศิลปะป็นศึกษา  
ที่มา ผู้วิจัย

สรุปการวิเคราะห์ศิลปะป็นศึกษา จากอิทธิพลผลงานศิลปะกรรม ในการสร้างสรรค์ผลงาน  
วิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลทั้งด้านแนวความคิดและรูปแบบผลงานศิลปะกรรม โดยศิลปินที่  
ข้าพเจ้าได้ศึกษา 3 ท่านได้แก่

Michael Johansson เพื่อศึกษารูปแบบการนำสิ่งของในชีวิตประจำวันการคัดสรรของ  
สิ่งของ ที่มีสีสันและลวดลายที่มีความเหมือนกัน วิธีการจัดแยกสิ่งของเหล่านั้นตามสี และนำวัตถุต่าง  
ๆ เหล่านี้มารวมกันให้กลายเป็นผลงานประติมากรรม ซึ่งเป็นเทคนิคที่สอดคล้องกับผลงานของ  
ข้าพเจ้าและสามารถนำไปปรับใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ได้เป็นอย่างดี

Vincent Ganivet เพื่อศึกษารูปแบบการที่ศิลปินสร้างสรรค์ศิลปะจากสิ่งของใน  
ชีวิตประจำวัน เช่น อิฐ คอนกรีต ตู้คอนเทนเนอร์ โดยการนำสิ่งของเหล่านี้มายึดติดกันให้เกิดเป็น  
ผลงานประติมากรรมหลากหลายรูปแบบ ซึ่งเป็นเทคนิคที่ข้าพเจ้าสามารถนำมาปรับใช้กับผลงาน  
วิทยานิพนธ์ได้ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของพ่อค้าแม่ค้าที่มีการใช้สายรัดของยึดรวมเอาไว้ด้วยกัน

Matias Faldbakken เพื่อศึกษาเทคนิคและวิธีการของศิลปิน โดยศิลปินเลือกใช้สิ่งของต่าง  
ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น ตู้ล็อคเกอร์ ชั้นวางหนังสือพิมพ์ นำมารัดด้วยสายรัดเข้าด้วยกันให้เกิด  
ร่องรอยยับ รอยพับที่เกิดจากการรัด เทคนิคดังกล่าวข้าพเจ้าจึงสนใจวิธีการนำเสนอของศิลปิน และ  
สามารถนำมาปรับใช้กับผลงานของข้าพเจ้าได้

Christo and Jeanne - Claude เพื่อศึกษารูปแบบเทคนิค และวิธีการของศิลปินโดยศิลปิน  
เลือกนำผ้ามาจัดการด้วยวิธีการธรรมดาอย่างการห่อ การคลุม แต่ศิลปินเลือกใช้วิธีการนำเสนอด้วย  
วิธีการแสดงออกที่มีความอลังการ เพื่อให้ผู้คนมีส่วนร่วมในการเห็นได้อย่างชัดเจนตรงไปตรงมา

เทคนิคดังกล่าวข้าพเจ้าจึงสนใจวิธีการนำเสนอของศิลปิน และสามารถนำมาปรับใช้กับผลงานของข้าพเจ้าได้

จากการศึกษาผลงานของศิลปิน ข้าพเจ้าพบเห็นประเด็น และแนวความคิดที่สำคัญต่อแนวทางการสร้างสรรค์ผลงานในโครงการวิทยานิพนธ์ คือ

1) แนวทางในประเด็นในการนำเสนอผลงาน ประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ ระหว่างพื้นที่ และวัตถุที่สามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน การสำรวจเพื่อหาประเด็นเกี่ยวกับสภาพบรรยากาศของหาบเร่ - แผงลอยบนพื้นที่ทางเท้า ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการสำรวจหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมต่าง ๆ บนพื้นที่ทางเท้าได้

2) แนวความคิด ซึ่งประกอบด้วยการเชื่อมโยงระหว่างตัวศิลปินกับสิ่งของที่สามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน การสร้างผลงานที่มีที่มำตั้งต้นมาจากอารมณ์และความรู้สึกของตัวศิลปินถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานประติมากรรม ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางในการสร้างผลงานที่ถ่ายทอดเรื่องราวระหว่างผู้คนที่มีการมีส่วนร่วมในการใช้พื้นที่ทางเท้าที่มีการค้าขายหาบเร่ - แผงลอย

3) รูปแบบ การนำเสนอผลงานวัสดุสำเร็จรูป (Found object art) และ ศิลปะการจัดวาง (Installation) สามารถนำมาเป็นกลยุทธ์ในการนำเสนอผลงานให้ผู้ชมสามารถรับรู้และเข้าใจบรรยากาศของความเป็นวิถีชีวิตบริเวณพื้นที่ทางเท้าที่มีการประกอบกิจการหาบเร่ - แผงลอย

4) วัสดุ ข้าพเจ้าได้วิเคราะห์ในเรื่องของการนำวัสดุที่ตัวศิลปินเลือกนำมาใช้ โดยค้นพบว่าศิลปินที่ข้าพเจ้านำมาเป็นกรณีศึกษานั้นได้เลือกใช้สิ่งของที่สามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับการที่ข้าพเจ้าได้สำรวจสิ่งของที่พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ - แผงลอยนำมาปรับประยุกต์ เพื่อเป็นการปรับตัวอยู่ในบริบทของพื้นที่ทางเท้าที่มีอยู่อย่างจำกัด

การศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ค้นพบ ข้าพเจ้าได้นำข้อมูลของสิ่งเหล่านี้เป็นแนวทางในการสำรวจ วิเคราะห์และสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรมในหัวข้อ นวัตกรรมริมฟุตบาท ที่นำเสนอการปรับประยุกต์ของวัสดุที่พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ - แผงลอย ที่ส่งผลต่อบรรยากาศของพื้นที่ทางเท้า สิ่งของที่ใช้ในการประกอบอาชีพของพ่อค้าหาบเร่ - แผงลอย การประยุกต์เครื่องมือทำมาหากินในพื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัด ไม่ว่าจะเป็นบนถนน ทางเท้า ตรอก ซอย ต่าง ๆ การดัดแปลงสิ่งของเหล่านี้จึงส่งผลให้เกิดสภาพแวดล้อมของพื้นที่ทางเท้าที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นไทย และการตระหนักถึงการในพื้นที่ทางเท้าที่โดนห้อมล้อมไปด้วยบริบทต่าง ๆ

### บทที่ 3

#### วิธีการดำเนินงานและขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ “นวัตกรรมริมฟุตบอล” ข้าพเจ้าได้ศึกษาเทคนิคและวิธีการในการประกอบการร้านค้าของพ่อค้าแม่ค้าบริเวณพื้นที่ทางเท้า หรือที่เรียกว่า “หาบเร่ - แผงลอย” ในการจัดเก็บหรือทางออกมาเป็นร้านค้า และ นำเสนอการประยุกต์ของสิ่งของจากการใช้งานเดิมให้เกิดวัตถุประสงค์ใหม่ โดยการนำเสนอผ่านผลงานศิลปะที่มีที่มาอ้างอิงมาจากบริบทจริง เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับเนื้อหาแนวความคิด และรูปแบบในการแสดงออกทางทัศนศิลป์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์นี้ ข้าพเจ้าได้วางแผนและเรียบเรียงขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อง่ายต่อการดำเนินงานโดยเริ่มต้นจากการศึกษาเนื้อหาตามแนวความคิด รวบรวมข้อมูล เทคนิควิธีการและรูปแบบของการสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาผลงานให้สมบูรณ์

ดังนั้นในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ข้าพเจ้าจึงนำการวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามสู่การพัฒนาผลงานในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์โดยมีขั้นตอนกระบวนการดังนี้

1. การประมวลผลความคิดจากข้อมูลภาคสนาม
2. การดำเนินงานสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์
  - 2.1 ขั้นตอนการทำภาพร่าง (Sketch)
  - 2.2 ขั้นตอนการทำแบบร่าง 3 มิติ (Model)
  - 2.3 ขั้นตอนการสร้างผลงานวิทยานิพนธ์
  - 2.4 ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์
  - 2.5 วิเคราะห์ผลงานเสร็จสมบูรณ์

### 3.1 ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1

#### 3.1.1 การประมวลความคิด : ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1

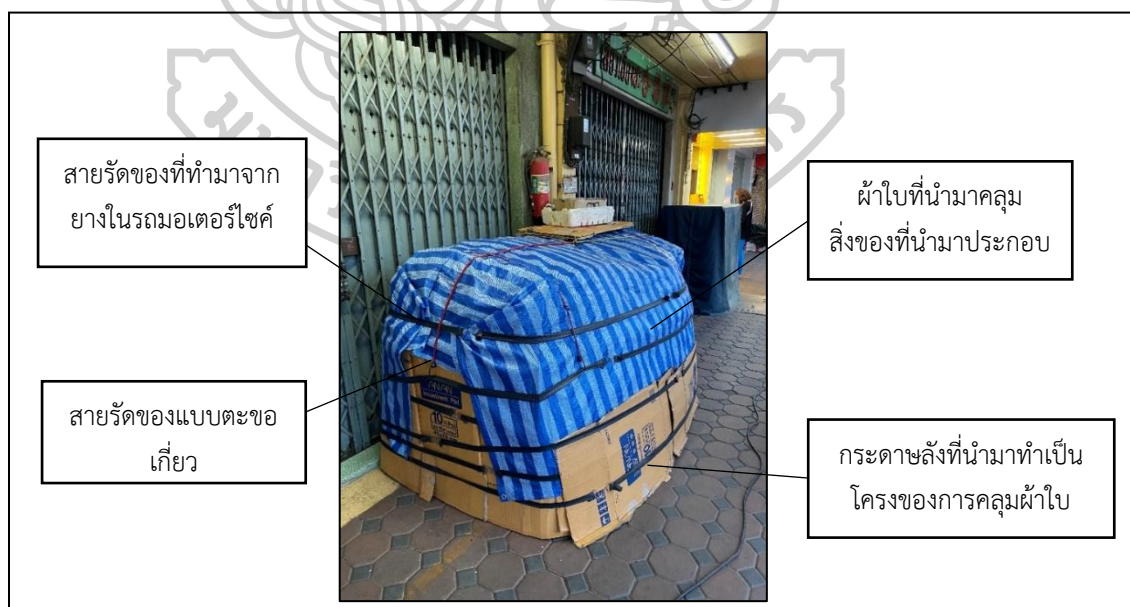
วิธีการดำเนินงานผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 ข้าพเจ้ากำหนดแนวทางสร้างสรรค์ของผลงานโดยมีประเด็นในการศึกษา “การปรับประยุกต์ของสิ่งของเครื่องใช้เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการประกอบอาชีพ” ข้าพเจ้ามีความสนใจในเทคนิค และวิธีการในการประกอบสร้าง และการจัดเก็บร้านค้าของพ่อค้าแม่ค้าบริเวณพื้นที่ทางเท้า การใช้สอยพื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้จึงเป็นที่มาในการปรับประยุกต์สิ่งของให้เกิดความสะดวกต่อการขนย้าย และรวดเร็วต่อการกางออกมาเป็นร้านค้า

##### 3.1.1.1 สื่อและรูปแบบในการนำเสนอที่เป็นไปได้ในผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1

ข้าพเจ้าได้ข้อมูลมาจากหลักการ และวิธีการของพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ - แผงลอยในการจัดเก็บร้านค้าของตนเอง การทับซ้อนของสิ่งของที่มีจำนวนมาก ๆ และใช้วิธีการการนำผ้าใบมาคลุมและใช้สายรัดยางยึดรัดของเพื่อเป็นการรวบรวมของเอาเข้าเอาไว้ในรถเข็นเพียงคันเดียว หรือหลบมุมเอาไว้ตามข้างทางเท้า การจัดสรรพื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดทำให้สะดวกต่อการขนย้าย และรวดเร็วในเวลาเดียวกัน ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงเป็นข้อมูลสำคัญต่อการสร้างสรรค์ผลงานในวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1 นี้

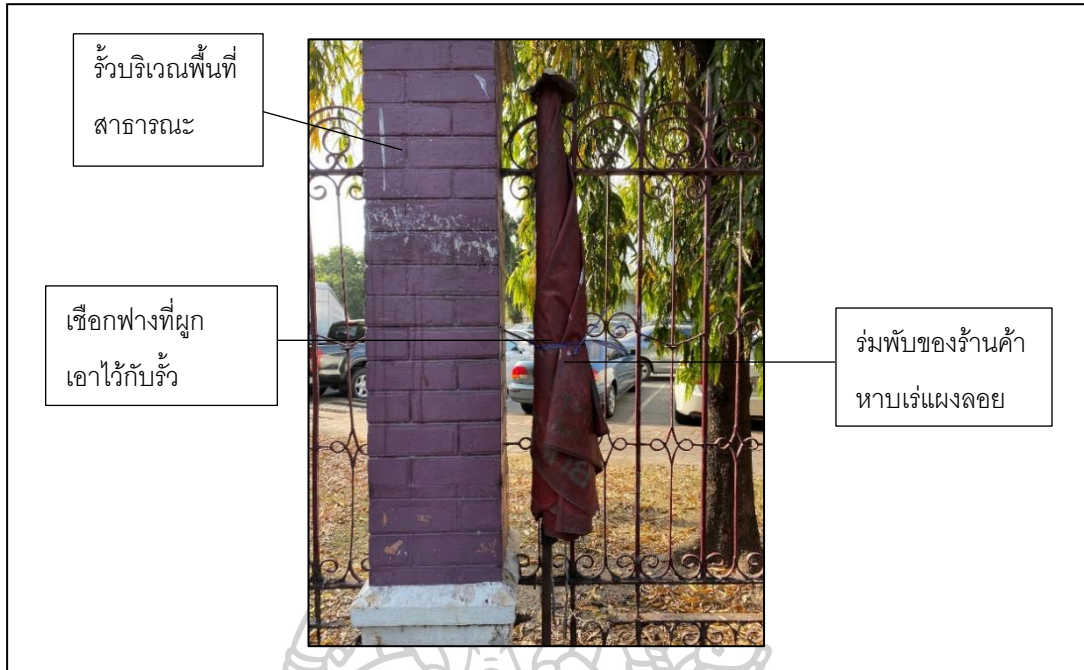
##### 3.1.1.2 วิเคราะห์สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้ : ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่

1



ภาพที่ 27 แสดงการวิเคราะห์สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้ : ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 1  
ที่มา ผู้วิจัย





ภาพที่ 28 วิเคราะห์สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1  
 ที่มา ผู้วิจัย



ภาพที่ 29 วิเคราะห์สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1  
 ที่มา ผู้วิจัย

### 3.1.2 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

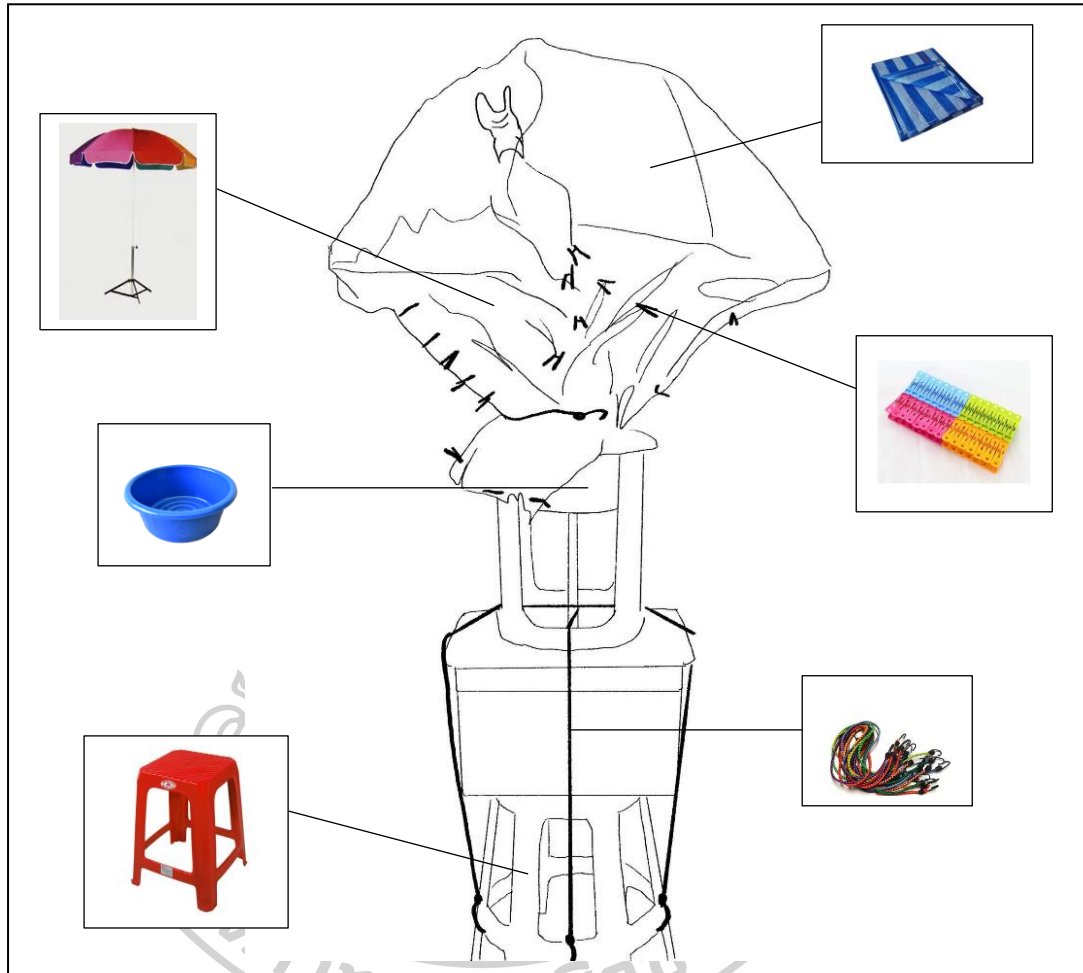


ภาพที่ 30 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1  
ที่มา ผู้วิจัย

ข้าพเจ้าเลือกใช้สื่อที่นำมาสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์เป็นพวกภาชนะพลาสติกหลากหลายรูปแบบโดยการอ้างอิงมาจากสิ่งของที่ใช้ในการประกอบอาชีพบริเวณพื้นที่ทางเท้า อันเนื่องมาจากด้วยตัววัสดุที่มีต้นทุนที่ต่ำเหมาะแก่การนำมาค้าขาย, ผ้าใบที่มีขนาดใหญ่สามารถจัดเก็บคลุมร้านค้าได้เมื่อถึงเวลาเก็บร้านหรือคนย้าย ส่วนของร่มผ้าใบที่มีความสะดวกในการกางออกมาเป็นร้านค้า และสายรัดของที่มีความเหนียว และคงทน ซึ่งในส่วนของทั้งหมดเหล่านี้มีที่มาจากสภาพแวดล้อม และบริบทจริงในการที่พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่เลือกใช้ในการประกอบอาชีพ

### 3.1.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

#### 3.1.3.1 ภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1



ภาพที่ 31 ภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ที่มา ผู้วิจัย

ภาพร่าง 2 มิติ เพื่อเป็นการหาความเป็นไปได้ในการสื่อสาร การร่างภาพจากการนำสิ่งของที่พ่อค้าแม่ค้า โดยการปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอในการจัดเก็บของร้านค้าในพื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดของพื้นที่ทางเท้า

## 3.1.3.2 ภาพร่าง 3 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1



ภาพที่ 32 ภาพร่าง 3 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์แบบที่ 2  
ที่มา ผู้วิจัย

การหาความเป็นไปได้ของผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 โดยการสร้างแบบจำลอง 3 มิติ เพื่อหาความเป็นได้ของรูปทรงของผลงาน การจัดวางด้วยวิธีการเทินกันของสิ่งของหลากหลายชนิด และ สีของตัววัสดุที่จะนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงาน

### 3.1.3.3 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1



ภาพที่ 33 ขั้นตอนการการสร้างสรรค์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

ที่มา ผู้วิจัย

ขั้นตอนการประกอบสร้างวัสดุ โดยการนำอุปกรณ์ที่สามารถพบเห็นได้ในการประกอบอาชีพของพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ - แผงลอย ด้วยวิธีการนำมาเทินกันเป็นแนวสูง



ภาพที่ 34 ผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1  
ที่มา ผู้วิจัย

### 3.2 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

#### 3.2.1 การประมวลความคิด : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

วิธีการดำเนินงานผลงานวิทยานิพนธ์ในชั้นที่ 2 ข้าพเจ้ากำหนดแนวทางสร้างสรรค์ของผลงานโดยมีประเด็นในการศึกษาในการขนย้ายสิ่งของที่ใช้ในการประกอบอาชีพบริเวณพื้นที่ทางเท้าของพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ - แผงลอยการนำเอาสิ่งของทั้งหมดมามัดรวมกันเอาไว้ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ให้อยู่ภายในรถเข็นเพียงคันเดียว ด้วยวิธีการนำสายรัดของมารัดกันให้เกิดความกระชับมากที่สุด ข้าพเจ้ามีความสนใจในเทคนิคและวิธีการของพ่อค้าแม่ค้าการตั้งเรียงกันของตัววัสดุที่อยู่บนรถเข็นที่ถูก

รวมกันเอาไว้ให้กลายเป็นหน่วยก้อนเดียว พร้อมทั้งจะย้ายสิ่งของได้ทุก ๆ เมื่อ และพร้อมที่จะขยายตัว กลายมาเป็นร้านค้าขนาดใหญ่ได้

### 3.2.1.1 สื่อและรูปแบบในการนำเสนอที่เป็นไปได้ในผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2

สื่อและรูปแบบในการนำเสนอที่เป็นไปได้ในผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 ข้าพเจ้าได้เลือกหลักการและวิธีการของพ่อค้าแม่ค้าในการรวบรวมสิ่งของที่เขาไว้ใช้ในการประกอบอาชีพมาใช้ นำเสนอในตัวผลงาน วิธีการตั้งรั้งของตัวสายรัดเพื่อเป็นการจัดเก็บสิ่งของเขาไว้อยู่บนรถเข็น โดยในตัวผลงานข้าพเจ้าเลือกใช้วิธีการทางศิลปะคือการเลือกนำสิ่งของที่มีสีที่คล้ายคลึงกันอาทิเช่น แก้วพลาสติก กะละมัง กระจาดใส่ของ ถังซักล้าง เป็นต้น หลักการวิธีการจากการนำสายรัดของมารัดของเอาไว้ด้วยกันเพื่อให้ง่ายต่อการขนย้ายและสะดวกสบายต่อการจัดเก็บภายในเวลาเดียวกัน จากการทราบถึงหลักการวิธีการดังกล่าวนี้จึงสามารถหยิบยกสื่อและรูปแบบมาสร้างเป็นผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2 นี้ได้

### 3.2.1.2 วิเคราะห์สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้



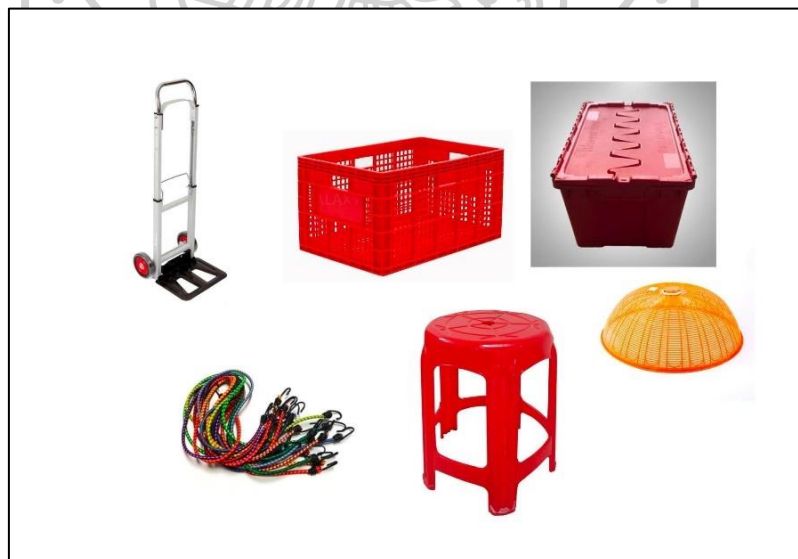
ภาพที่ 35 วิเคราะห์สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้ : ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 2

ที่มา ผู้วิจัย



ภาพที่ 36 วิเคราะห์สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2  
ที่มา ผู้วิจัย

### 3.2.2 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2



ภาพที่ 37 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2  
ที่มา ผู้วิจัย



สื่อที่ข้าพเจ้านำมาสร้างสรรค์ในผลงานชิ้นที่สองข้าพเจ้าคำนึงถึงสิ่งที่ติดมากับวัสดุการรวมกันของสิ่งของที่มีขนาดที่ต่างกันออกไปแต่มีสีที่มีความคล้ายคลึงกันโดยกำหนดแนวทางของผลงานจากการรวมสิ่งของหน่วยย่อยมาประกอบกันอยู่บนพื้นฐานของรถเข็นเพียงคันเดียว

### 3.2.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2

#### 3.2.3.1 ภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 2



ภาพที่ 38 ภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 2

ที่มา ผู้วิจัย

ภาพร่าง 2 มิติเพื่อเป็นการหาความเป็นไปได้ในการสื่อสาร การร่างภาพผลงานสร้างสรรค์จากการรวบรวมวัสดุสิ่งของในการประกอบอาชีพเอาไว้ในรถเข็นเพียงคันเดียว เพื่อจุดประสงค์ในการขนย้ายที่สะดวกและรวดเร็ว

### 3.2.3.2 ภาพร่าง 3 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2



ภาพที่ 39 ภาพร่าง 3 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์แบบที่ 2

ที่มา ผู้วิจัย

การหาความเป็นไปได้ของผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2 โดยการสร้างแบบจำลอง 3 มิติ เพื่อหาความเป็นไปได้ของการจัดวางวัสดุของรูปทรงของผลงาน

### 3.2.3.3 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2



ภาพที่ 40 ขั้นตอนการการสร้างสรรค์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

ที่มา ผู้วิจัย

ขั้นตอนการประกอบสร้างวัสดุโดยการเลือกสีของตัววัสดุที่มีความเหมือนกันที่มีหน้าที่การใช้งานที่แตกต่างกันออกไปนำมาประกอบรวมกันอยู่บนรถเข็นเพียงคันเดียว โดยการหิบบีมวีธีและหลักการและวิธีการของพ่อค้าแม่แม่ใช้คือการใส่สายรัดของรวบรวมสิ่งของทั้งหมดเข้าด้วยกัน



ภาพที่ 41 ผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

ที่มา ผู้วิจัย

### 3.3 ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3

#### 3.3.1 การประมวลความคิด : ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3

วิธีการดำเนินงานผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 ข้าพเจ้ากำหนดแนวทางของผลงานที่แตกต่างไปจากผลงานวิทยานิพนธ์ 2 ขั้นแรก ข้าพเจ้าได้กำหนดในผลงานขั้นนี้เพื่อถ่ายทอดถึงช่วงเวลาบรรยากาศในตอนกลางคืน โดยการอ้างอิงจากหลักการและวิธีการของพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ - แผงลอยในการแขวนโคมไฟเอาไว้ตามโครงของร้านค้า หรือ จะเป็นตัวร่วมพับ การแขวนโคมไฟตามร้านค้าของพ่อค้าแม่ค้ายังเป็นตัวช่วยในการช่วยให้อาหารที่พ่อค้าแม่ค้านำมาขายดูน่ารับประทานมากขึ้นอีกด้วย

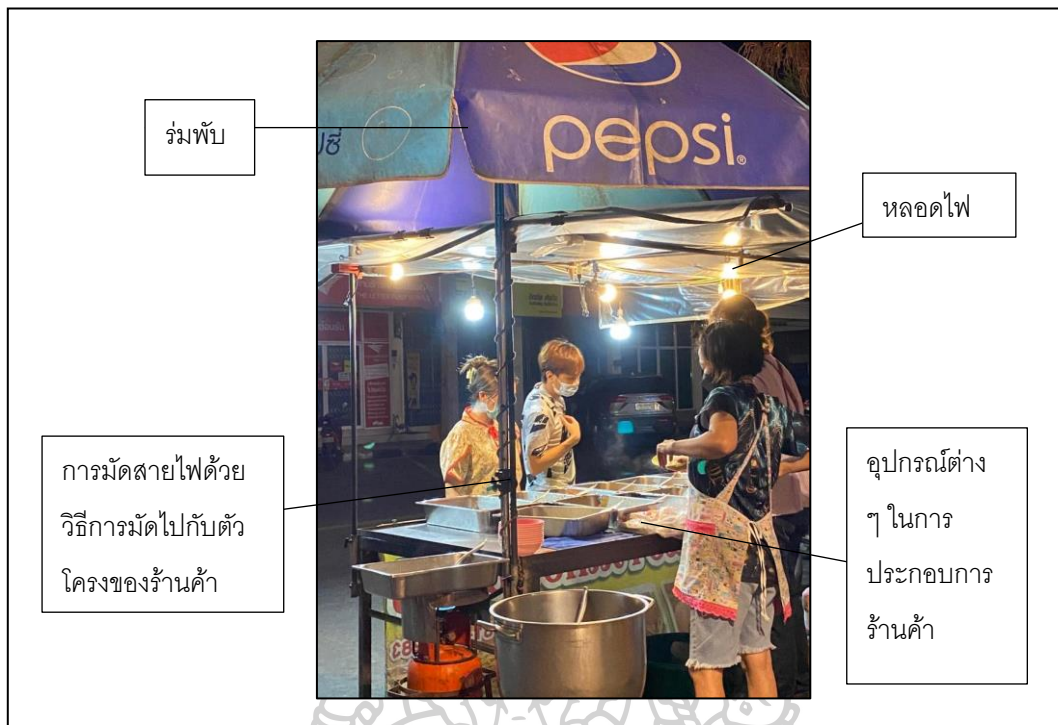
##### 3.3.1.1 สื่อและรูปแบบในการนำเสนอที่เป็นไปได้ในผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3

สื่อและรูปแบบในการนำเสนอที่เป็นไปได้ในผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 ข้าพเจ้าได้เลือกวิธีการแขวนโคมไฟของพ่อค้าแม่ค้านำมาเสนอโดยการคำนึงถึงตัววัสดุลักษณะที่เป็นโคมอาทิเช่น ฝาชี หวดนึ่งข้าวเหนียว ตะกร้าในลักษณะต่าง ๆ ด้วยคุณสมบัติของสี และลวดลายที่ติดมากับตัววัสดุ จึงเป็นเหตุผลหลักในการเลือกนำเอาวัสดุมาสร้างสรรค์ในผลงานขั้นนี้เพื่อให้เห็นบรรยากาศที่มีความหลากหลายซึ่งเกิดจากตัววัสดุในช่วงเวลากลางคืน



ภาพที่ 42 สิ่งประดิษฐ์แสงในช่วงเวลากลางคืน

ที่มา <https://shopee.co.th/LED-แบบชาร์จได้-หลอดไฟ-ไฟตลาดกลางคืน-สว่างสุด-ดับไฟฉุกเฉินในครัวเรือนมือถือแผงลอยกลางแจ้ง-ไฟไร้สายสำหรับแผงลอย>



ภาพที่ 43 การแขวนไฟตามโครงของร้านค้าในช่วงเวลากลางคืน  
ที่มา ผู้วิจัย

### 3.3.2 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

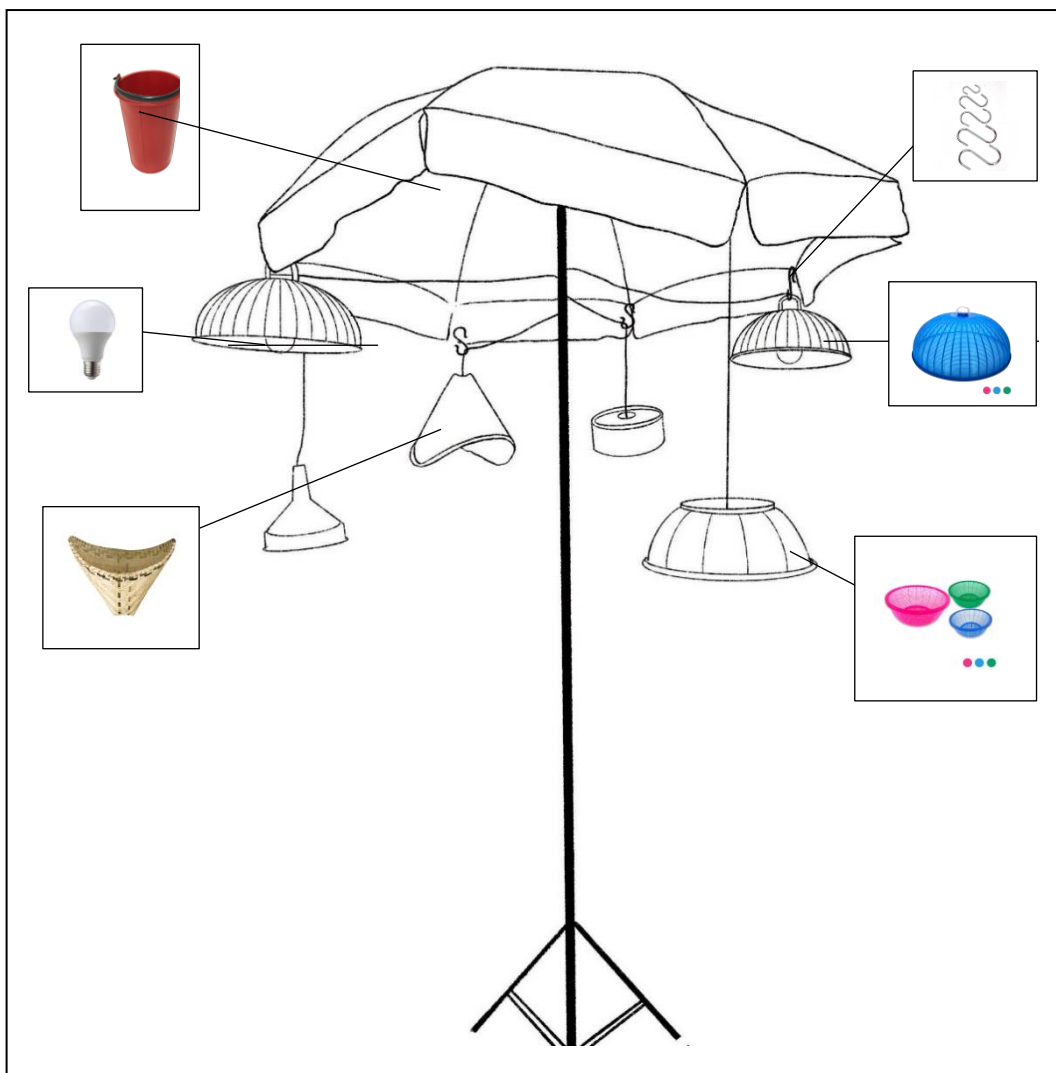


ภาพที่ 44 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3  
ที่มา ผู้วิจัย

สื่อที่ข้าพเจ้านำมาสร้างสรรค์ในผลงานชิ้นที่สามนี้ข้าพเจ้าคำนึงถึงสีที่ติดมากับวัสดุ และ ลวดลายบนตัววัตถุเป็นหลัก ข้าพเจ้าจึงเลือกนำวัสดุที่มีลักษณะที่เป็นโคมอาทิเช่น ฝาชีหลากหลายสี หวดนึ่งข้าวเหนียว กระจ่างต้นไม้ ด้วยวิธีการนำมาแขวนด้วยตะขอเกี่ยวตัว S โดยคำนึงถึงแกนหลัก ของตัวร่วมของร้านค้า

### 3.3.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3

#### 3.3.3.1 ภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3



ภาพที่ 45 ภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 3

ที่มา ผู้วิจัย

ภาพร่าง 2 มิติเพื่อเป็นการหาความเป็นไปได้ในการสื่อสารข้าพเจ้าได้คำนึงถึงวัสดุที่มีความ  
 โคมและเลือกวิธีการนำเสนอด้วยวิธีการนำมาแขวนเอาไว้ตามโครงข้างตัวร่มพับร้านค้า การร่างภาพ 2  
 มิติเพื่อหาความเป็นไปได้ของภาพรวมของผลงานการไล่ระดับความสูงต่ำที่ไม่เท่ากันของตัววัสดุที่เลือก  
 นำมาแขวนไว้เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศโดยรวมของรูปทรงของผลงาน

### 3.3.3.2 ภาพร่าง 3 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3



ภาพที่ 46 ภาพร่าง 3 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3  
 ที่มา ผู้วิจัย

การหาความเป็นไปได้ของผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 3 โดยการสร้างแบบจำลอง 3 มิติ เพื่อหา  
 ความเป็นไปได้ของการจัดวางวัสดุของรูปทรงของผลงาน

### 3.3.3.3 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3



ภาพที่ 47 ขั้นตอนการการสร้างสรรค์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ที่มา ผู้วิจัย

ขั้นตอนการต่อสายไฟเข้ากับตัววัสดุที่เลือกนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ การนำวัสดุสำเร็จรูปหลากหลายชนิด เข้าพ่วงได้คำนึงถึงสวดลายบนตัววัตถุ และสีที่ติดมากับภาชนะของวัสดุ





ภาพที่ 48 ผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3  
ที่มา ผู้วิจัย

### 3.4 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 - 5

#### 3.4.1 การประมวลความคิด : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 - 5

วิธีการดำเนินงานผลงานวิทยานิพนธ์ในชั้นที่ 4 และชั้นที่ 5 ข้าพเจ้าได้กำหนดแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานที่แตกต่างกันออกไปจากผลงานในสามชิ้นแรก ข้าพเจ้ากำหนดประเด็นในการสร้างสรรค์ คือ การดัดแปลงวัสดุสิ่งของที่พอค่าแม่ค่าใช้ในการประกอบอาชีพ หรือ จะเป็นวัสดุที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในชีวิตประจำวัน เพื่อใช้ในจุดประสงค์ของการหวงห้าม หรือ สร้างข้อจำกัด ข้อห้ามในการใช้พื้นที่ทางเท้า การดัดแปลงของสิ่งของดังกล่าวยังสามารถเปลี่ยนแปลงหน้าที่การใช้งานของตัววัสดุได้อีกด้วย

##### 3.4.1.1 สื่อและรูปแบบในการนำเสนอที่เป็นไปได้ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 - 5

สื่อและรูปแบบในการนำเสนอที่เป็นไปได้ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 และ ชั้นที่5 ข้าพเจ้าได้เลือกวิธีการดัดแปลงสิ่งของที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไป นำมาดัดแปลงเพื่อบ่งบอกถึงวัตถุประสงค์ข้อห้าม เช่น การนำท่อน้ำมาดัดแปลงเป็นแผงกันจราจร การนำกระถางต้นไม้มาเทปูนซีเมนต์ หรือ การสร้างข้อจำกัดของพื้นที่ด้วยการนำเก้าอี้มาวางไว้บนทางเท้าและริมฟุตบาท ด้วยวิธีการดังกล่าวเป็นหลักการและวิธีการที่ทำให้ฟังก์ชันหน้าที่การใช้งานของวัสดุเปลี่ยนแปลงไป จากรูปแบบและวิธีการดังกล่าวจึงเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในชั้นที่ 4 - 5



ภาพที่ 49 ภาพจำลองที่อธิบายถึงการนำเอาวัสดุมาวางตามทางเท้าที่ผิดกฎหมาย

ที่มา <https://www.ejan.co/general-news/hbbi6m9ntr>

3.4.1.2 วิเคราะห์จากสื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้ : ผลงานวิทยานิพนธ์  
 ชั้นที่ 4 - 5



ภาพที่ 50 ภาพการวิเคราะห์จากสื่อที่เป็นไปได้ในการนำเสนอในผลงานชั้นที่ 4  
 ที่มา ผู้วิจัย





ภาพที่ 51 ภาพการวิเคราะห์จากสื่อที่เป็นไปได้ในการนำเสนอในผลงานชิ้นที่ 4  
ที่มา ผู้วิจัย



ภาพที่ 52 ภาพการวิเคราะห์จากสื่อที่เป็นไปได้ในการนำเสนอในผลงานชิ้นที่ 5  
ที่มา ผู้วิจัย



ภาพที่ 53 ภาพการวิเคราะห์จากสื่อที่เป็นไปได้ในการนำเสนอในผลงานชิ้นที่ 5  
ที่มา ผู้วิจัย

### 3.4.2 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4 และ 5



ภาพที่ 54 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4 และ 5  
ที่มา ผู้วิจัย

สื่อที่ข้าพเจ้านำมาสร้างสรรค์ในผลงานชิ้นที่ 4 และ ชิ้นที่ 5 ข้าพเจ้าได้หยิบยืมมาจากการ เครื่องสิ่งของที่พ่อค้าแม่ค้าได้มีการดัดแปลงของวัสดุนำมาประดิษฐ์ให้เกิดเป็นสัญลักษณ์ทางจราจร และมีการใช้สีขาว - แดง ที่สามารถบ่งบอกได้ถึงข้อห้ามและข้อจำกัดของการนำสิ่งของมาวางไว้ เพื่อให้คนทั่วไปสามารถรับรู้ได้ถึงจุดประสงค์ของการนำสิ่งของมาวางไว้

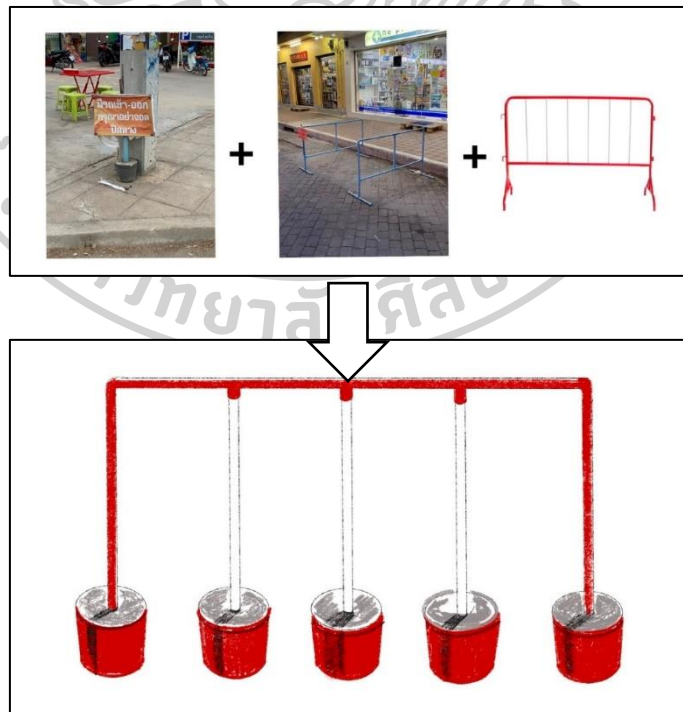
สิ่งของที่ข้าพเจ้านำมาสร้างสรรค์นั้นส่วนใหญ่จะสามารถเห็นได้ตามทั่วไปในชีวิตประจำวัน ของพื้นที่ทางเท้า เป็นวัสดุที่มีราคาถูก และมีน้ำหนักเบาโดยส่วนพ่อค้าแม่ค้าจะมีการเทปูนซีเมนต์ เอาไว้เพื่อสร้างน้ำหนักของวัตถุเพื่อให้เกิดความมั่นคงและแข็งแรงมากยิ่งขึ้น

### 3.4.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4 และชิ้นที่ 5

ข้าพเจ้าได้กำหนดแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานชิ้นที่ 4 และ ชิ้นที่ 5 ในทิศทางเดียวกัน คือการดัดแปลงสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดเป็นสัญลักษณ์ใหม่ขึ้นมาด้วยการจัดเรียงของ วัสดุ คุณสมบัติของสีที่ติดมากับตัววัสดุ รวมไปถึงวิธีการของพ่อค้าแม่ค้าในการปรับประยุกต์ของใช้ ต่าง ๆ เพื่อบ่งบอกถึงจุดประสงค์ในข้อห้ามและข้อจำกัดของพื้นที่

#### 3.4.3.1 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

ขั้นตอนการได้มาของภาพร่าง 2 มิติ ในผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4



ภาพที่ 55 ภาพขั้นตอนการสร้างภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 4

ที่มา ผู้วิจัย

3.4.3.2 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5  
ขั้นตอนการได้มาของภาพร่าง 2 มิติ ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5



ภาพที่ 56 ขั้นตอนการสร้างภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5  
ที่มา ผู้วิจัย



ภาพที่ 57 ภาพขั้นตอนการประกอบท่อ PVC เข้ากับกระถางต้นไม้ด้วยวิธีการเทปูนซีเมนต์เพื่อเพิ่มความมั่นคงและแข็งแรง  
ที่มา ผู้วิจัย



ภาพที่ 58 ผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 และชั้นที่ 5  
ที่มา ผู้วิจัย



### 3.5 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6

#### 3.5.1 การประมวลความคิด : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6

วิธีการดำเนินงานผลงานวิทยานิพนธ์ในชั้นที่ 6 ข้าพเจ้ากำหนดแนวทางของผลงานในการสร้างสรรค์ของผลงานที่ต่างไปจากผลงานใน 5 ชั้นแรกข้าพเจ้าได้คำนึงถึงในส่วนของพื้นที่ที่ถูกการนำเอาสิ่งของมาทำให้เกิดบริบทเปลี่ยนไปจากการนำสิ่งของมาวาง การขยายตัวของวัตถุ แสดงถึงเนื้อหาการขยายอาณาเขตของพื้นที่จากการนำเอาวัสดุที่เป็นแกลลอน ด้วยวิธีการสร้างความถี่ของตัววัสดุนำมาจัดวางซ้ำ ๆ เพื่อบ่งบอกถึงวัตถุประสงค์ของการหวงห้าม การทับซ้อนกันของตัววัสดุจึงเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้หน้าที่การใช้งานทางเท้าเปลี่ยนแปลง

##### 3.5.1.1 สื่อและรูปแบบในการนำเสนอที่เป็นไปได้ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6

สื่อและรูปแบบในการนำเสนอที่เป็นไปได้ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6 ข้าพเจ้าได้เลือกนำเอาหลักการของพ่อค้าแม่ค้า หรือ ผู้ที่ครอบครองพื้นที่บริเวณทางเท้าการเลือกนำเอาวัสดุที่เป็นแกลลอนใส่นำมาจัดวางกันเพื่อเป็นการขยายตัวของอาณาเขตจึงเกิดการทับซ้อนกันระหว่างสิ่งของกับพื้นที่สาธารณะ จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าสนใจในวิธีการและหลักการจึงต้องการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ผ่านรูปแบบ ประติมากรรมจัดวาง (Installation art)



ภาพที่ 59 ภาพการจำกัดพื้นที่ด้วยเสาจราจรเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้รถเข็นผู้พิการ

ที่มา <https://www.bltbangkok.com/bangkok-update/25800/>

จากภาพที่ข้าพเจ้าได้หยิบยกมาจะสามารถเห็นได้ว่าการวางเสาจราจรในการจำกัดพื้นที่ที่มีมาตรฐานจะมีการวางช่องไฟแต่ละเสาที่มีความเท่ากันเพื่อให้ผู้พิการสะดวกต่อการใช้รถเข็นบนทางเท้า



ภาพที่ 60 ภาพการกำหนดทิศทางจากภาพถ่ายภาคสนาม  
ที่มา ผู้วิจัย



ภาพที่ 61 ภาพการเว้นช่องไฟของตัววัสดุจากข้อมูลภาคสนาม  
ที่มา ผู้วิจัย

### 3.5.2 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6



ภาพที่ 62 สื่อที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6  
ที่มา ผู้วิจัย

สื่อที่ข้าพเจ้านำมาสร้างสรรค์ในผลงานชั้นที่ 6 ข้าพเจ้าเลือกนำวัสดุอย่างแกลลอนมาใช้  
สร้างสรรค์ผลงาน โดยหยิบยืมหลักการและวิธีการของพ่อค้าแม่ค้ามาใช้ในการนำเสนอ

### 3.5.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6

#### 3.5.3.1 ขั้นตอนการได้มาของภาพร่าง 2 มิติ ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6



ภาพที่ 63 ภาพการนำสื่อวัสดุสองความหมายนำมาเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ผลงาน  
ที่มา ผู้วิจัย

## 3.5.3.2 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 6



ภาพที่ 64 ภาพจำลองหาความเป็นไปได้ของการจัดวางวัสดุในผลงานขั้นที่ 6  
ที่มา ผู้วิจัย

การจำลองหาความเป็นไปได้ของการจัดวางวัสดุที่เป็นเกลลอนการกำหนดจุดแกนกลางและมีการแผ่ขยายออกมาโดยการเว้นช่องไฟที่มีระยะเท่ากัน การนำตัววัสดุมาวางซ้ำ ๆ กันไปมาเพื่อกำหนดพื้นที่ว่างที่ถูุกกำหนดโดยตัววัสดุ



ภาพที่ 65 ภาพการนำผลงานชิ้นที่ 6 นำมาจัดวางบนพื้นที่บริบทจริง  
ที่มา ผู้วิจัย



ภาพที่ 66 ผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6  
ที่มา ผู้วิจัย

### 3.6 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7

#### 3.6.1 การประมวลความคิด : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7

วิธีการดำเนินงานผลงานวิทยานิพนธ์ในชั้นที่ 7 ข้าพเจ้ากำหนดแนวทางเนื้อหาของผลงานเป็นการแสดงถึงความรู้สึกของวัสดุที่มีสัณฐานที่ไม่มั่นคงของตัวถังที่นำมาวางในลักษณะแนวนอนนำมาติดตั้งเข้ากับวัสดุที่ต้องใช้ความมั่นคงของการประกอบสร้าง จำพวกโต๊ะ เก้าอี้ กาน้ำ พวงใส่เครื่องปรุง แสดงออกผ่านการนำของที่ไม่มั่นคงมาทำให้เกิดความมั่นคง ให้ความรู้สึกที่ขัดแย้งของฟังก์ชันการใช้งาน แสดงออกถึงของพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันผ่านการแสดงออกด้วยตัววัสดุ ด้วยลักษณะของสัณฐานของวัตถุที่มีความต่างก็นำมาจัดวางให้เกิดความคงที่

#### 3.6.2 สื่อและรูปแบบในการนำเสนอที่เป็นไปได้ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7

สื่อและรูปแบบในการนำเสนอที่เป็นไปได้ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6 ข้าพเจ้าได้เลือกนำเอาสิ่งของที่ใช้ในการประกอบกร้านค้าของพ่อค้าแม่ค้าโดยกำหนดโครงหลักของผลงานเป็นตัวถังที่นำมาวางในลักษณะแนวนอน และ นำเอาสิ่งของต่าง ๆ มาประกอบเข้าด้วยกันด้วยวิธีการทางประติมากรรมรูปแบบวัสดุสำเร็จรูป (Found object art) โดยใช้ภาษาทางประติมากรรมการทับซ้อนเข้าด้วยกัน Overlapping Form มานำเสนอในผลงานชิ้นนี้

##### 3.6.2.1 สื่อและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นไปได้ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7



ภาพที่ 67 ภาพการจัดวางสิ่งของที่มีลักษณะที่ต่างก็นำมาวางไว้อยู่บนรถเข็นที่ลักษณะสัณฐานที่ไม่มั่นคง  
ที่มา ผู้วิจัย

### 3.6.2.2 สื่อนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7



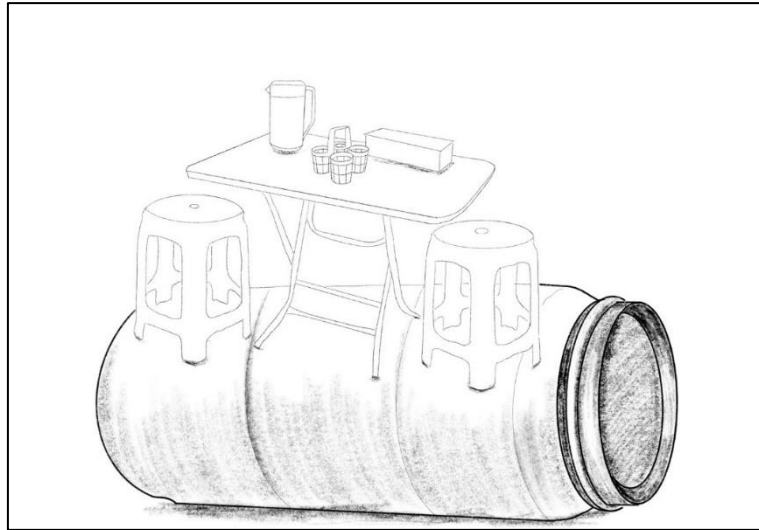
ภาพที่ 68 สื่อนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7  
ที่มา ผู้วิจัย

### 3.6.3 การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7

#### 3.6.3.1 ขั้นตอนการได้มาของภาพร่าง 2 มิติ ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6



ภาพที่ 69 การกำหนดเส้นของภาพรวมของผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7  
ที่มา ผู้วิจัย



ภาพที่ 70 ภาพร่าง 2 มิติ ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 7  
 ที่มา ผู้วิจัย

ภาพร่าง 2 มิติเพื่อเป็นการหาความเป็นไปได้ในการสื่อสาร การร่างภาพผลงานสร้างสรรค์ โดยการกำหนดสัณฐานของวัสดุที่เป็นตัวถังนำมาจัดวางในลักษณะแนวนอนเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่มั่นคงที่ของตัววัสดุ และนำสิ่งของที่จำเป็นต่อความมั่นคงของพื้นที่จำพวกโต๊ะ เก้าอี้ และสิ่งของต่าง ๆ ในการประกอบร้านค้าให้ความรู้สึกถึงความขัดแย้งของฟังก์ชันหน้าที่การใช้งาน







ภาพที่ 71 ผลงานสร้างสรรค์ที่เสร็จสมบูรณ์ : ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7  
ที่มา ผู้วิจัย

## บทที่ 4 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ผลงานนิทรรศน์ ในส่วนของผลงานนิทรรศน์ข้าพเจ้าได้กำหนดแนวทางในการสร้างสรรค์ โดยการแบ่งเป็นผลงานทั้งหมด จำนวน 7 ชิ้น ซึ่งมีประเด็นที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละผลงาน ข้าพเจ้าจึงอธิบายรายการวิเคราะห์สร้างสรรค์โดยรวมดังนี้

### 4.1 ผลงานนิทรรศน์ชิ้นที่ 1



ภาพที่ 72 ภาพผลงานนิทรรศน์ชิ้นที่ 1  
ชื่อผลงาน      เก็บก่อนเดี๋ยวค่อยย้าย  
ขนาด              แปรผันตามพื้นที่  
เทคนิค            ประกอบวัสดุและจัดวาง  
ปีที่สร้าง          2021



ภาพที่ 73 ภาพรายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน      เก็บก่อนเดี๋ยวก้อยย้าย  
ขนาด              แปรผันตามพื้นที่  
เทคนิค            ประกอบวัสดุและจัดวาง  
ปีที่สร้าง         2021

#### 4.1.1 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

##### 4.1.1.1 วิเคราะห์กายภาพ (Formal Analysis)

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “เก็บก่อนเดี๋ยวก้อยย้าย” มีกายภาพดังนี้  
สื่อที่นำมาใช้ในผลงาน แก้วพลาสติกสีแดงจำนวน 2 ตัว กล่องพลาสติกใส่ของสีน้ำ  
เงิน สายรัดแบบตะขอเกี่ยวที่มีความยืดหยุ่นสูง กะละมังซักล้างจำนวน 1 ใบ รมพ์บ้านค้ำที่เป็น  
แกนกลางของผลงาน ผ้าใบพลาสติก ตัวหนีบผ้าจำนวนหลายตัว และ ที่หนีบผ้าขนาดใหญ่ 2 ตัว

ภาษาทางทัศนศิลป์ในผลงานวิทยานิพนธ์ประกอบไปด้วย สี ที่ติดมาจากคุณสมบัติ  
ของวัตถุความหลากหลายของสี พื้นผิว วัสดุที่เลือกนำมาใช้ในผลงานจะเป็นจำพวกพลาสติกที่มีความ  
มันวาว การซ้ำ เห็นได้จากการนำที่หนีบผ้ามาหนีบตรงส่วนบนของผลงานจึงสามารถเห็นรูปร่างของ  
ความเป็นรุ่มได้อย่างชัดเจน

หลักการทางประติมากรรมของผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 การนำเสนอผลงานผ่าน วัสดุสำเร็จรูป (Found object art) โดยการนำวัสดุหลากหลายชนิดมาเพิกนกันเป็นลักษณะแนวตั้ง ด้วยภาษาทางประติมากรรมรูปทรงที่ซ้อนทับเข้าด้วยกัน (Overlapping Form)

ภาพรวมองค์ประกอบของผลงานชิ้นนี้มีลักษณะเป็นแนวตั้งจัดวางบนพื้นโดยสร้าง กำหนดขอบเขตของตัวชิ้นงานอยู่บนเก้าอี้พลาสติกด้านล่างแล้วค่อย ๆ แพร่ขยายรูปทรงข้างบนใน ลักษณะที่ดูเหมือนเห็ด

#### 4.1.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท (Content Analysis)

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “เก็บก่อนเด็ยวค่อยย้าย” มีเนื้อหาเกี่ยวกับการ จัดเก็บของร้านค้าให้อยู่ภายในบริเวณพื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดในบริบทนี้เป็นพื้นที่ทางเท้าวิธีการที่ พ่อค้าแม่ค้าเลือกนำมาใช้ในการจัดเก็บร้านค้าส่วนใหญ่จะเป็นการนำเอาของมาวางเพิกนกันของสิ่งของ ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้วิธีการดังกล่าวจึงส่งผลกระทบต่อบรรยากาศของสภาพแวดล้อมของพื้นที่ทางเท้า ให้ผู้คนเกิดความสงสัยต่อการกระทำของพ่อค้าแม่ค้าการเลือกที่จะรวบรวมสิ่งของของตนเองให้ได้ มากที่สุดจึงเกิดเป็นนวัตกรรมต่าง ๆ ที่แล้วแต่ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง

ผลงานประติมากรรมชิ้นนี้จึงเป็นเหมือนเครื่องสะท้อนความคิดที่มีอยู่อย่าง หลากหลายของพ่อค้าแม่ค้า โดยนำเสนอผ่านผลงานประติมากรรมที่มีความหลากหลายของสีเพื่อให้ เห็นถึงความหลากหลายของบรรยากาศของพื้นที่ทางเท้า

#### 4.1.1.3 ผลงานให้ผลทางด้านความรู้สึก

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “เก็บก่อนเด็ยวค่อยย้าย” แสดงออกถึงข้อจำกัด ของการใช้พื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัดของพื้นที่ทางเท้า การใช้สอยพื้นที่ให้คุ้มทุกตารางนิ้วจึงเป็นเหตุผลใน การปรับยุคการจ้ดเก็บร้านค้าในลักษณะต่าง ๆ จึงส่งผลต่อด้านอารมณ์ที่ประหลาดใจของสิ่งที เกิดขึ้นบนพื้นที่แห่งนี้ และ ส่งผลต่อจิตใจต่อผู้คนที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์นี้ไม่ว่าจะเป็นการที่ ต้องหลบหลีกสิ่งกีดขวางจากร้านค้าของพ่อค้าแม่ค้า

#### 4.1.1.4 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 1

##### ตารางสรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 1

วัสดุทาง กายภาพ	ภาษาทางศิลปะ	กลยุทธ์
เก้าอี้พลาสติก	สีของตัววัสดุ, น้ำหนักพื้นผิว	การนำเสนอวิธีการจัดเก็บ ของร้านค้าของพ่อค้าแม่ค้า หาบเร่ - แผงลอย

กะละมังซักล้าง	สีของตัววัสดุ, น้ำหนักพื้นผิว	การใช้คุณสมบัติของสี มาแนะนำจนถึงสภาพแวดล้อมของพื้นที่ทางเท้า
ที่หนีบผ้า	สีของตัววัสดุ, การทำซ้ำ จำนวน	การใช้จำนวนของที่หนีบผ้า เพื่อเป็นการย้ำถึงการจับจองพื้นที่ที่มีการทำซ้ำกันเป็นจำนวนมาก
ร่มพับ	รูปทรงที่มีพื้นฐานเป็นแนวตั้ง	การกำหนดเส้นแกนกลางของผลงานด้วยตัวร่มพับที่ใช้ในการค้าขาย
กล่องพลาสติก	สีของตัววัสดุ, น้ำหนักพื้นผิว	การทับซ้อนของวัสดุที่มีขนาดแตกต่างกันออกไป
ผ้าใบคลุมของ	น้ำหนักพื้นผิว, สีของวัตถุ	การคลุมเพื่อปกปิดสิ่งของภายในแต่สามารถเห็นรูปทรงโดยรวมได้จากภายนอก
สายรัดของ	แรงตึง	การรวบรวมสิ่งของทั้งหมดเข้าไว้ด้วยกันด้วยสายรัดของที่มีความแข็งแรงและยืดหยุ่น

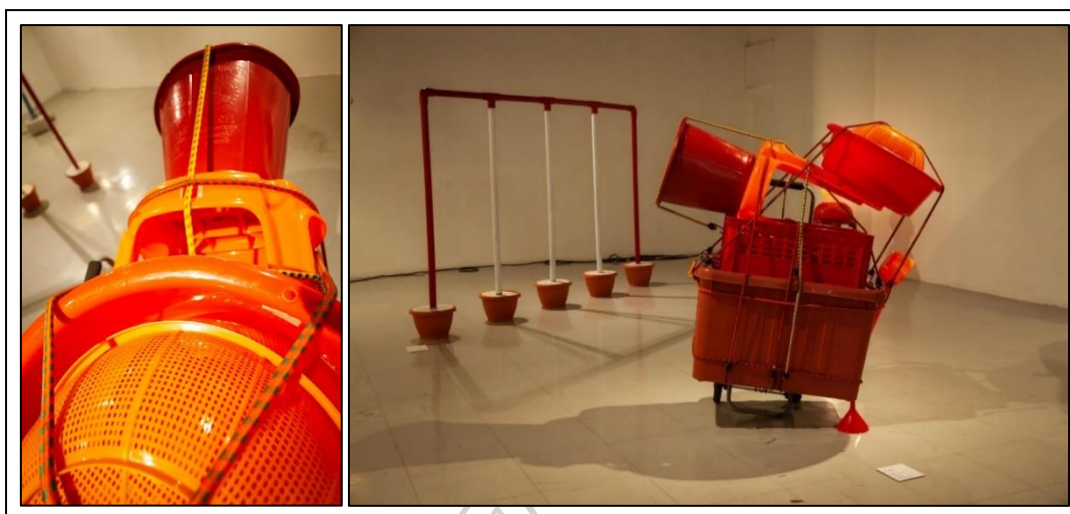
ตารางที่ 3 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 1

ที่มา ผู้วิจัย

## 4.2 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2



ภาพที่ 74 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2  
ชื่อผลงาน      พร้อมที่จะย้าย  
ขนาด              แปรผันตามพื้นที่  
เทคนิค            ประกอบวัสดุและจัดวาง  
ปีที่สร้าง          2021



ภาพที่ 75 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน     พร้อมที่จะย้าย  
ขนาด             แปรผันตามพื้นที่  
เทคนิค           ประกอบวัสดุและจัดวาง  
ปีที่สร้าง         2021

#### 4.2.1 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

##### 4.2.1.1 วิเคราะห์กายภาพ (Formal Analysis)

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “พร้อมที่จะย้าย” มีกายภาพดังนี้ สื่อที่นำมาใช้ในผลงานประกอบไปด้วย รถเข็นของขนาดเล็ก กล่องล้างพลาสติก แก้วพลาสติกสีส้ม ถังน้ำ กะละมัง ชักล้าง ชันตักน้ำ กรวยเทน้ำ กระจาด สายรัดของ เป็นต้น ข้าพเจ้าเลือกใช้วัสดุที่ใช้ประกอบการร้านค้าที่ต่างกันออกไปโดยคำนึงถึงคุณสมบัติของสีที่ติดมากับตัววัสดุที่มีความเหมือนกันโดยเลือกใช้สีแดงและสีส้มเพื่อให้ภาพรวมของผลงานมีลักษณะในทิศทางเดียวกัน

ภาษาทางทัศนศิลป์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 นี้ประกอบไปด้วย ขนาดของสิ่งของที่มีความแตกต่างกัน สีของวัตถุที่ติดมากับตัววัสดุภาชนะพลาสติก พื้นผิวของวัสดุที่มีความมันวาวและมีความต้าน แรงตึงจากการใช้สายรัดสิ่งของรวบรวมสิ่งของไว้ด้วยกัน

หลักการทางประติมากรรมของผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 การนำเสนอผลงานผ่านวัสดุสำเร็จรูป (Found object art) ด้วยวิธีการนำสิ่งของที่มีขนาดแตกต่างกันวางกันเป็นลักษณะแนวตั้งด้วยภาษาทางประติมากรรมรูปทรงที่ซ้อนทับเข้าด้วยกัน (Overlapping Form) และใช้หลักการของแรงตึง (Tension) จากสายรัดของเป็นการรั้งตัวสิ่งของเข้าไว้ด้วยกัน

ภาพรวมองค์ประกอบของผลงานชิ้นนี้มีลักษณะเป็นแนวตั้งและมีการแผ่ขยายของรูปทรงในทางซ้ายและขวาของผลงานข้าพเจ้ากำหนดขอบเขตภาพรวมของรูปทรงทั้งหมดอยู่บนรถเข็น ทำให้ลักษณะโดยรวมของผลงานมีลักษณะที่เป็นก้อนซึ่งเกิดจากการนำสิ่งของมารวมกันเอาไว้

#### 4.2.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท (Content Analysis)

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “พร้อมที่จะย้าย” มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดเก็บสิ่งของทั้งหมดที่ใช้ในการประกอบกร้านค้าเอาไว้บนรถเข็นเพียงคันเดียวเพื่อให้ง่ายและสะดวกรวดเร็วต่อการขนย้ายอันเนื่องจากพื้นที่ทางเท้ามีลักษณะที่เป็นพื้นที่ชั่วคราวในการใช้สอยพื้นที่ การปรับประยุกต์สิ่งของและวิธีการจัดเก็บร้านค้าจึงควรต้องมีความมั่นคง สะดวก และรวดเร็วในเวลาเดียวกัน ด้วยหลักการและวิธีการดังกล่าวนี้จึงส่งผลกระทบต่อบรรยากาศสภาพแวดล้อมโดยรวมของพื้นที่ทางเท้า การทับซ้อนไปด้วยสิ่งของและบริบทของรถเข็นในลักษณะต่าง ๆ

ผลงานประติมากรรมชิ้นนี้จึงเป็นเหมือนเครื่องมือสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ของเหล่าพ่อค้าแม่ค้าในการปรับประยุกต์ของสิ่งของเครื่องใช้เพื่อเอื้ออำนวยต่อการขนย้ายการจัดการกับวัสดุนั้นยังสามารถบ่งบอกได้ถึงองค์ความรู้จากพ่อค้าแม่ค้าที่ได้มีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบรรยากาศของพื้นที่ทางเท้า

#### 4.2.1.3 ผลงานให้ผลทางด้านความรู้สึก

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “พร้อมที่จะย้าย” แสดงออกถึงการทับซ้อนกันของวัสดุที่อยู่บนพื้นที่ของรถเข็นการจัดวางสิ่งของในทิศทางต่าง ๆ ส่งผลต่อผู้ที่พบเห็นให้เกิดความประหลาดใจบนพื้นที่ของทางเท้า และ ส่งผลต่ออารมณ์ของผู้ใช้งานที่มีส่วนการใช้พื้นที่ตรงนี้

#### 4.2.1.4 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 2

#### ตารางสรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 2

วัสดุทางกายภาพ	ภาษาทางศิลปะ	กลยุทธ์
รถเข็น	สีของตัววัสดุ, น้ำหนักพื้นผิว	การกำหนดเส้นแกนกลางและองค์ประกอบรวมของผลงานด้วยตัวรถเข็นที่ใช้ในการค้าขาย



กะละมังซักล้าง	สีของตัววัสดุ, น้ำหนักพื้นผิว	การใช้คุณสมบัติของสีมานำเสนอถึงบรรยากาศสภาพแวดล้อมของพื้นที่ทางเท้า
เก้าอี้พลาสติก	สีของตัววัสดุ, น้ำหนักพื้นผิว	การนำสีของมาทับซ้อนกันของวัสดุที่มีขนาดหลากหลาย
กรวยใส่น้ำ	สีของตัววัสดุ, น้ำหนักพื้นผิว	การใส่วัสดุอย่างกรวยใส่น้ำนำมาเป็นขาตั้งของผลงาน
กล่องพลาสติก	สีของตัววัสดุ, น้ำหนักพื้นผิว	การทับซ้อนของวัสดุที่มีขนาดแตกต่างกันออกไป
กระดาษใส่ของ	น้ำหนักพื้นผิว, สีของวัตถุ	การกำหนดจุดสูงสุดของผลงานโดยการกำหนดเส้นจากสายรัดของ
สายรัดของ	แรงตึง	การรวบรวมสิ่งของทั้งหมดเข้าไว้ด้วยกันด้วยสายรัดของที่มีความแข็งแรงและยืดหยุ่น

ตารางที่ 4 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 2  
ที่มา ผู้วิจัย

### 4.3 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3



ภาพที่ 76 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน ย้ายตอนกลางคืน

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค ประกอบวัสดุ, จัดวาง และประกอบไฟ

ปีที่สร้าง 2022



ภาพที่ 77 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน ย้ายตอนกลางคืน

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค ประกอบวัสดุ, จัดวาง และประกอบไฟ

ปีที่สร้าง 2022

### 4.3.1 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3

#### 4.3.1.1 วิเคราะห์กายภาพ (Formal Analysis)

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “ย้ายตอนกลางคืน” มีกายภาพดังนี้ สื่อที่นำมาใช้ในผลงานประกอบไปด้วย รมพ์บ้านค้ำที่มีหลากหลายสี ฝาซีปประกอบไปด้วยสีชมพู สีฟ้า และสีเขียว หวดนึ่งข้าวเหนียวที่ทำมาจากกาน้ำไม้ไผ่สานเข้าด้วยกัน หลอดไฟแสง Warm light ตะขอเกี่ยวพลาสติกรูปทรงตัว S ฐานของผลงานเป็นแกลลอนที่มีการเทปูนซีเมนต์เพื่อเพิ่มน้ำหนักให้แข็งแรงและมั่นคงยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าได้เลือกนำสิ่งของที่มีความหลากหลายของสีเพื่อให้สอดคล้องกับสีของร่มผ้าใบที่เป็นองค์ประกอบหลักของผลงานชิ้นนี้

ภาษาทางทัศนศิลป์ในผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 นี้ประกอบไปด้วย สีสีที่มีความหลากหลายของวัสดุ ลวดลายของวัสดุ แสงไฟ การจัดวางสิ่งของด้วยวิธีการแขวนที่มีระยะสูงต่ำที่ไม่เท่ากัน แสงเงาตกกระทบที่เกิดจากแสงไฟที่ส่องไปที่ตัววัสดุ การจัดเก็บสายไฟของผลงานให้อยู่ภายในโครงสร้างหลักอย่างชัดของร่มพับ

หลักการทางประติมากรรมของผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 3 การนำเสนอผลงานผ่านวัสดุสำเร็จรูป (Found object art) ด้วยวิธีการนำมาแขวนอยู่ตามโครงของร่มผ้าใบโดยใช้ภาษาทางประติมากรรมแบบประติมากรรมจลนพลวัติ (Mobile Sculpture) ด้วยวิธีการประกอบวัสดุห้อยลงมาจากเส้นโครงสร้างของร่มพับการสร้างความสะดวกระหว่างสิ่งของด้วยวัสดุที่มีขนาดที่ใกล้เคียงกัน

ภาพรวมองค์ประกอบของผลงานชิ้นนี้มีลักษณะเป็นแนวตั้งมีฐานเป็นแนวตรงและมีการแผ่ขยายของตามเส้นโครงของร่มผ้าใบ บรรยากาศโดยรวมของผลงานจะสามารถเห็นได้ถึงแสงเงาที่ตกกระทบกันไปมา และแสงเงาที่เกิดจากไฟที่ส่องแสงผ่านลวดลายของวัตถุ

#### 4.3.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท (Content Analysis)

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “ย้ายตอนกลางคืน” มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดัดแปลงสิ่งของภาชนะที่นำมาทำเป็นโคมไฟในช่วงเวลากลางคืน ข้าพเจ้าได้นำภาชนะที่มีความหลากหลายของและนำแสงไฟมาติดตั้งให้เกิดเป็นเงาสะท้อนของลวดลายบนวัตถุของภาชนะพลาสติกหลากหลายชนิด เพื่อแสดงออกถึงบรรยากาศสภาพแวดล้อมโดยรอบในช่วงเวลากลางคืน การเลือกนำวัสดุที่มีความหลากหลายของสีแสดงถึงบรรยากาศที่มีหลากหลายบริบททับซ้อนกันบนพื้นที่ทางเท้าตรงนี้ ความหลากหลายของสีในตัวผลงานยังเป็นตัวช่วยส่งเสริมให้ผู้คนที่เกิดความสนใจต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมของการใช้งานบนพื้นที่ทางเท้าอีกด้วย

ผลงานประติมากรรมจากวัสดุสำเร็จรูปชิ้นนี้จึงเป็นเหมือนเครื่องมือสะท้อนของความหลากหลายทางบรรยากาศที่เกิดขึ้นบนพื้นที่ทางเท้า แสงเงาที่ตกกระทบกันของพื้นหลังผลงานยังสามารถบอกถึงสภาพแวดล้อมที่มีความหลากหลายหลายซ้อนทับกับบริบทรอบข้างอีกด้วย

## 4.3.1.3 ผลงานให้ผลทางด้านความรู้สึก

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “ย้ายตอนกลางคืน” แสดงถึงการนำสิ่งของที่มีการการดัดแปลงหน้าที่ฟังก์ชันที่แตกต่างไปจากเดิม การเลือกใช้วัสดุสิ่งของที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในชีวิตประจำวันมาดัดแปลงให้กลายเป็นคอมโพสิทสร้างความปลอดภัยต่อผู้ชมที่ได้เห็นผลงาน การสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้กับตัววัสดุที่เลือกนำมาสร้างสรรค์ ส่งผลต่อการรับรู้ความเข้าใจใหม่ของผู้ชมได้

## 4.3.1.4 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 3

## ตารางสรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 3

วัสดุทางกายภาพ	ภาษาทางศิลปะ	กลยุทธ์
ร่มพับ	สีของตัววัสดุ, รูปทรงที่เป็นฐานมีการแผ่ขยายตรงส่วนยอด	การนำเสนอวิธีการจัดเก็บของร้านค้าของพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ - แผงลอยให้อยู่ภายในรถเข็นเพียงคันเดียว
ผ้าซี	สีของตัววัสดุ, ลวดลายที่มีลักษณะเป็นซี่	การใช้คุณสมบัติของสีมานำเสนอถึงบรรยากาศสภาพแวดล้อมของพื้นที่ทางเท้า
หลอดไฟ	สีของตัววัสดุ, แสงเงาที่เกิดจากการตกกระทบของไฟ	การนำคุณสมบัติของแสงเงาที่ทำให้เห็นถึงบรรยากาศที่ทับซ้อนกับรอบ ๆ พื้นที่ทางเท้า
ตะกร้า	สีของตัววัสดุ, ลวดลายบนตัววัสดุ	ลวดลายของตัววัสดุที่เกิดเป็นแสงเงาจากการส่องแสงของไฟ
หวดนั่งข้าวเหนียว	รูปทรงของวัสดุที่เกิดจากการผสมเข้าด้วยกัน	วัสดุพื้นบ้านที่สามารถพูดถึงภูมิปัญญาการค้าขายได้

ฐานแกลลอน	น้ำหนักของวัตถุ, ที่มีลักษณะพื้นฐานเป็นแนวนอน	การสร้างน้ำหนักของฐานของผลงานเพื่อสร้างความมั่นคงโดยรวมของผลงาน
-----------	---	---

ตารางที่ 5 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 3  
ที่มา ผู้วิจัย

#### 4.4 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4



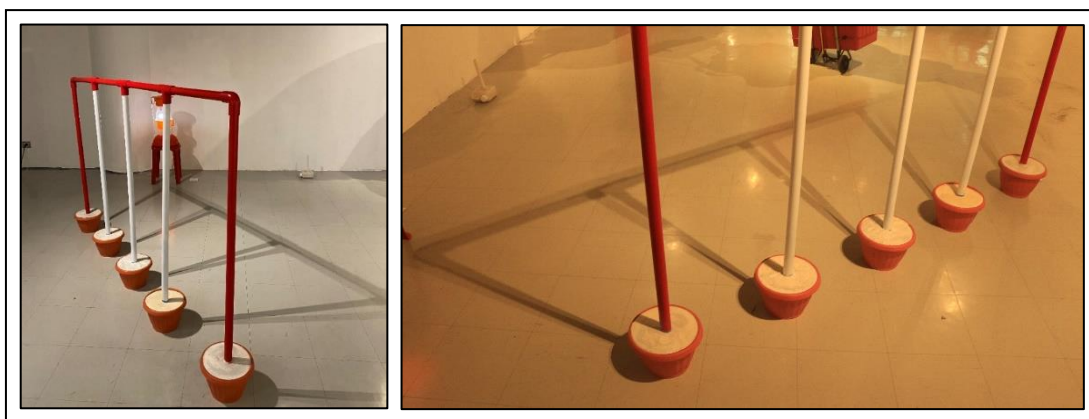
ภาพที่ 78 ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

ชื่อผลงาน ห้ามจอดนะ

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค ประกอบท่อพีวีซี กระจกตันไม้ และหล่อปูนซีเมนต์

ปีที่สร้าง 2022



ภาพที่ 79	รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4
ชื่อผลงาน	ห้ามจอดนะ
ขนาด	แปรผันตามพื้นที่
เทคนิค	ประกอบท่อพีวีซี กระจกตันไม้ และหล่อปูนซีเมนต์
ปีที่สร้าง	2022

#### 4.4.1 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4

##### 4.4.1.1 วิเคราะห์กายภาพ (Formal Analysis)

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “ห้ามจอดนะ” มีกายภาพดังนี้ สื่อที่นำมาใช้ในผลงานประกอบไปด้วย ท่อพีวีซี กระจกตันไม้พลาสติกจำนวน 5 ใบ ที่มีการเทปูนซีเมนต์เอาไว้ในตัว กระจกตันไม้ การประกอบท่อพีวีซีเข้าด้วยกันทั้งตัวต่อข้ออ และข้อต่อสามทางเป็นการประกอบแต่ละหน่วยเข้าด้วยกัน ที่มีลักษณะของผลงานเป็นฐานที่มีลักษณะเป็นแนวนอน ท่อพีวีซีในผลงานประกอบด้วยโครงหลักที่เป็นเส้นรอบนอกเป็นสีแดง และเส้นภายในของผลงานเป็นสีขาวจำนวนสามเส้น กระจกตันไม้ในผลงานมีการวางความห่างระหว่างแต่ละหน่วยในระยะที่เท่ากัน โดยคำนึงถึงมาตรฐานของรวกันจรรยาให้ใกล้เคียงที่สุด

ภาษาทางทัศนศิลป์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 นี้ประกอบไปด้วยสีของวัสดุทั้งหมด 3 ชนิด สีขาว - แดง บนตัวท่อพีวีซี สีของพื้นปูนซีเมนต์ สีที่ติดมากับวัสดุของกระจกตันไม้ การสร้างความถี่ของการจัดวางวัสดุที่มีระยะที่เท่ากัน การทับซ้อนกันระหว่างวัสดุที่เป็นท่อพีวีซีกับกระจกตันไม้

หลักการทางประติมากรรมของผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 การนำเสนอผลงานผ่านวัสดุสำเร็จรูป (Found object art) ด้วยวิธีการสร้างหน่วยย่อยทั้งหมดนำมาประกอบเข้าด้วยกัน

ภาพรวมองค์ประกอบของผลงานชิ้นนี้มีลักษณะพื้นฐานที่เป็นแนวนอนองค์ประกอบภาพรวมเป็นรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ที่มีการแบ่งช่องสี่เหลี่ยมเอาภายในผลงานเป็นสี่ช่องที่มีขนาดเท่ากัน

#### 4.4.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท (Content Analysis)

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “ห้ามจอดนะ” มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปรับประยุกต์สิ่งของที่มีหน้าที่การใช้งานที่แตกต่างไปจากเดิมนำมาสร้างสรรค์เป็นสัญลักษณ์ทางจารจรใหม่ขึ้นมาด้วยวิธีการใช้สีขาวแดงที่คนทั่วไปสามารถมีประสบการณ์ร่วมและสามารถเข้าใจความผ่านสัญลักษณ์ตัวแทนของสีได้ ข้าพเจ้าจึงได้หยิบยืมหลักการและวิธีการของพ่อค้าแม่ค้าและผู้ประกอบการพื้นที่สาธารณะตรงนี้ด้วยการใช้สีขาวแดงบ่งบอกถึงเขตหวงห้าม ในบริบทของพื้นที่ทางเท้าส่วนมากจะเป็นการห้ามนำรถมาจอดตรงบริเวณนี้

ผลงานประติมากรรมจากวัสดุสำเร็จรูปชิ้นนี้จึงเป็นเหมือนเครื่องมือสะท้อนถึงการพยายามที่จะครองครองพื้นที่สาธารณะของเหล่าพ่อค้าแม่ค้า การสร้างสรรค์เครื่องมือในการจับจองพื้นที่จากองค์ความรู้ที่มีอยู่ผ่านการแสดงออกของวัสดุที่สามารถหาหีบจับได้ทั่วไปไม่ว่าจะเป็นวัสดุที่ในชีวิตประจำวัน หรือจะเป็นวัสดุที่หมดหน้าที่การใช้งานแล้วจึงนำมาสร้างหน้าที่ใหม่ขึ้นมาเพื่อต้องการที่จะบอกถึงจุดประสงค์ของการหวงห้ามในการใช้พื้นที่ดังกล่าว

#### 4.4.1.3 ผลงานให้ผลทางด้านความรู้สึก

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “ห้ามจอดนะ” แสดงออกผ่านรูปทรงที่เป็นแมงกั้นจราจรที่มีการดัดแปลงมาจากท่อพีวีซีการสร้างอาณาเขตหรือข้อจำกัดจากสิ่งของที่ไม่ได้มีหน้าที่การใช้งานที่สามารถบ่งบอกถึงวัตถุประสงค์ได้จึงต้องมีการสร้างสีเพื่อให้ผู้คนสามารถเข้าใจถึงจุดประสงค์ได้อย่างชัดเจนตรงไปตรงมา แต่ในขณะเดียวกันการนำสิ่งของที่นำมาดัดแปลงเพื่อบ่งบอกถึงข้อห้ามนั้นยังส่งผลกระทบต่อผู้ที่ใช้งานทางเท้าอันเนื่องมาจากการสร้างขอบเขตของสิ่งของเหล่านี้

#### 4.4.1.4 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 4

##### ตารางสรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 4

วัสดุทางกายภาพ	ภาษาทางศิลปะ	กลยุทธ์
ท่อพีวีซี	จำนวน, ความถี่, จังหวะ	การแผ่ขยายของรูปทรงเป็นแนวยาวส่งผลต่อการสร้างขอบเขตของพื้นที่



กระถางต้นไม้	จำนวน, ความถี่, จังหวะ	การขยายอาณาเขตในลักษณะ แนวนอนเพื่อเป็นการปิดกั้น ขอบเขต
สีขาวยแดง	สีของตัววัสดุ, ความหมายเฉพาะของสี	การนำสีที่มีความหมายของ กานหวงห้ามนำมาผสมผล สีนกับวิธีการของพ่อค้า แม่ค้า
ปูนซีเมนต์	พื้นผิว, น้ำหนัก	การสร้างน้ำหนักในส่วนล่าง เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคง ขององค์ประกอบรวมของ ผลงาน

ตารางที่ 6 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชั้นที่ 4  
ที่มา ผู้วิจัย



#### 4.5 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5



ภาพที่ 80 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน      แก้อักรวยจรรยาจร

ขนาด              แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค            ประกอบวัสดุ และติดตั้งไฟ

ปีที่สร้าง          2022



ภาพที่ 81 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 5

ชื่อผลงาน      แก้อี้กรวยจراجร

ขนาด              แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค            ประกอบวัสดุ และติดตั้งไฟ

ปีที่สร้าง          2022

#### 4.5.1 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 5

##### 4.5.1.1 วิเคราะห์กายภาพ (Formal Analysis)

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “เก้าอี้จรรยา” มีกายภาพดังนี้สีที่นำมาใช้ในผลงานประกอบไปด้วย แก้วพลาสติกสีแดงจำนวน 1 ตัว กระจกสีส้มจำนวน 1 ใบ ภาชนะพลาสติกใสจำนวน 2 ชิ้น และโถพลาสติกที่มีหูจับมีฝาปิดสีส้มจำนวน 2 ใบ หลอดไฟ มีการวางทับกันของสิ่งของด้วยวิธีการนำผิวหน้าสัมผัสซ้อนกันเป็นลักษณะแนวตั้ง

ภาษาทางทัศนศิลป์ในผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 5 นี้ประกอบไปด้วย จังหวะของการทับซ้อนของวัสดุแต่ละชนิดกันไปมา ขนาดของวัสดุ สีที่ติดมากับภาชนะ ข้ำพเจ้าเลือกใช้สีที่อยู่ในโทนเดียวกันทั้งชิ้นงาน คือ สีส้ม สีแดง

หลักการทางประติมากรรมของผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 5 การนำเสนอผลงานผ่านวัสดุสำเร็จรูป (Found object art) ด้วยวิธีการกำหนดขอบเขตของผลงานอยู่บนแก้วพลาสติกและนำหลักการการทับซ้อน (Overlapping) ของวัสดุลักษณะแนวตั้ง

ภาพรวมองค์ประกอบของผลงานชิ้นนี้มีลักษณะพื้นฐานที่เป็นแนวตั้งในลักษณะคล้ายรูปทรงสามเหลี่ยม ไฟในตัวผลงานสามารถสะท้อนผลงานเป็นให้เห็นรูปร่างเส้นรอบนอกของตัวผลงานสร้างสรรค์ได้

##### 4.5.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท (Content Analysis)

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “ห้ามจอดนะ” มีเนื้อหาเกี่ยวกับการนำเอาวัสดุอย่างแก้วพลาสติกซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่ใช้ในการค้าขายบนทางเท้าแต่เปลี่ยนวิธีการแสดงออกโดยนำมาวางตามข้างถนนเพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์ของการหวงห้าม ห้ามจอด อันเนื่องมาจากแก้วพลาสติกมีน้ำหนักที่เบาสามารถขนย้ายได้ง่าย และมีสีส้มที่ฉูดฉาดทำให้คนทั่วไปสามารถสังเกตเห็นได้ ด้วยวิธีการดังกล่าวนี้เป็นการกระทำของพ่อค้าแม่ค้าที่พยายามครอบครองพื้นที่สาธารณะแต่เมื่อตัวเองมีอำนาจไม่มากพอที่จะนำกรวยจราจรที่เป็นมาตรฐานมาวางไว้ตรงนี้ นี่จึงเป็นสาเหตุของการนำแก้วพลาสติกมาวางไว้เพื่อจับจองพื้นที่ดังกล่าว

ผลงานประติมากรรมจากวัสดุสำเร็จรูปชิ้นนี้จึงเป็นเหมือนเครื่องมือสะท้อนถึงการพยายามที่จะครอบครองพื้นที่สาธารณะของเหล่าพ่อค้าแม่ค้า ข้ำพเจ้าจึงเลือกใช้วิธีการสร้างสรรค์สร้างเอกลักษณ์ของแก้วพลาสติกให้มีความเป็นกรวยจราจร ด้วยการใช้สี ขาว แดง ส้ม ซึ่งเป็นสีที่คนทั่วไปสามารถรับรู้ได้ถึงวัตถุประสงค์ของการหวงห้ามบนพื้นที่ แสงไฟในผลงานยังเป็นตัวช่วยสร้างบรรยากาศโดยรอบของผลงานระหว่างผลงานกับเงาตกกระทบที่มีการทับซ้อนกันอยู่เช่นเดียวกับที่พ่อค้าแม่ค้าเลือกนำเอาแก้วมาวางไว้ที่มีการทับซ้อนระหว่างพื้นที่ค้าขายกับพื้นที่สาธารณะอย่างถนน

## 4.5.1.3 ผลงานให้ผลทางด้านความรู้สึก

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “ห้ามจอดนะ” แสดงออกผ่านรูปทรงลักษณะที่เป็นกรวยจระจร การใช้สีเพื่อเน้นย้ำถึงวัตถุประสงค์ของการดัดแปลง ผลงานยังสะท้อนถึงการขัดแย้งต่อกฎหมายข้อบังคับของการใช้พื้นที่ทางเท้า การเปลี่ยนหน้าที่การใช้งานเดิมของสิ่งของ ยังส่งผลกระทบต่อผู้คนที่มีส่วนร่วมกับพื้นที่ทางเท้า และยังส่งผลเครียดให้กับคนที่สัญจรไปมาจากการกระทำดังกล่าว

## 4.5.1.4 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 5

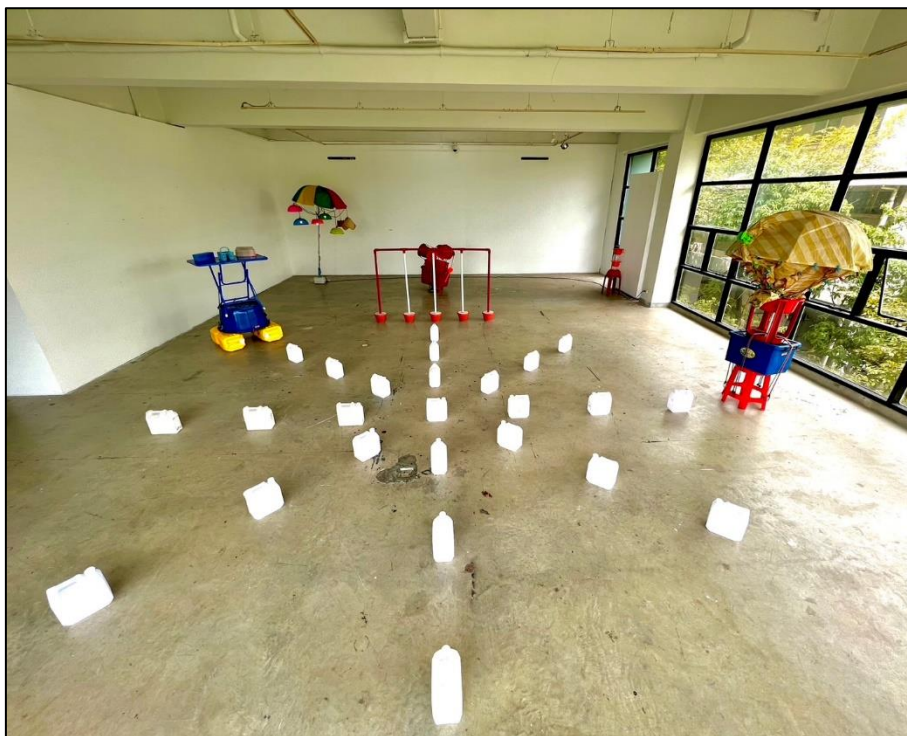
## ตารางสรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 5

วัสดุทางกายภาพ	ภาษาทางศิลปะ	กลยุทธ์
แก้ว	สีของตัววัสดุ, น้ำหนักพื้นผิว	การนำสิ่งของมาทับซ้อนกันของวัสดุที่มีขนาดหลากหลาย
ภาชนะพลาสติก	สีของตัววัสดุ, จำนวน, ความถี่, จังหวะ	การสร้างรูปทรงด้วยวัสดุสำเร็จรูปจากหน่วยใหญ่ไปหน่วยเล็ก
สีขาวแดง	สีของตัววัสดุ, ความหมายเฉพาะของสี	การนำสีที่มีความหมายของงานทวงห้ามนำมาผสมผสานกับวิธีการของพ่อค้าแม่ค้า
ไฟ	สีของตัววัสดุ, แสงเงาที่เกิดจากการตกกระทบของไฟ	การนำคุณสมบัติของแสงเงาที่ทำให้เห็นถึงบรรยากาศที่ทับซ้อนกับรอบ ๆ พื้นที่ทางเท้า

## ตารางที่ 7 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 5

ที่มา ผู้วิจัย

## 4.6 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6



ภาพที่ 82 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน แกลลอนกรวยจราจร

ขนาด แปรรูปตามพื้นที่

เทคนิค แกลลอนเปล่า จัดวางวัสดุ

ปีที่สร้าง 2022



ภาพที่ 83 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 6

ชื่อผลงาน            แกลลอนกรวยจราจร

ขนาด                    แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค                แกลลอนเปล่า จัดวางวัสดุ

ปีที่สร้าง              2022

#### 4.6.1 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 6

##### 4.6.1.1 วิเคราะห์กายภาพ (Formal Analysis)

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “เกลลอนกรวยจรรยาจร” มีกายภาพดังนี้คือที่นำมาใช้ในผลงานประกอบไปด้วย เกลลอนขนาด 10 ลิตร จำนวน 25 ใบ มีการวางกันด้วยกันทั้งหมด 8 แถว แถวละ 3 ใบ และมีใบนิ่งวางไว้ตรงกลางของผลงาน เกลลอนทั้งหมดมีการจัดเรียงกันในระยะที่เท่ากันของแต่ละใบ เกลลอนแต่ละแถวมีการวางเรียงกันเป็นแนวเดียวกัน

ภาษาทางทัศนศิลป์ในผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 6 นี้ประกอบด้วย จำนวนของเกลลอนที่มีหลายใบ ขนาดของเกลลอนที่มีขนาดเท่ากันทั้งหมด สีที่ติดมากับภาชนะที่เป็นสีขาว จังหวะของการเรียงกันของเกลลอนที่มีระยะที่เท่ากัน

หลักการทางประติมากรรมของผลงานวิทยานิพนธ์ขั้นที่ 6 การนำเสนอผลงานวัสดุสำเร็จรูป (found object art) นำมาจัดเรียงด้วยวิธีการจัดการแบบผลงานประติมากรรมจัดวาง (installation art) การซ้ำกันของจำนวนของเกลลอนยิ่งเป็นตัวช่วยให้ผลงานมีขอบเขตของพื้นที่ที่มีความกว้างมากขึ้นตามจำนวนแถวของเกลลอน

ภาพรวมองค์ประกอบของผลงานชิ้นนี้มีลักษณะเป็นแนวนอนที่เกิดจากการนำเอาเกลลอนมาวางเรียงกันเป็นแถวทั้งหมดจำนวน 8 แถว เมื่อมองรวม ๆ กันของตัวผลงานแล้วจะดูเป็นลักษณะวงกลมที่มีการแผ่ขยายจากจุดกึ่งกลางของผลงาน

##### 4.6.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท (Content analysis)

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “เกลลอนกรวยจรรยาจร” มีเนื้อหาเกี่ยวกับการนำเอาวัสดุอย่างเกลลอนเปล่านำมาจัดวางเรียงกันเพื่อเป็นการบ่งบอกถึงการหวงห้ามหรือข้อบังคับของพ่อค้าแม่ค้าในการห้ามนำรถมาจอด หรือ ห้ามใช้พื้นที่บริเวณนี้ การสร้างจำนวนที่มีความจำนนมากยังส่งผลต่อพื้นที่ที่ถูกทับซ้อนได้มากขึ้นการจับจองพื้นที่ผ่านตัวแทนของเกลลอนเปล่านี้อาจเลือกนำมาใช้อันเนื่องเป็นสิ่งของที่สามารหหาได้ทั่วไป หรืออาจจะเป็นของมือสองที่ผ่านการใช้งานแล้วจึงเป็นสาเหตุหลักที่พ่อค้าแม่ค้าเลือกที่จะนำมาใช้ในการนำมาวางตามพื้นที่ทางเท้า ด้วยขนาดที่เบา และสามารถสร้างอาณาเขตได้เป็นวงกว้าง

ผลงานประติมากรรมจากวัสดุสำเร็จรูปชิ้นนี้จึงเป็นเหมือนเครื่องมือสะท้อนการสร้างอาณาเขตของพ่อค้าแม่ค้า ที่พยายามจะครอบครองพื้นที่โดยการใช้วัสดุอย่างเกลลอนเปล่าเป็นตัวแทนของกรวยจรรยาจร ที่สามารถแสดงถึงเนื้อหาการขยายอาณาเขตของพื้นที่จากการนำวัสดุนำมาจัดวางซ้ำๆ เพื่อบ่งบอกถึงวัตถุประสงค์ของการหวงห้าม การทับซ้อนของวัสดุจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้หน้าที่ใช้ใช้งานเปลี่ยนแปลงไป



#### 4.6.1.3 ผลงานให้ผลทางด้านความรู้สึก

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “แกลลอนกรวยจราจร” แสดงออกผ่านวิธีการนำเอาแกลลอนมาจัดวางโดยการแผ่ขยายรูปทรงออกเป็นรัศมีวงกลมส่งผลกระทบต่อผู้ชมที่จะเดินมาชมผลงานอันเนื่องมาจากการกีดขวางของตัวผลงานแกลลอนที่มีการสร้างอาณาเขตรอบ ๆ ของพื้นที่หอศิลป์ ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกของผู้ชมที่พยายามที่จะเข้าไปชมผลงานชิ้นอื่นของข้าพเจ้าอันเนื่องเกิดความลำบากจากการกีดขวางของผลงานชิ้นนี้ที่มีการขยายตัวออกเป็นวงกว้างรอบ ๆ ผลงานชิ้นอื่นด้วย

#### 4.6.1.4 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 6

##### ตารางสรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 6

วัสดุทางกายภาพ	ภาษาทางศิลปะ	กลยุทธ์
แกลลอนเปล่า 10 ลิตร	สีของตัววัสดุ, น้ำหนักพื้นผิว	สีของวัสดุที่เป็นสีขาวเมื่อนำมาวางทับซ้อนกันจะเกิดเป็นน้ำหนักขาวเทาตัดเจน
	จำนวน, ความถี่, จังหวะ	การสร้างรูปทรงด้วยวัสดุสำเร็จรูปด้วยวิธีการจัดวางวัสดุ ที่มีจำนวนมาก
	การซ้ำ	การนำวัสดุนำมาวางซ้ำกันเพื่อเป็นการเน้นย้ำถึงการสร้างอาณาเขตในการจับจองพื้นที่ของพ่อค้าแม่ค้า

##### ตารางที่ 8 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 6

ที่มา ผู้วิจัย

## 4.7 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7



ภาพที่ 84 ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7

ชื่อผลงาน ก๋วยเตี๋ยวเรือถั่ง

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค ถั่งขนาด 200 ลิตร โตะพับสแตนเลส ภาชนะพลาสติก

ปีที่สร้าง 2022



ภาพที่ 85 รายละเอียดผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7

ชื่อผลงาน ก๋วยเตี๋ยวเรือถัง

ขนาด แปรผันตามพื้นที่

เทคนิค ถังขนาด 200 ลิตร โต้ะพับสแตนเลส ภาชนะพลาสติก

ปีที่สร้าง 2022

#### 4.7.1 วิเคราะห์ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7

##### 4.7.1.1 วิเคราะห์กายภาพ (Formal Analysis)

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “ก๋วยเตี๋ยวเรือถัง” มีกายภาพดังนี้สื่อที่นำมาใช้ในผลงานประกอบไปด้วย ถังขนาด 200 ลิตร สายรัดแบบตะขอ โต้ะพับสแตนเลส และอุปกรณ์ในการประกอบการร้านค้า ที่ถูกนำมาวางกันอยู่บนโต้ะพับ สิ่งของที่ข้าพเจ้าเลือกมาจะมีสีที่ติดมากับตัววัสดุเป็นสีในโทนเดียวกัน คือ สีฟ้า และสีน้ำเงิน ขนาดของวัสดุสิ่งของมีความแตกต่างกันและมีหน้าที่ในการใช้งานที่ต่างกันด้วยซึ่งถูกประกอบกันในผลงานชิ้นนี้

ภาษาทางทัศนศิลป์ในผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 7 นี้ประกอบด้วยขนาดของวัสดุที่มีขนาดที่ต่างกัน สีที่ติดมากับวัสดุ พื้นผิวของวัสดุที่มีความมันวาวและมีความต้าน แรงตึงจากการใช้สายรัดสิ่งของรวบรวมสิ่งของไว้ด้วยกัน

หลักการทางประติมากรรมของผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 7 นี้เป็นการนำเสนอผลงานผ่านวัสดุสำเร็จรูป (Found object art) ด้วยวิธีการนำสิ่งของที่มีขนาดแตกต่างกันวางกันเป็นลักษณะแนวตั้งด้วยภาษาทางประติมากรรมรูปทรงที่ซ้อนทับเข้าด้วยกัน (Overlapping Form) และใช้หลักการของแรงตึง (Tension) จากสายรัดของเป็นการรั้งตัวของเข้าไว้ด้วยกัน

ภาพรวมองค์ประกอบของผลงานชิ้นนี้มีลักษณะเป็นแนวตั้งมีฐานของผลงานเป็นแนวนอนจากวัสดุที่เป็นถังที่มีการจับวางไว้เป็นแนวนอน และมีการวางสิ่งของเอาไว้อยู่บนโต๊ะพับทำให้ลักษณะโดยรวมของผลงานมีลักษณะที่เป็นกลุ่มก้อนถูกรวบรวบกับไว้

#### 4.7.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาและบริบท (Content analysis)

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “ก๊วยเตี่ยวเรือถึง” แสดงถึงเนื้อหาการแสดงความรู้สึกของวัสดุที่ไม่คงที่ของตัวถังที่มีการนำมาจัดเป็นลักษณะแนวนอน นำมาติดตั้งเข้ากับวัสดุที่ต้องใช้ความมั่นคงของการประกอบสร้าง จำพวกโต๊ะพับ เก้าอี้ กาน้ำ พวงใส่เครื่องปรุง ด้วยวิธีการสื่อสารแสดงออกผ่านการนำเอาสิ่งของที่ไม่มั่นคงมาทำให้เกิดความคงที่ ซึ่งเป็นการขัดแย้งของฟังก์ชัน

ผลงานประติมากรรมจากวัสดุสำเร็จรูปชิ้นนี้จึงเป็นเหมือนเครื่องมือสะท้อนในประเด็นของการใช้พื้นที่ทางเท้าของพ่อค้าแม่ค้าที่มีการนำเอาสิ่งของมาค้าขายซึ่งขัดแย้งต่อหน้าที่ของพื้นที่ทางเท้าที่ควรจะมีไว้ให้ผู้คนเดินสัญจรไปมาแต่ความเป็นจริงถูกรบกวนด้วยสิ่งของต่างๆในการประกอบอาชีพ หน้าที่การใช้งานของทางเท้าจึงไม่ได้ถูกใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังส่งผลต่อสภาพแวดล้อมบรรยากาศโดยรอบอีกด้วย

#### 4.7.1.3 ผลงานให้ผลทางด้านความรู้สึก

ผลงานประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูป “ก๊วยเตี่ยวเรือถึง” มีเนื้อหาที่คนดูน่าจะรับรู้ถึงการแสดงออกของพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันผ่านการแสดงออกด้วยวัตถุ ด้วยลักษณะของสีฐานของวัตถุที่มีความแตกต่างกันนำมาถูกจัดวางให้เกิดความคงที่สร้างความรู้สึกประหลาดใจต่อผู้ชมที่สามารถเห็นผลงานได้

## 4.7.1.4 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 7

## ตารางสรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 7

วัสดุทาง กายภาพ	ภาษาทางศิลปะ	กลยุทธ์
ถ้ำ	สีของตัววัสดุ, น้ำหนักพื้นผิว	การกำหนดฐานของผลงาน ด้วยถ้ำโดยการนำมาวางเป็น แนวนอนให้เกิดความไม่มั่นคง
อุปกรณ์ร้าน ก๋วยเตี๋ยว	สีของตัววัสดุ, น้ำหนักพื้นผิว	การใช้คุณสมบัติของสีมา นำเสนอถึงบรรยากาศ สภาพแวดล้อมของร้านของ บริเวณพื้นที่ทางเท้า
สายรัดของ	แรงตึง	การรวบรวมสิ่งของทั้งหมด เข้าไว้ด้วยกันด้วยสายรัดของ ที่มีความแข็งแรงและยืดหยุ่น

ตารางที่ 9 สรุปการวิเคราะห์ผลงานชิ้นที่ 7

ที่มา ผู้วิจัย





ภาพที่ 86 โปสเตอร์งานแสดงผลงานนิพนธ์ “นวัตกรรมริมฟุตบาท” จัดแสดงที่ People’s Gallery, ห้อง P3 Bacc หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร  
ที่มา ผู้วิจัย



ภาพที่ 87 บรรยากาศนิทรรศการ “นวัตกรรมริมฟุตบาท” จัดแสดงที่ People’s Gallery, ห้อง P3 Bacc หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร  
ที่มา ผู้วิจัย

#### 4.8 สรุปท้ายบท

โครงการวิทยานิพนธ์ “นวัตกรรมริมฟุตบาท” มีการกำหนดประเด็นในการสร้างสรรค์ผลงาน คือ การปรับประยุกต์สิ่งของในการประกอบอาชีพให้อยู่ภายใต้ข้อบังคับของการใช้พื้นที่ทางเท้า บรรยากาศสภาพแวดล้อมของพื้นที่ทางเท้า พฤติกรรมของพ่อค้าแม่ค้าในการฝืนข้อบังคับ นำเสนอเป็นผลงานสร้างสรรค์ด้วยวัสดุสำเร็จรูปจำนวนทั้งหมด 7 ชิ้นงานที่แตกต่างกันไปแต่ละบริบท ซึ่งแต่ละชิ้นงานมีการใช้วัสดุ รูปแบบ เทคนิควิธีการนำเสนอที่แตกต่างกันออกไป ตามวัตถุประสงค์แต่เมื่อผลงานสร้างสรรค์นำมาติดตั้งรวมกันทั้งหมดสามารถนำเสนอได้ถึงบรรยากาศโดยรวมของความเป็นพื้นที่ทางเท้าที่เกิดจากการดัดแปลงของสิ่งของหลากหลายชนิดได้

จากประเด็นดังกล่าวข้าพเจ้าได้มีการนำเสนอบรรยากาศของพื้นที่ทางเท้าใหม่จากการนำสิ่งของวัสดุที่มีการดัดแปลงจากบริบทความเป็นจริงมานำเสนอในพื้นที่ของหอศิลป์เพื่อให้ผู้คนทั่วไปมีส่วนร่วมกับผลงาน และสามารถตีความแตกต่างกันออกไปจากประสบการณ์ของผู้ชมที่แตกต่างกัน การทับซ้อนกันของสิ่งของหลากหลายชนิดที่ทับซ้อนกันกับบรรยากาศของหอศิลป์ที่ช่วยเน้นความเป็นวัสดุสิ่งของได้มากยิ่งขึ้น การหยิบยกประเด็นบางส่วนผ่านการนำเสนอรูปแบบประติมากรรมวัสดุสำเร็จรูปข้าพเจ้าคำนึงถึงสีที่ติดมากับวัสดุเพื่อเป็นการขับเน้นถึงบรรยากาศโดยรวมให้มีทิศทางเดียวกัน และจากประเด็นดังกล่าวซึ่งเป็นเรื่องของความการต่อสู้กับกฎหมายข้อบังคับแสดงออกผ่านข้าวของเครื่องใช้นำมาวางทับซ้อนกันเพื่อให้ผู้ชมได้รับรู้ถึงวัตถุประสงค์ของข้าพเจ้าที่ต้องการนำเสนอผ่านผลงานหลากหลายชิ้น

## บทที่ 5

### สรุปการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

#### 5.1 สรุปการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์โครงการวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “นวัตกรรมริมฟุตบาท” ข้าพเจ้ารวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจพื้นที่ที่มีการค้าขายหาบเร่ขนาดใหญ่ในย่านชุมชนวังหลัง ในกรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการสังเกตจากสิ่งของที่มีการตัดแปลงหน้าที่การใช้งานที่มีความหลากหลายของบริบทของพื้นที่ และการสืบค้นข้อมูลถึงกฎระเบียบข้อบังคับของพื้นที่ทางเท้า ทำให้ทราบถึงเหตุผลของการตัดแปลงปรับประยุกต์ของสิ่งของในการประกอบอาชีพ อันเนื่องมาจากผู้ที่มีอำนาจพยายามกดทับผู้ที่ไม่มีอำนาจ ข้อจำกัดที่ผู้มีอำนาจใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติต่อผู้ที่ไร้ซึ่งอำนาจในสภาพความเป็นจริงของสังคม จึงเกิดเป็นการต่อต้านต่อสู้ระหว่างผู้ที่ไร้ซึ่งอำนาจผ่านสิ่งของที่มีการตัดแปลงปรับประยุกต์ให้เข้ากับข้อจำกัด แต่เนื่องด้วยผู้ที่ไร้ซึ่งอำนาจนั้นไม่สามารถแสดงออกได้อย่างโจ่งแจ้งอันเนื่องมาจากกฎหมายที่มีการควบคุมไว้ เหล่าผู้ค้าจึงเลือกใช้สิ่งของที่เอาไว้อใช้ในการค้าขายมาเป็นเครื่องมือเพื่อจะต่อสู้จากข้อจำกัดทั้งหลายเหล่านี้ จึงนำมาสู่กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมสื่อให้เห็นถึงการต่อสู้ของผู้ที่ไม่มีอำนาจที่ถูกกดทับจากผู้มีอำนาจ ผ่านการรับรู้ทางด้านอารมณ์ ภาพสะท้อนและข้อเสนอแนะผ่านผลงานประติมากรรมหลากหลายรูปแบบ เพื่อเป็นเครื่องมือสะท้อนให้เห็นปัญหาถึงผู้ที่ไร้ซึ่งอำนาจที่กำลังเผชิญอยู่ ถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะร่วมสมัย

ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมจากวัสดุสำเร็จรูป (Found object art) นำเสนอโดยการนำวัสดุสิ่งของที่มีความหลากหลายของสี นำมาสร้างบรรยากาศของพื้นที่ทางเท้าที่มีความหลากหลายของกิจกรรมบนพื้นที่ การใช้สีเพื่อดึงดูดผู้คนที่เข้ามาชมผลงาน การใช้ภาพแทนของวัสดุ (Representation) แสดงถึงวิถีชีวิตของสังคมหาบเร่ - แผงลอยในเมืองหลวง ด้วยวิธีการนำเสนอที่แตกต่างจากความเป็นจริงโดยการนำผลงานมาจัดแสดงอยู่ในหอศิลป์เพื่อให้ผู้คนที่ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน การทราบถึงความเข้าใจต่อผลงานที่แตกต่างกันออกไปของผู้ชม เพื่อให้ผู้ชมได้ตั้งคำถามกับผลงานของข้าพเจ้า และสามารถตีความที่แตกต่างกันออกไป นอกจากนั้นเมื่อผลงานของผู้ได้อยู่ในพื้นที่จัดแสดงอยู่ในพื้นที่หอศิลป์แล้ว ผู้ชมยังสามารถมีส่วนร่วมกับผลงานของข้าพเจ้าได้ เพื่อให้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของข้าพเจ้าในการนำเสนอมากยิ่งขึ้น



## 5.2 ข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์หัวข้อ “นวัตกรรมริมฟุตบาท” กรณีศึกษาพื้นที่ที่มีการค้าขายหาบเร่ - แผงลอย อย่างหนาแน่น เช่น ย่านตลาดวังหลัง ตลาดคลองถม โขะเข้ เป็นต้น ที่นำเสนอถึงการดัดแปลง ปรับประยุกต์สิ่งของให้รับกับข้อจำกัดในการใช้งานพื้นที่ทางเท้า จึงเกิดเป็นสภาพแวดล้อม และบรรยากาศที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทย แต่เบื้องหลังของการดัดแปลงสิ่งของเหล่านั้นเป็นการแสดงถึงการต่อสู้ของคนที่ไม่มียานพาหนะที่ถูกต้องที่ถูกกดทับจากผู้มีอำนาจ ข้าพเจ้าหวังไว้อย่างยิ่งว่าในประการที่หนึ่ง ผู้ชมจะรับรู้ถึงบรรยากาศของสิ่งของที่มีการทับซ้อนกันอย่างหลากหลายจึงส่งผลต่อสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี ประการที่สอง ผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าจึงเป็นเหมือนตัวแทนของคนที่มีอำนาจน้อยอย่างเหล่าพ่อค้าแม่ค้าที่มีการต่อสู้กับผู้มีอำนาจมากที่คอยกดทับบุคคลชนชั้นล่าง

วิทยานิพนธ์นี้จะสามารถเป็นข้อสรุปไปสู่การตั้งข้อสังเกต ถึงพฤติกรรมของพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ - แผงลอย และสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้วิจัยท่านอื่นที่มีกรณีศึกษาที่คล้ายคลึงกับข้าพเจ้า อันเนื่องด้วยความหลากหลายของบริบทของเมืองนั้นที่มีประเด็นที่ทับซ้อนกันเป็นอย่างมาก วิทยานิพนธ์นี้จึงเป็นเหมือนเครื่องมือที่สามารถนำไปทำความเข้าใจถึงสังคมของหาบเร่ - แผงลอยที่พ่อค้าแม่ค้าได้มีการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องตามข้อจำกัดของการใช้พื้นที่ จึงแสดงออกมาเป็นสิ่งของ ที่ผ่านการประดิษฐ์ในลักษณะรูปแบบต่าง ๆ



## รายการอ้างอิง

- Dana Tomić Hughes. (2557). *REAL-LIFE TETRIS SCULPTURES BY MICHAEL JOHANSSON*. Retrieved from <https://www.yellowtrace.com.au/michael-johansson-installation-art/>
- Mark Rosenthal. (2003). *Understanding Installation Art: From Drchamp to Holzer*: Prestel Publishing.
- SIMONLEE. (n.d.). *Matias Faldbakken*. Retrieved from <https://www.simonleegallery.com/artists/matias-faldbakken/>
- West Den Haag. (n.d.). *Vincent Ganivet*. Retrieved from <https://www.artsy.net/artist/vincent-ganivet>
- workpoint TODAY. (2562). “ทางเท้ากรุงเทพฯ” หลายสิ่งที่คุณต้องเผชิญ เมื่อก้าวเดินสัญจร. Retrieved from <https://workpointtoday.com/ทางเท้ากรุงเทพฯ-หลายสิ่ง/>
- ชนกิตต์ ณะสุข. (2565). *การพัฒนารูปแบบตัวอักษรไทยจากวัฒนธรรมทางสายตาในจังหวัดปัตตานี* *The Development of Thai Font Forms Visual Communication in Pattani Provinces*. วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์, ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน. Retrieved from <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/hssnsru/article/view/258956>
- ณิชนันท์ บุญอ่อน. (2562). *การพัฒนาทางเท้าเพื่อกรุงเทพมหานครเมืองน่าอยู่. วารสารเวชศาสตร์เขตเมือง*. Retrieved from <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/VMED/article/view/204712/142614>
- ภาณุ บุญพิพัฒนาพงศ์. (2563). ‘คริสโต’ ศิลปินผู้ห่อโลกให้เป็นศิลปะบนพื้นที่สาธารณะที่ทุกคนชั้นเข้าถึง. Retrieved from <https://thematter.co/thinkers/art-is-not-art/rip-christo-vladimirov-javacheff/114835>
- คันสนีย์ แสงศิลา. (2555). *พฤติกรรมการเดินทางเพื่อเข้ามาใช้งานรถไฟฟ้า ของชุมชนรอบสถานีรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน*. (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุชาดา สุภารักษเมธา. (2562). *การสร้างสรรคงานศิลปะร่วมสมัยด้วยวัตถุสำเร็จรูปและวัสดุในชีวิตประจำวัน (คริสต์ทศวรรษที่ 1960 - 1990)*. (ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยศิลปากร, Retrieved from <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2465/1/58005205.pdf?fbclid=IwAR1YzLr>

w\_L31WjoXk9AK2c-pAuP2qtmDXyZImBnck\_SHN2DK8DdUTVX0304



## ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ภานนท์ สุชาติานนท์
วัน เดือน ปี เกิด	2 มกราคม 2539
สถานที่เกิด	จังหวัดนครปฐม
วุฒิการศึกษา	2022 ศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ วิชาเอกประติมากรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2019 ศิลปบัณฑิต วิชาเอกประติมากรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2013 มัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร 2007 โรงเรียนอนุบาลไพฑูริยา จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน	6/66 ถนนราชมรรคาใน ตำบล พระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000
ผลงานตีพิมพ์	2022 นิทรรศการ “An Innovation Footpath” นวัตกรรมริมฟุตบาท at people’s Gallery P3 room, 2nd floor หอศิลป์วัฒนธรรม แห่งกรุงเทพมหานคร 2021 เทศกาลศิลปะนานาชาติ สงขลา เชื่อมโยงจากรุ่นสู่รุ่น New gen connected art fest 2021 2020 นิทรรศการ “So Far So Good Sculpture Exhibition” ครั้งที่ 8 ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร 2019 1971 Art Thesis Exhibition นิทรรศการศิลปะนิพนธ์ ของนักศึกษาปริญญาตรีปีสุดท้าย คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร 2019 “ทิศทางสร้างสรรค์ประติมากรรม” โดยคณาจารย์ และนักศึกษาภาควิชาประติมากรรม หอศิลป์คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2018 "นิทรรศการประติมากรรมเพื่อคนตาบอด" (Art for blind) ณ ห้างสรรพสินค้าสยามพารากอน กรุงเทพมหานคร 2017 นิทรรศการ "So far So Good Sculpture Exhibition"

- ครั้งที่ 5 ณ หอศิลป์กรุงเทพ กรุงเทพมหานคร
- 2016 Sea Side Shade at the art space  
at venice shopping plaza Bangkok Thailand
- 2012 แสดงผลงานวาดเส้น สาธิตศิลปกรรม เขาวงกตอาเซียน  
ครั้งที่ 6

